

T.C
ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

ÇOCUK GELİŞİMİ ANABİLİM DALI
ÇOCUK GELİŞİMİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**SON İKİ YILDA İZMİR ADLİYESİ'NDE GÖRÜLEN ÇOCUK
İSTİSMARI VAKALARININ İÇERİK ANALİZİ
(CİNSEL İSTİSMAR)**

Aylin Emel TOPUZ

Tez Danışmanı

Prof. Dr. Nilgün SARP

İSTANBUL- 2019

T.C
ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

ÇOCUK GELİŞİMİ ANABİLİM DALI
ÇOCUK GELİŞİMİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**SON İKİ YILDA İZMİR ADLİYESİ'NDE GÖRÜLEN ÇOCUK
İSTİSMARI VAKALARININ İÇERİK ANALİZİ
(CİNSEL İSTİSMAR)**

Aylin Emel TOPUZ

Tez Danışmanı

Prof. Dr. Nilgün SARP

İSTANBUL- 2019

T.C.
ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Anabilim Dalı : ÇOCUK GELİŞİMİ
Program : ÇOCUK GELİŞİMİ
Öğrenci No : 174209002
Öğrenci Adı Soyadı : Aylın Emel TOPUZ

Son İki Yılda İzmir Adliyesi'nde Görülen Çocuk İstismarı Vakalarının İçerik Analizi (Cinsel İstismar) isimli çalışma aşağıdaki jüri tarafından 22/08/2019 tarihinde yapılan sınavda Yüksek Lisans Tezi olarak oybirliğiyle kabul edilmiştir.

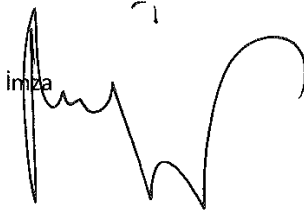
Jüri Başkanı : Prof. Dr. Nurper ÜLKÜER
(Üsküdar Üniversitesi)

İmza

Danışman : Prof. Dr. Nilgün SARP
(Bilgi Üniversitesi)

İmza

Üye : Prof. Dr. Mesude ATAY
(Bilgi Üniversitesi)

İmza

ONAY

Bu tez, yukarıdaki jüri üyeleri tarafından uygun görülmüş ve Enstitü Yönetim Kurulu'nun ..... tarih ve ..... sayılı kararıyla kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Türker Tekin ERGÜZEL
Enstitü Müdür V.

ÖZET

Bu çalışmada, 2017-2018 yılları içerisinde İzmir Adliyesi'ne intikal eden, çocuklar arasında gerçekleşmiş cinsel istismar vakalarının dosya üzerinden incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya dahil edilen dosyalardan, çocukların istismar özellikleri, İzmir ili sınırlarında 2017-2018 yıllarında cinsel istismara uğramış çocukların ve cinsel istismarı gerçekleştirmiş çocukların sosyodemografik özelliklerinin belirlenmesi hedeflenmiştir.

Araştırma evrenini 2017-2018 İzmir ili sınırları içerisinde çocuklar arasında gerçekleşen cinsel istismar vakaları oluşturmaktadır. Evren içerisindeki tüm vakalar incelenmek istenmiş, ancak izin alınabilen 118 cinsel istismar vakasını içeren dosyalar incelenebilmiştir. Araştırma verileri dosya inceleme kontrol listesi kullanılarak elde edilmiştir.

Verilerin analizi bilgisayar ortamında gerçekleştirilmiştir. Elde edilen verilerin analizinde mağdur ve sanık çocukların demografik özelliklerinin belirlenmesinde frekans ve yüzde istatistiklerinden, mağdur ve sanık çocukların demografik özellikleri ile istismar türü arasındaki ilişkilerin incelenmesinde Nonparametrik testlerden İki Faktörlü Ki-Kare testinden faydalanılmıştır.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre; 118 cinsel istismar vakasına ulaşılmıştır. Vakalardan 109'u nitelikli, 9'u ise basit cinsel istismar olarak belirlenmiştir. Kız çocukları erkek çocuklarına göre daha fazla istismar edilmiştir. İstismarı gerçekleştiren çocukların geneli erkek çocuklardır. En fazla istismara uğrayan ve istismarı gerçekleştiren çocuklar 13-18 yaş aralığındadır. Mağdur ve sanık çocuklar genellikle ortaokul mezunu ve ortaokula devam eden çocuklardır. Mağdur ve sanık çocuklar genellikle İzmir'in ilçelerinde ikamet etmekte ve aileleriyle birlikte yaşamaktadırlar. Mağdur ve sanık çocukların geneli çalışmamaktadır, ayrıca fiziksel, zihinsel, psikiyatrik herhangi bir rahatsızlıklarının olmadığı saptanmıştır. İstismar türü ile sanık ve mağdur çocukların sosyodemografik özellikleri arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır.

Anahtar Sözcükler: Çocuk İstismarı, (Çocuktan Çocuğa) Çocukların Cinsel İstismarı, Mağdur Çocuklar, Sanık Çocuklar

ABSTRACT

In this study, it is aimed to examine the cases of sexual abuse among children who were transferred to Izmir Courthouse in 2017-2018. The files included in the study aimed to determine the abuse characteristics of children and the sociodemographic characteristics of children who had been sexually abused in 2017-2018 in the province of Izmir.

Research universe 2017-2018 sexual abuse cases among children within the borders of Izmir province constitute. All cases in the universe were examined, but files containing 118 cases of sexual abuse that were allowed were examined. Research data was obtained using the file review checklist.

Analysis of the data was carried out in computer environment. In the analysis of the data, frequency and percentage statistics were used to determine the demographic characteristics of victim and accused Children, and nonparametric tests and two-factor Chi-Square test were used to examine the relationships between victim and accused Children's demographic characteristics and type of abuse.

According to the results of the study, 118 sexual abuse cases were reached. Of the cases, 109 were qualified and 9 were simple sexual abuse. Girls have been abused more often than boys. The most abused and abused children are between the ages of 13-18. Victims and accused children are usually secondary school graduates and secondary school children. Victims and accused children generally live in the districts of Izmir and live with their families. In general, the victims and accused children do not work and it is concluded that they do not have any physical, mental or psychiatric problems. There was also no significant relationship between the type of abuse and the sociodemographic characteristics of accused and victimized children.

Keywords: Child Abuse, (From Child to Child) Sexual Abuse of Children, Victimized Children, Accused Children

ÖNSÖZ

Bu tezin hazırlanmasında emeği geçenlere ve ilk taslağından son halini almasına kadar yol gösterici olan, danışmanlığımı yapan Sayın Prof. Dr. Nilgün SARP hocama, çalışmamı gerçekleştirmemi sağlayan İzmır Adliyesi'ne ve bu çalışmayı destekleyen Üsküdar niversite'ne iten teşekkürlerimi sunarım.

Ayrıca eğitimim süresince bana her konuda tam destek veren aileme ve bana hayatlarıyla örnek olan tüm hocalarıma saygı ve sevgilerimi sunarım.

İstanbul, 2019

Aylin Emel TOPUZ

BEYAN

Bu çalışmanın kendi tez çalışmam olduğunu, planlamasından yazımına kadar hiçbir aşamasında etik dışı davranışımın olmadığını, tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, tez çalışmasıyla elde edilmeyen bütün bilgi ve yorumlara kaynak gösterdiğimi beyan ederim.

26/07/2019

Aylin Emel TOPUZ

İmza

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT	ii
ÖNSÖZ	iii
BEYAN	iv
İÇİNDEKİLER	v
TABLolar DİZİNİ	vii
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	x
1. GİRİŞ	1
2. GENEL BİLGİLER	7
2.1. Çocuk İstismarı	7
2.2. Çocuk İstismarı Türleri.....	7
2.2.1. Fiziksel istismar.....	7
2.2.2. Duygusal istismar	9
2.2.3. İhmal.....	10
2.2.4. Cinsel istismar	11
2.3. Çocukların Cinsel İstismarı	12
2.3.1. Fiziksel temas, dokunma içermeyen cinsel istismar şekilleri.....	12
2.3.2. Fiziksel temas, dokunma içeren cinsel istismar şekilleri	13
2.3.3. Çocuğun aile içerisinde cinsel istismarı: ‘ensest’ olgusu.....	14
2.3.4. Pedofili	16
2.3.5. Çocuklarda cinsel istismarın yaşa göre belirtileri	16
2.3.6. Çocukların cinsel istismar vakalarında adli süreç şeması	17
2.3.7. Çocuğun cinsel istismarını önleme, koruma çalışmaları.....	19
2.4. Çocuk Cinsel İstismarın Dünyadaki Durumu.....	22
2.5. Çocuk Cinsel İstismarın Türkiye’deki Durumu	25
2.6. Çocuktan Çocuğa Cinsel İstismar.....	29
3. GEREÇ VE YÖNTEM	31
3.1. Araştırmanın Amacı.....	31
3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklem.....	31
3.3. Araştırmanın Yöntemi	32
3.4. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	32
3.5. Çalışmanın Etik Yönü.....	32

3.6. Verilerin Analizi	33
4. BULGULAR	34
4.1. Mağdur Çocuklara Ait Sosyodemografik Bilgiler	34
4.2. Sanık Çocuklara Ait Sosyodemografik Bilgiler	37
4.3. İncelenen Dosyaların Tanımlayıcı Bulguları	41
4.4. İstismar Türü ve Mağdura Ait Sosyodemografik Özelliklerin Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	49
4.5. İstismar Türü ve Sanığa Ait Sosyodemografik Özelliklerin Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	53
5. TARTIŞMA	57
6. SONUÇ VE ÖNERİLER	66
7. KAYNAKLAR	70
EKLER	76
Ek 1. Dosya İnceleme Kontrol Listesi	76
Ek 2. İzin Formu	79
Ek 3. Türk Ceza Kanunu'nun Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar Bölümü	80
Ek 4. İzmir Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet Komisyonu Başkanlığından Verilen İzin Belgesi	83
Ek 5. Etik Kurul İzni	84
Ek 6. Özgeçmiş	85

TABLULAR DİZİNİ

Tablo 1: 2014-2016 yılları Türkiye’de cinsel istismara uğrayan çocuk sayısı	26
Tablo 2: Mağdur çocukların yaş dağılımları.....	34
Tablo 3: Mağdur çocukların cinsiyet dağılımları.....	34
Tablo 4: Mağdur çocukların eğitim durumu dağılımları	35
Tablo 5: Mağdur çocukların yerleşim yeri dağılımları	35
Tablo 6: Mağdur çocukların birlikte yaşadığı kişiler	35
Tablo 7: Mağdur çocukların çalışma durumları.....	36
Tablo 8: Mağdur çocukların fiziksel engel durumları	36
Tablo 9: Mağdur çocukların zihinsel engel durumları.....	36
Tablo 10: Mağdur çocukların psikiyatrik rahatsızlık durumları	37
Tablo 11: Sanık çocukların yaş dağılımları	37
Tablo 12: Sanık çocukların cinsiyet dağılımları	38
Tablo 13: Sanık çocukların eğitim durumu dağılımları	38
Tablo 14: Sanık çocukların yerleşim yerleri	38
Tablo 15: Sanık çocukların birlikte yaşadığı kişiler	39
Tablo 16: Sanık çocukların çalışma durumu dağılımları.....	39
Tablo 17: Sanık çocukların fiziksel engel durumu dağılımı	40
Tablo 18: Sanık çocukların zihinsel engel durumu dağılımı	40
Tablo 19: Sanık çocukların psikiyatrik rahatsızlık durumları.....	40
Tablo 20: İncelenen dosyaların olay tarihi dağılımı	41
Tablo 21: Dosya incelemesine göre istismar türü dağılımı	41
Tablo 22: Mağdur çocukların, sanık çocuklardan şikâyet durumu dağılımı	42
Tablo 23: Mağdur çocukların olay sırasındaki duyguları	42
Tablo 24: Mağdur çocukların fiziksel yara alma durumu.....	42
Tablo 25: Mağdur çocuktaki fiziksel bulgu varlığı.....	43
Tablo 26: Mağdur çocuğun psikolojisinin bozulma durumu	43

Tablo 27: Sanık çocukların istismar ile ilgili eski dosya durumu.....	43
Tablo 28: Sanık çocukların istismar dışındaki dosyası durumu	44
Tablo 29: Sanık çocukların farik ve mümeyyizlik rapor durumu.....	44
Tablo 30: Sanık çocuklarla ilgili karar nitelik durumu.....	45
Tablo 31: Sanık çocuklarla ilgili tedbir karar durumu.....	45
Tablo 32: Sanık çocukların suçu kabul etme durumu.....	45
Tablo 33: İstismar olayının adliyeye yansıma şekli dağılımı	46
Tablo 34: İstismar olayının yaşandığı yer.....	46
Tablo 35: Sanık çocukların mağdur çocukları tehdit etme durumu.....	46
Tablo 36: Sanık çocukların mağdur çocuklara karşı şiddet kullanım durumu	47
Tablo 37: Sanık çocukların olayda silah kullanım durumu	47
Tablo 38: İstismar olayının yaşanma sayısı	47
Tablo 39: İstismar olaylarındaki mağdur çocuk sayısı dağılımı.....	48
Tablo 40: Olay öncesi sanık ve mağdur çocukların tanışma durumları.....	48
Tablo 41: Sanık ve mağdur çocuk arasındaki yakınlık dereceleri dağılımı.....	48
Tablo 42: Araştırma kapsamında incelenen dosyalardaki suçların istismar türlerinin dağılımı	49
Tablo 43: İstismar türü ile mağdurların yaş grupları arasındaki ilişki.....	49
Tablo 44: İstismar türü ile mağdurların cinsiyetleri arasındaki ilişki	50
Tablo 45: İstismar türü ile mağdurların eğitim durumları arasındaki ilişki.....	50
Tablo 46: İstismar türü ile mağdurların yerleşim yeri arasındaki ilişki.....	51
Tablo 47: İstismar türü ile mağdurların beraber yaşadığı kişiler arasındaki ilişki	51
Tablo 48: İstismar türü ile mağdurların çalışma durumları arasındaki ilişki.....	52
Tablo 49: İstismar türü ile mağdurların fiziksel engeli bulunma durumu arasındaki ilişki.....	52
Tablo 50: İstismar türü ile mağdurların zihinsel engeli bulunma durumu arasındaki ilişki.....	52
Tablo 51: İstismar türü ile mağdurların psikiyatrik rahatsızlıkları bulunma durumu arasındaki ilişki	53

Tablo 52: İstismar türü ile sanıkların yaş grupları arasındaki ilişki.....	53
Tablo 53: İstismar türü ile sanıkların cinsiyetleri arasındaki ilişki.....	53
Tablo 54: İstismar türü ile sanıkların eğitim durumları arasındaki ilişki.....	54
Tablo 55: İstismar türü ile sanıkların yerleşim yerleri arasındaki ilişki	54
Tablo 56: İstismar türü ile sanıkların beraber yaşadıkları kişiler arasındaki ilişki	55
Tablo 57: İstismar türü ile sanıkların çalışma durumları arasındaki ilişki.....	55
Tablo 58: İstismar türü ile sanıkların fiziksel engeli bulunma durumu arasındaki ilişki.....	55
Tablo 59: İstismar türü ile sanıkların zihinsel engeli bulunma durumu arasındaki ilişki.....	56
Tablo 60: İstismar türü ile sanıkların psikiyatrik rahatsızlıkları bulunma durumu arasındaki ilişki	56

SİMGELER ve KISALTMALAR DİZİNİ

ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
ASPB	: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı
AIHW	: Australian Institute of Health and Welfare (Avustralya Sağlık ve Refah Enstitüsü)
BM	: Birleşmiş Milletler
DSÖ	: Dünya Sağlık Örgütü
EUROPOL	: European Police Office (Avrupa Polis Teşkilatı)
HAGB	: Hükümün Açıklanmasının Geri Bırakılması
ICMEC	: International Centre for Missing & Exploited Children (Uluslararası Kayıp ve İstismara Uğramış Çocuklar Merkezi)
ICMEC	: International Centre for Missing & Exploited Children (Uluslararası Kayıp ve İstismara Uğramış Çocuklar Merkezi)
INTERPOL	: The International Criminal Police Organization (Uluslararası Kriminal Polis Teşkilatı)
MINUSCA	: Multidimensional Integrated Stabilization Mission In The Central African Republic
NCCAN	: National Conferences on Child Abuse & Neglect (Ulusal Çocuk İstismarı ve İhmali Merkezi)
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
TCK	: Türk Ceza Kanunu
TDK	: Türk Dil Kurumu
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
UNICEF	: United Nations International Children's Emergency Fund (Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu)
WHO	: World Health Organization (Dünya Sağlık Örgütü)

1. GİRİŞ

Çocuğun gelişimi, doğumundan ergenliğin sona ermesine kadar olan sürede oluşan biyolojik, psikolojik ve duygusal değişimlerdir. Bir çocuğun gelişimindeki hız ve ilerleme, her gelişim alanı için ayrı ayrı değerlendirilmelidir. “Normal” terimi çocuğu değil, niteliği belirtir ve o yaş grubundaki çocukların çoğunluğu için neyin tipik olduğunu tanımlar. Son yıllarda, hükümetler, çocukların sosyal bakım sistemini dönüştürmeyi amaçlayan bir dizi politika bildirisi sunmuştur. Her ne kadar, kötü muamele ile ilişkili risk faktörlerine dayanan kanıtların çoğu, bireysel anne-baba düzeyindeki risklere odaklanmasına rağmen, literatür, birey, topluluk ve toplumsal faktörler arasındaki etkileşimi de ele aldığı görülmektedir. Uluslararası araştırmalar son yıllarda, ailelerin sosyo-ekonomik standartları arasında bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur. Yoksulluğun kendi içinde, kötü muamelenin ortaya çıkmasının öngörülmesinde yeterli bir faktör olmadığını belirtmek de önemlidir. Aileleri yoksulluk içinde olmayan çocuklar da kötü muamele görürken, tıpkı yoksulluk içinde yaşayan aileler de yaşayan çocukların çoğu da kötü muamele görmeyebilmektedir. Bununla birlikte, kanıtlar, yoksulluğun doğrudan veya dolaylı etkilerinin, anne-babaları etkileyen ve çocuk istismarı ve ihmali riskini artıracak diğer faktörlerle karmaşık bir şekilde etkileşime girdiğini göstermektedir. (Bywaters ve ark., 2016).

Çocuğun cinsel istismarı, uygunsuz bir şekilde çocuğun cinsel teması, etkinliği veya davranışına maruz kalma olarak tanımlanır. Cinsel istismar, oral, anal, genital, kalça ve meme temasını içerir. Çocuğu pornografik amaçlarla sömürmek, çocuğu başkasına kötü niyetle sunmak ve uygun olmayan talep, teşhircilik ve erotik materyali olan bir çocuğu teşvik etmek aynı zamanda cinsel istismar biçimleridir. Uygun olmayan röntgencilik gibi davranışlara maruz kalma ve çocuklara yönelik uygunsuz cinsel açıklamalar da cinsel istismara neden olur (PCAA, 1999).

Genel anlamda, çocuğun cinsel istismarı, çocukla cinsel temas olarak tanımlanabilir (Finkelhor, 1994, s: 101). Çocuğun cinsel istismarı, çocuğun tam olarak anlamadığı, onay veremediği veya gelişimsel olarak hazırlanamadığı, yasaları, sosyal hakları ihlal eden, cinsel aktiviteye katılımıdır (WHO, 1999).

WHO (1999)'a göre çocuk cinsel istismarının tanımı aşağıdaki gibidir;

- Bir çocuğun yasa dışı cinsel faaliyetlerde bulunmaya teşvik edilmesi veya zorlanması;
- Bir çocuğun fuhuş veya diğer yasa dışı cinsel uygulamalarda sömürücü kullanımı;
- Çocukların pornografik performansta sömürücü kullanımı ve malzemeler.

Çocuğun cinsel istismarı terimi, cinsel ilişkide bulunma, cinsel organla temas etme, doğrudan veya kıyafet üzerinden temas, teşhircilik veya çocukları yetişkin cinsel aktivitesine veya pornografisine maruz bırakma ve çocuğun fuhuş veya pornografi kullanımına maruz bırakılması anlamına gelir. Çocuğun yaşı ve cinsiyeti, failin yaşı ve cinsiyeti, çocuk ile fail arasındaki ilişkinin niteliği ve istismara uğramış deneyimlerin sayısı, sıklığı ve süresi, bazı sonuçları etkiliyor gibi görünmektedir. Bu nedenle, cinsel istismara uğrayan çocuklar, birkaç basit genellemenin tutulduğu, çok fazla suistimal derecesine sahip, çok heterojen bir grup oluşturur (Putnam, 2003, s: 269).

Çocuk istismarı, çocuklara dikkat çekici hediyeler vererek, mağdurlarını manipüle ederek veya tehdit ederek, saldırganlık kullanarak veya bu taktiklerin bir kombinasyonunu kullanarak zorlamaktadır (Henderson, 2000: 311). Bireysel olarak çocuk ve gençlerin olumsuz deneyimlerle başa çıkabilmeleri ve bunlardan kurtulabilmeleri birtakım özellikler ve destekleyici faktörlerle ilgilidir. Bunlar, yaşları ve gelişim evreleri, yaşamlarında ilişkileri teşvik eden esnekliğin varlığı ve daha geniş aile desteğine erişim gibi faktörleri içerir (Clevar ve ark., 2011).

Bu faktörler çocukları istismar ve / veya ihmalin etkisinden uzaklaştırabilir ve risk faktörlerinde olduğu gibi birbirleriyle etkileşime girebilir. Çocuğun refahı çocukla ilgili çalışan uzmanlar ve diğer profesyoneller için temel bir endişe kaynağıdır. Bununla birlikte, çocuğun refahını ele alırken, kendileri savunmasız olabilecek anne-babaların ihtiyaç ve endişelerine de dikkat etmelidirler (Platt ve Turney, 2012)

Artan sayıda araştırma ve yeni uygulamalar, ailelerin, çocukların güvenliğini tehlikeye atmayan, anne-babalarını ve daha geniş aileyi çocuklarını korumaya yardımcı olabilecek, ailelerle çalışmaya yönelik bütüncül yaklaşımları savunur. Her ne kadar koruyucu faktörler risk faktörleri kadar kapsamlı veya titizlikle incelenmemiş olsa da

aşağıdaki faktörlerin çocukları kötü muamelenin etkilerinden korumalarına yardımcı olabileceğine dair kanıtlar vardır (White ve ark., 2015, s: 259-277):

- Destekleyici aile ortamı ve sosyal ağlar
- Anne-babaları destekleyen topluluklar
- Yeterli konut
- Sağlık hizmetlerine ve sosyal hizmetlere erişim
- Anne-babalık becerilerini beslemek
- Kararlı aile ilişkileri
- Makul ve tutarlı hane kuralları
- Anne-baba istihdamı
- Ailelerin dışında rol model veya mentor olarak hizmet edebilecek yetişkinler
- Kötü niyetli olmayan bir ortağın varlığı
- Anne-babaların problemleri tanınması
- Anne-babaların hizmetlere katılma istekliliği

Koruyucu faktörleri teşvik etmeye yönelik eylemler mümkün olduğunca erken yapılmalıdır. Ailelere kanıtlarla bilgilendirilmiş erken yardım sağlamak için açık bir önerme, risklerin artmasından önce sorunları ele alarak çocukların kötü muamele görme risklerini azaltmaktır. Etkili erken yardım konusundaki mesajlar, bunun kurumlar arasındaki karşılıklı çalışma ilişkilerine dayandığını göstermektedir (örneğin zihinsel sağlık, uyuşturucu, alkol ve çocukluk hizmetleri dahil olmak üzere çocuklar ve yetişkinler arasındaki hizmetler) ve devam eden, katmanlı destek paketlerini içermelidir. Bireysel olarak çocukların ve ailelerinin ihtiyaçlarını karşılamak için tasarlanmış yoğun, kısa süreli müdahaleler ve desteğin geri çekilmemesi gerekmektedir (Davies ve Ward, 2012).

Müdahale ve destek, çocukları önemli zararlardan korumak için yeterli değişikliği sağlamazsa, devlet koruması gerekli olabilir. Bazı durumlarda bu, hukuki işlemlere yol açabilir ve bazı çocuklar için, onları evden alarak alternatif bir güvenli yere yerleştirmek gerekli görülebilir.

Çocuk istismarı temelinde çocuk, toplum, aile ve insanlık duygularından sapmaları barındırır (Bayraktar, 2015). İnsanlık tarihinden başlayıp günümüze kadar gelen çocuk istismarının tüm dünyada ve Türkiye’de yaygın bir durum haline geldiği düşünülmektedir. Tarihte çocuk istismarının ilk ortaya çıkışı ve tanımlanmasını röntgen

uzmanı olan Caffey, 1946 yılında; “Beyin kanaması (subdural hematoma), göz içi kanamaları ve uzun kemiklerde kırıkları olan çocuklar” olarak tanımlamıştır. Kempe ve ark. (1962) tarafından cinsel istismar ‘Dövülmüş (hırpalanmış) Çocuk Sendromu’ ile yeni bir tanım olarak güncellenmiştir ve bu tanım çocuk istismarı çalışmalarının dönüm noktasını oluşturmuştur. 1970’li yılların başlarına gelindiğinde Caffey (1962) ‘beyin kanaması (subdural hematoma), göz içi kanamaları ve uzun kemiklerde kırıkları olan çocuklar’ tanımını güncelleyerek ‘Sarsılmış Çocuk (bebek) Sendromu’ olarak açıklamıştır. Bu tanımlama ise ‘Bir bebeğin hoyratça baş ve boyun kısmının sarsılması sonucu ortaya çıkan beyin kanaması, retina kanamaları ve yaygın akson yıkımı ile sonuçlanan tablodur.’ şeklinde açıklamıştır. Yıllar içerisinde de genişleyen çalışmaların yapılması ile tanım güncel haline ulaşmış ‘Çocuk İstismarı’ konusu toplumda da konuşulmaya başlamıştır. Tıbbi literatürdeki yerini almadan önce çocuk istismarı tanımı 1860 yılında A. Tardieu, Hugo ve Dickens’in romanlarında istismar konusunun işlendiğini belirtmiş, yine bu yazar tarafından aile ortamından ayrılınca davranışlarında ve yaralarında düzelme gösteren yaralanmış çocuklara ait makalede yayınlanmıştır (Akt. Bayraktar, 2015).

Çocuk istismarının gerçekleşmesinde ilk basamak ihmal olgusunun çocuğa yönlendirilmesi ile başlamaktadır. Çocuk istismarı her ne kadar yoğunlukla ihmali içinde barındırsa da yapılan her ihmal çocuk istismarına sebep olarak gösterilmez. Evrensel açıdan çocuk istismarı tanımına bakıldığında çocuk istismarının tam anlamı ile bir yorumlamaya ulaşamadığı görülebilir, bunun sebebi ise çocuğa karşı yapılan davranışların niteliğinin toplumdan topluma değişim göstermesidir.

Davranışların temelinde insanların çocuk gelişimine ait farklı bilgi sahibi olmaları, toplumsal değerleri, toplumsal normları, inançları, gelenek ve görenekleri, aile ilişkileri bulunmaktadır. Bu nedenle çocuk istismarı ve ihmali davranışının algılanması toplumdan topluma değişiklik göstermektedir. Çocuk istismarı denilince çocukların anne babaları, akrabaları, onların bakımı ile sorumlu kişiler veyahut yabancı birinden gelebilecek sağlıklarına zarar verebilecek, gelişimlerini fiziksel, duygusal, bilişsel, sosyal yönden etkileyecek davranışları, tutumları akla gelmektedir (Bayraktar, 2015).

Toplumun temel kuralları; anne, baba ya da çocuğun bakımından sorumlu kişinin çocuğa iyi niyet, ilgi ve şefkat ile yaklaşmasını gerektirir. Bu durumların olmadığı koşullarda, anne, baba ya da çocuğun bakımından sorumlu kişinin çocuğa zarar vermesi,

çocuğun fiziksel ve sosyal ihtiyaçlarını gereğince yerine getirmemesi çocuk istismarı ve ihmali ortaya çıkarmış olmaktadır (Fırat ve ark., 2017). İnsanın doğasında var olan şiddetin çocuklara karşı uygulanması, tam anlamıyla tanımlanmadığı ve geniş anlamıyla çocuk istismarını göstermektedir (Polat, 2017).

Konuyla ilgili olarak BM ve diğer tüm kurumlar tarafından hazırlanan belgelerde de vurgulandığı gibi çocuklara karşı uygulanan ihmal ve istismar, yetişkinlere uygulanmasından daha kritik öneme ve etkiye sahiptir (Fırat ve ark., 2017). Çocukların korunması, gözetilmesi, haklarının ortaya konulması ve bunların korunması için Birleşmiş Milletler 1989'da benimsediği ve yaygın olarak tüm ülkelerin onayladığı Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne Türkiye ilk imza atan ülkelerden biridir (Polat, 2017).

Yapılan araştırmaların sonuçlarına bakıldığında istismara uğrayan çocukların zihinsel ve duygusal sorunlar yaşadıkları, aşırıya kaçan kaygı, davranış bozuklukları, uyumsuzluk, intihar eğilimi, travma sonrası stres bozuklukları gibi psikolojik bozuklukların sıklıkla görülmekte olduğu ve tedavi sürecinde geç kalındığında bu sorunların erişkinliğe kadar ulaştığı görülmektedir. Travmaya uğrayan çocuğun benlik algısında değişimler, duygulanım süreçlerinde bozulmalar oluşmaktadır. İstismara uğrayan çocuğun genel olarak bulunduğu çevre özellikleri ve yaşadığı ortama bakıldığında çoğunlukla, parçalanmış aile çocukları, erkek çocuklara oranla kız çocukları ve sosyo ekonomik düzeyi düşük olan coğrafyalarda gerçekleştirildiği görülmektedir. Yaş aralığı yoğunluğu olarak ise 7-13 yaş aralığında ki çocukların daha çok istismar edildiği ortaya çıkmaktadır. Yapılan çalışmalar da çocuğun sessiz ve içe kapanık olması, ailenin istismarcıyı tanıyıp güvenli olduğunu düşünmesi istismarın daha kolay gerçekleştirilebilir olduğunu göstermiştir. Çocuk istismarı vakalarında, istismarcıların büyük çoğunluğu aile ve yakın çevrede bulunan kişilerden oluşmaktadır. Yabancılar tarafından gerçekleştirilen istismar olaylarının ise çocuk ile uygun zamanı oluşturup, mağdur çocuğu izole ederek durumdan faydalanmaktadır. İstismarcıların birçoğu genellikle suç kaydı olmayan, normal insanlar olarak nitelendirilmektedirler. Bunlar dışında aile içindeki istismar durumu en çok baba tarafından yapıldığı görülmektedir. Bu babaların çocuğunu yetiştirirken, çocuğuyla baba-çocuk bağı kurmadığı, bakımında doğrudan etkili olmadığı görülmektedir. İstismarcıların özelliklerine bakıldığında ise birçoğunun çocukluk çağında istismara maruz kaldıkları gözlenmektedir (Kaytez ve ark., 2018). Cinsel istismar vakalarında istismarcıların %77 olasılıkla aile, %11 olasılıkla diğer akrabalar, %5 olasılıkla bakımla ilgisi olmayan kişiler, %2 olasılıkla ise çocuğun bakımı ile ilgili olan

kişiler arasında olduğu saptanmış durumdadır (Örün, 2012). Çocuk istismar vakalarının ilginç yönü ise gerçekleşen istismarların üçte birinin 18 yaşından küçük bireyler tarafından yapılmış olmasıdır. Bu bulgu çerçevesinde yapılan araştırmada çocuktan çocuğa cinsel istismar vakaları ele alınmaktadır.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Çocuk İstismarı

Yapılan çalışmalar ile bugün güncel tanıma ulaşan ve 2016 yılında Dünya Sağlık Örgütü tarafından defalarca yenilenen çocuk istismarı, “çocuğun sağlığını, fiziksel gelişimini olumsuz yönde etkileyen, bir yetişkin, toplum veya ülkesi tarafından bilerek veya bilmeyerek yapılan davranışlar” olarak tanımlamıştır (DSÖ, 2016).

Çocuk istismarı, tek bir olay veya zaman içinde meydana gelen birkaç olay olabilir. Çocuk Koruma Yasası (1999), istismarın ne sıklıkta gerçekleştiğinden ziyade, istismarın çocuk üzerindeki etkisine odaklanmaktadır. Özellikle, çocuğun önemli bir zarar görüp görmediği, önemli bir zarar görmesi veya önemli bir zarar görme riski altında olup olmadığına bakmaktadır. Ayrıca, zarar görmüş bir çocuğun kendisini koruyabilecek ve istekli bir anne-babaya sahip olup olmadığına bakar.

Çocuk istismarı içerisinde kendisinden ayrılması neredeyse güç bir tanım olan çocuk ihmalini de özünde barındırmaktadır, bu iki olgu birbiri ile özdeşleşmiş şekildedir. DSÖ 2002 yılında çocuk ihmalini, “çocuğun beslenme, sağlık, barınma, giyim, eğitim, korunma ve gözetim gibi temel gereksinimlerinin onun bakımını üstlenen anne-babası ya da diğer kişiler tarafından karşılanmaması” olarak tanımlamıştır (Çamurdan, 2007).

2.2. Çocuk İstismarı Türleri

Çocuk istismarı kavramını dört ana başlık oluşturmaktadır. Bunlar; fiziksel istismar, duygusal istismar, ihmal ve cinsel istismardır.

2.2.1. Fiziksel istismar

Fiziksel istismar, bir çocuğun başkası tarafından kasıtlı şekilde incinmesine veya yaralanmasına sebep olan tüm durumlardır. Fiziksel istismar her zaman görünür izler veya yaralanmalar bırakmayabilir (GLD, 2018). Bu süreç önemsiz görülen bir tokatla ya da sarsmayla başlayıp ilerleyen dönemlerde çocuğun ölümüne yol açacak kadar ilerleyebilir. Çocuğun fiziksel istismarında en önemli nokta “şüphe”dir. Sağlık kurumuna ya da okula giden çocuğun vücudunda yara ya da izler olması akla fiziksel istismar olgusunu getirmelidir (UNICEF, 2016).

Fiziksel istismar aşağıdakileri içebilir:

- Bir Şey fırlatma
- Hırpalama
- Boğazlama
- Sıkıştırma
- Yekten atma
- Yakma
- Isırma
- Zehirleme
- Bir yere kapatma

Fiziksel kötüye kullanımın olabileceğine dair göstergeler arasında bunlar yer almaktadır, ancak bunların olması kesinlikle istismar olduğunu göstermez başka nedenlerden de ortaya çıkabileceklerini belirtmek önemlidir. Fiziksel istismar tanısına ulaşmak için ayrıntılı öykü alınması, ayrıntılı fizik muayene yapılması ve kaydedilmesi gerekmektedir. Ağrılı uyarana aşırı tepki, lezyon, hasar görmesi normal olmayan dil, dudak gibi yerlerde kesiler olması, değişik türlerde yanık, gizlenmeye çalışan yara, kırılmalar mevcutsa başvuru istismar açısından çok yönlü ve hassasiyetle değerlendirilmelidir (nal ve ark., 2013).

Kırılmış kemikler, çürükler, ısırılmalar, yanıklar, birden fazla yanık veya el sıkışması yaralanmaları sorgulanması gereken durumlardır. Çocuğun bazı dikkat çekici davranışları üzerinde de durulmalıdır örneğin, evde veya okulda, bir yere gitme zamanı geldiğinde protesto eden veya ağlayan, belirli bir bireyin dikkatli olmasından korkan, olumsuz bir Şey olmasını bekliyor gibi davranan çocuklara dikkat edilmelidir.

Fiziksel istismar uygulanan çocuğun kısa dönemde ve ilerleyen dönemlerde bunun etkilerini yaşamaya devam ettiği belirtilmektedir. Kısa dönem etkilerine bakıldığında; alt ıslatma, parmak emme, okul başarisızlığı, uyku bozukluğu, gelişimsel bozukluk gibi durumlar ortaya çıkarken, uzun dönem etkileri olarak, saldırgan davranış, suça yönelme, madde kullanımı, intihar düşünceleri gibi durumlar ortaya çıkabilir (Kulaksızıoğlu, 2004). Bu ocukların yakın ilişki kurmakta zorlandığı ve fiziksel istismara uğrayan çocuklar da hiperaktivite, kaygı bozukluğu, post travmatik stres bozukluğu, akut stres bozukluğu gibi psikiyatrik hastalıkların da daha sık görüldüğü belirtilmiştir (Tıraş ve Gören, 2007).

Anne baba, bakıcı veya başka bir yetişkin istismar yapıyorsa, aşağıdaki özellikleri gösterebilir:

- Çocuğa karşı aşırı şiddetli ve sert görünmek
- Sınırları veya kuralları net olmamak
- Tahmin edilemez bir şekilde davranışlar göstermek
- Çocuk yanlış bir şeyler yaptığında, açıklamak yerine öfkeyle karşılık vermek
- Bir çocuğun davranışını kontrol etmenin bir yolu olarak, kural öğretmek yerine fiziksel ceza korkusunu kullanmak

2.2.2. Duygusal istismar

Duygusal istismar, bir çocuğun sosyal, duygusal veya entelektüel gelişimini olumsuz yönde etkileyecek şekilde zarar verildiğinde meydana gelir (GLD, 2018). Duygusal istismar ilk kez 1974 yılında ABD’de “Çocuk İstismarının Önlenmesi ve Sağaltımı” isimli yasada “mental hasar” terimiyle dikkat çekmiştir. Duygusal istismara uğramış çocuklarda diğer istismarlarda olduğu gibi somut belirtiler görülmeyebilir. Çocuğun davranışlarından ve çocuk ile yapılacak derinlemesine görüşme sonucu tanı konabilmektedir (Kara, 2010).

Duygusal istismar aşağıdaki nedenlerden kaynaklanabilir:

- Kabul edilmeme (İstenmeme)
- Lakap takma, sataşma veya zorbalık
- Rahatsız edici seslenme
- Yıkıcı eleştiri
- Uzun süre boyunca çocuğu izole etmek veya kilitlemek
- Aile içi şiddete maruz kalma.

Çocuğun nitelik ve kapasitesinin sürekli kötü olarak kullanılması, sosyal çevreden soyutlanması, gücüne ve yaşına uygun olmayan isteklerde bulunması, çocuğu reddetme, sözel olarak saldırı, korku yaratmasına neden olan yıkıcı davranış, yalnız bırakma, aşağılama duygusal istismara yol açan yaklaşımlar olarak ortaya çıkmaktadır. Duygusal istismar tek başına ya da başka bir istismarla birlikte görülebilir. Sözel ya da sözel olmayan, pasif ya da aktif, istemli veya istemsiz bir suç sonucu meydana gelebilir (Dinleyici ve Dağlı, 2016; Polat, 2007). Duygusal istismara maruz kalan çocuğun gelişimi

olumsuz etkilenebilmektedir. Kendini değersiz hisseden çocuk sosyal olarak çekilme yaşayabilir bu durum ömür boyu süren duygusal problemlerin oluşumuna yol açmaktadır (Gürhan, 2015).

Duygusal istismar, sürekli olarak olumsuz söylemler olduğunda ve çocuğa kendini yetersiz, sevilmemiş, değersiz olduğu hissettirildiğinde ya da sadece başkasından dolayı değer verildiğinin söylenmesi şeklinde olur. Bunun çocuk üzerinde derin ve uzun süren bir etkisi olabilir. Örnekler aşağıdakileri içerir (Nordqvist, 2018);

- Çocukların görüş ve düşüncelerini ifade etmelerine izin vermemek
- Konuşmasını susturmak
- Sık sık bağırarak veya onları tehdit ederek konuşmak
- Fiziksel durumları ile dalga geçmek
- Anne babasına dokunmasını engellemek
- Arkadaş ve sosyal çevresini kötü ya da iyi değil olarak tanımlamak
- Çocuğu aile içi şiddete şahit olmaya maruz bırakmak
- Zorbalık yapmak
- Duygusal şantaj yapmak

Duygusal istismara maruz kalan çocuğun gelişimi olumsuz etkilenebilmektedir. Kendini değersiz hisseden çocuk sosyal olarak çekilme yaşayabilir bu durum ömür boyu süren duygusal problemlerin oluşumuna yol açmaktadır (Gürhan, 2015). Aile içi şiddeti tecrübe etmek de duygusal zararlara yol açabilir. Evde şiddete maruz kalan bir çocuğun, koruma ve bakım ihtiyaçları da dahil olmak üzere temel ihtiyaçlarının karşılanmama riski de fazladır (GLD, 2018).

2.2.3. İhmal

İhmal, çocuğun temel ihtiyaçları karşılanmadığında, sağlığı ve gelişimi etkilendiğinde meydana gelir. İhmal fiziksel istismardan daha sık görülür ve çoğu kez göz ardı edilmektedir (Polat, 2007). Diğer bir tanım ise “çocuğun bakımı ile yükümlü olan bireylerin çocuğun beslenme, barınma, sevgi, güven, eğitim gibi temel ihtiyaçlarının karşılanmaması” olarak tanımlanmıştır (Gürhan, 2015). İhmal istismarın tersine belirgin sınırları olan bir sendrom değildir. İhmal ve istismarı birbirinden ayıran en temel nokta

istismarın aktif, ihmalin pasif bir olgu olmasıdır. İhmalin belirti ve bulguları, yasal tanımı daha belirsizdir (Munkel, 1994).

İhmal durumu fiziksel, duygusal, eğitimsel ve tıbbi ihmal olarak ortaya çıkabilmektedir. Temel ihtiyaçlar aşağıdaki gibidir (GLD, 2018);

- Gıda
- Barınma ve temiz yaşam koşulları
- Sağlık hizmeti
- Yeterli kıyafet
- Kişisel temizlik
- Yeterli denetim

Çocuk ihmali diğer bir boyut olarak çocuğun pasif istismarıdır. Anne-baba ya da bakımla yükümlü olan kişi çocuğun bakımı, korunması, güvenliği, beslenmesi, giyimi ve eğitimi gibi ihtiyaçları karşılamaz sağlığını ve temel ihtiyaçlarını ihmal edebilir ve bu durum çocuğun gelişimi ve güvenliğine zarar verebilmektedir (Gürhan, 2015; Polat, 2007). İhmal edilen bir çocukta çocuğun sık sık okula gitmeme, yemek yememe, para çalma, tıbbi ve diş bakımında azalma ve sürekli hijyen durumunda azalma yaşanması gibi durumlar gözlemlenebilmektedir (Abbasi ve ark., 2015). Çocuğun genel ihmali dışında çocuğun tıbbi ihmali kavramı da karşımıza çıkmaktadır. 2006 yılında yapılan araştırmada 19,910 tıbbi ihmal vakası raporlanmış bu da 1000’de 0,3 olarak bildirilmiştir. Çocuk ihmali için en büyük risk faktörünün yoksulluk olduğu söylenebilir. Diğer risk faktörleri ise yetersiz sosyal etkileşim, geniş aile, anne babanın madde kullanımı, tek anne, tek baba sahibi olma gibi durumlar karşımıza çıkabilmektedir (Legano ve ark., 2009).

2.2.4. Cinsel istismar

Çocuk cinsel istismarı, yetişkin, genç veya çocuk güçlerini veya yetkilerini başka bir çocuğun cinsel aktiviteye dahil olması için kullanma durumudur (GLD, 2018). Çocuğun cinsel istismarı konusu araştırmanın temel konusu olup, ilerleyen bölümlerde daha detaylı ele alınmaktadır.

2.3. Çocukların Cinsel İstismarı

Cinsel istismar tarihte ilk olarak Ruth ve Henry Kempe (1978) tarafından tanımlanmış, açığa çıkması güç olan ve saptanması konusunda zorluklar çekilen istismar türüdür. Cinsel istismar Ruth ve Henry Kempe tarafından; “bağımlı ve gelişimsel olarak olgunlaşmamış çocuk ve adölesanların bilinçli olarak onay veremeyecekleri, bütünüyle algılayamadıkları veya ailevi rollerle ilgili sosyal tabulara ters düşen cinsel aktivitelerde kullanmak” şeklinde tanımlanmıştır (Akt. Polat, 2017).

NCCAN (Amerikan Ulusal Çocuk İstismarı ve İhmal Merkezi) 1995 yılında cinsel istismarı; “çocuk ve erişkin arasındaki temas ve ilişki, o erişkinin veya başka birinin cinsel stimülasyonu için kullanılmışsa, çocuğun cinsel olarak istismarı kabul edilir. Cinsel istismar diğer bir çocuk tarafından eğer bu çocuğun diğeri üzerinde belirgin bir gücü veya kontrolü söz konusuysa veya bariz bir yaş farkı varsa da gerçekleştirilebilir” şeklinde tanımlamıştır (NCCAN, 1995).

Dünya Sağlık Örgütü (1999) yayınladığı raporunda cinsel istismarı; “bir çocuk ve bir yetişkin arasında ya da bir çocuk ile başka bir çocuk arasında güven, güç ya da sorumluluk ilişkisi içinde, diğer kişinin ihtiyaçlarını tatmin etmek ya da karşılamak üzere yapılan aktivite” şeklinde tanımlamıştır (DSÖ, 1999).

Dünya Sağlık Örgütü’nün 2006 yılında yaptığı tanıma göre cinsel istismar; “çocuğun gelişimsel olarak hazır olmadığı, tamamen idrak edemediği ve rızası olmadan, yasaları ve toplumsal tabuları ihlal ederek çocuğun cinsel bir aktiviteye dahil edilmesidir” (DSÖ, 2016).

Çocukların cinsel istismarı çeşitli şekillerde gerçekleşebilmektedir. Fiziksel temas, dokunma içermeyen cinsel istismar ve fiziksel temas, dokunma içeren cinsel istismar olarak iki başlığa ayrılabilir (Bayraktar, 2015).

2.3.1. Fiziksel temas, dokunma içermeyen cinsel istismar şekilleri

Cinsel içerikli konuşma: İstismarı gerçekleştiren kişinin mağdur çocuğun bedeni üzerinde gerçekleştirmek istediği cinsel aktiviteleri sözel olarak dile getirmesi ve cinsel doyuma ulaşmasıdır.

Teşhircilik: İstismarı gerçekleştiren kişinin mahrem bölgelerini mağdur çocuğa göstermesi veya masturbasyon yapması şeklinde cinsel doyuma ulaşma şeklidir.

Röntgencilik: Mağdur çocuğun istismarcı tarafından çıplak olduğu anlarda izlenilmesi, cinsel doyumunu gerçekleştirmesidir (Fırat ve ark., 2017: 27).

2.3.2. Fiziksel temas, dokunma içeren cinsel istismar şekilleri

Oral-genital cinsel istismar: Mağdur çocuğun zorlanarak veya kandırılarak cinsel organlarının istismarcı tarafından öpülmesi, birleşmeye zorlanması şeklinde gerçekleşen istismar türüdür.

İnterfemoral cinsel istismar: Küçük çocuklarda genital organın yapısının bozulmasından korkulduğu, ergenlik dönemi çocuklarında ise gebelikten korkulmasına bağlı olarak istismarcının mağdur çocukların bacakları arasına genital organını sürmesi ile gerçekleşen istismar türüdür.

Cinsel penetrasyon: İstismarcı tarafından mağdur çocuğun bedeninin oral, anal ve genital bölgelerine el veya bir cisim sokmak suretiyle gerçekleştirdiği istismar türüdür.

Cinsel sömürü: Cinsel istismarın bu türü iki şekilde gerçekleşebilmektedir. Çocuk pornografisi ve fuhuşu olarak ele alınmaktadır. Mağdur çocuk üzerinden cinsel doyum elde etmekten çok para kazanma amaçlı gerçekleştirilen istismar türüdür. Çocuk pornografisi, mağdur çocuğun müstehcen görüntülerinin istismarcı tarafından kayıt altına alınmasıdır. İstismarcı bu görüntüleri internet ortamında pornografi piyasasında paylaşarak para kazanma amacı güder ve bu materyal üzerinden izleyerek cinsel doyuma ulaşır. Çocuk fuhuşu, istismarcı tarafından mağdur çocuğun cinsel istismar amaçlı kullanılması için para amaçlı bir başkasına pazarlanmasıdır. Mağdur çocuklar arasında sıklıkla ergenlik döneminde bulunan kız çocuklarının uğradığı istismar tipidir. İstismarcıların tamamı erkeklerden oluşmaktadır. Kız çocuklarının yanı sıra erkek çocuklarında mağdur olduğu bilinmektedir. Alkol-madde bağımlısı çocuklar, ailesi olmadığından ötürü yaşayabilmek adına başka seçeneği bulunmayan çocuklar, tuzağa düşenler gibi birçok çocuğun bu risk altında olduğu belirtilmektedir (Fırat ve ark., 2017: 27).

2.3.3. Çocuğun aile içerisinde cinsel istismarı: ‘ensest’ olgusu

Ensest terimi, aile üyeleri arasındaki cinsel teması ifade etmektedir. Ülkelerin kanunlarına göre; çocuğun cinsel istismarı, cinsel saldırı ve tecavüz ile ilgili olarak ensest suçları, ülkeden ülkeye farklılık göstermektedir. Psikolojik olarak değerlendirildiğinde bir aile üyesinden istenmeyen cinsel temas, mağdur üzerinde kalıcı bir etkiye neden olabilmektedir. Başkasına bir aile ferdi tarafından cinsel tacizden bahsetmek oldukça zordur, ancak asıl önemli sorun bu durumun önüne geçmektir. Bir birey, failini tanıdığı zaman cinsel taciz veya istismarı açıklanması zor olabilir. Failin aile üyesi olması ise açıklanması daha zor bir durumdur. Bir aile üyesinin cinsel taciz mağdurunu birine söylemekten istismarcıya ne olacağından korkmak, diğer aile üyelerinin tepkileri ve yanlış bir şey yapmakla suçlama gibi duygular alıkoyabilir (Rainn, 2019).

Ensest kavramının tanımlanmasında çocuğun yakın çevresinden hangi kişi veya kişilerin bu kapsama girdiğine bakılarak açıklamalarda bulunulmuştur. Bazı kaynaklarda sadece çekirdek aile üyelerinin tanıma dahil edilmesi söz edilirken, bazı kaynaklarda ise çocuğa bakmakla yükümlü tüm kişiler ve biyolojik bağa bakılmaksızın tüm kişilerin bu tanımlamaya dahil edilmesi gerektiği belirtilmiştir (Polat, 2017, s: 174).

Türk Ceza Kanunu’nun 5237 sayılı kanununda ensest kelimesi kullanılmamaktadır. Çocukların cinsel istismarını düzenleyen 103. Maddesinin 3. Fırkasının (c) bendinde ensest kelimesi adına tabir edilen kişiler “üçüncü derece dahil kan veya kayın hısımlığı ilişkisi içinde bulunan bir kişiye karşı ya da üvey baba, üvey ana, üvey kardeş veya evlat edinen tarafından...” olarak belirtilmiştir (Yokuş, 2005).

Kempe (1984) yaptığı tanıma göre ensest; “aile üyeleri arasındaki her çeşit cinsel içerikli fiziksel aktivite ensesttir.” (Akt. Polat, 2017).

Türk Dil Kurumu’nun tanımına göre ensest “aile içi yasak ilişki” şeklinde tanımlanmıştır (TDK, 2019).

Ensest, “evlenmeleri hukuksal, dini inanç ve toplumsal ahlak anlayışı açısından yasaklanmış, yakın akraba olan kadın ve erkeğin cinsel ilişkide bulunmaları” olarak tanımlanmıştır. Ensest mağduru çocukların toplumdan gördüğü dışlanma, suçlu kabul edilme ve mağdur çocuğun toplumdan utanması yaşadığı olgunun ortaya çıkmasında etken olup gerekli kurumlara bildirilmesi ile raporlanmasının önüne geçmektedir. Ensest

vakalarını gerçekleştiren kişiler çoğunlukla aile içerisinde babalar, en fazla baba-çocuk enstestinin yaşandığı, nadiren anne-çocuk enstesti ile karşılaşıldığı belirtilmiştir. Enstest olguların evde ki erkeklerin vakalarda daha fazla aktif olduğu görülmüştür (Bayraktar, 2015, s: 61-62).

Enstest olgularında risk etmenleri aşağıdaki gibidir;

- 6-8 yaş aralığındaki çocuklar
- Kız çocukların çoğunlukta, erkek çocukların kısmı oranda olması
- Anne ve babanın ailelerinde önceden enstest olgusunun varlığı
- Ev içerisinde annenin yokluğu veya koruyucu etkisinin azlığı
- Aile içerisinde kişilerde bulunan; psikiyatrik rahatsızlıklar, zekâ sınırlılıkları, madde bağımlılığı, alkolik olma durumu, iktidarsızlık gibi
- Aile içerisinde üvey erkek bireylerin varlığı
- Babanın otoriter, bağınaz, sofu ve şüpheli bir yapıya sahip olması
- Anne ve baba arasındaki cinsel yaşamın bitmesi veyahut da cinsellik üzerine yaşadığı sıkıntılar
- Kız çocuklarına küçük yaşta evde ki anne rolünün fazlalıkla yüklenmesi
- Ailenin kültürel, gelenek ve görenek durumları, ekonomik sıkıntıları, çevreci izolasyonları, asosyal yaşantıları ve kalabalık bir aile yapısına sahip olmaları
- Ergenlik döneminde kız çocuğunun baba tarafından kıskanılması
- Anne ve babaların çocukları ile aynı yatağı paylaşması (Bayraktar, 2015, s: 62-63; Polat, 2017, s: 182).

Enstest olgularının çocuk üzerine etkileri aşağıdaki gibidir;

Çocuğun yaşadığı cinsel istismar vakalarında faili arasındaki yakınlık derecesi ile yaşadığı psikolojik rahatsızlıkların artması arasında ilişki bulunmuştur (İbiloğlu ve ark., 2018). Öte yandan enstest vakaları çocuğun gelişim düzeyine, yaşına, iş birliğine, çocuğun sanık ile olan ilişkisine, cinsel etkinliklerinin şekline, sertlik kullanımına ve bedensel zararların varlığına, çocuğun sarsıntı öncesi ruhsal durumuna, ailesi ile etrafındakilerin vaka üzerinde ki tavırlarına bağlı olarak değişkenlik göstermektedir (Bayraktar, 2015:63).

Enstest olaylarında çocuklarda “uyku düzensizlikleri, parmak emme alışkanlığı, enüresis, enkopresis gibi regresif bozukluklar, kusma, mide bulantıları, kabuslar, fobiler”

ve benzeri etkiler sıklıkla görülebilir. Kız çocuklarında erkeklere karşı güvensizlik ile anksiyete durumunda bozukluklar ortaya çıkabilir. Büyük yaş grubu çocuklarda suçluluk duygusu, akademik başarıda düşüklük, suça eğilim, panik ataklar, kirli ve değersiz olduğu hissi, büyük yaş grubu kızlarda çok eşlilik gibi cinsel tercihlere sebep olabilmektedir (Polat, 2017, s:183).

2.3.4. Pedofili

DSÖ (1999) çocuk istismarını önleme komitesi yaptığı tanımlamada; “bir çocuğun, tam olarak anlamadığı, yeterli bilgi veya gelişim düzeyine sahip olmadığı için rıza veremeyeceği ya da kanunlara, toplumun sosyal tabularına uymayan herhangi bir cinsel aktivite içerisinde yer almasıdır” şeklinde tanımlanmıştır (DSÖ, 1999).

Pedofili davranışlar arasında; “cinsel bölgenin ve organların okşanması, interfemoral şeklinde cinsel doyuma ulaşılması, oral cinsel istismara zorlama, çocuğa cinsel organın tutturulması ve dokunmasının istenmesi, çocuğu anal ve vajinal penetrasyona maruz bırakma” şeklinde gerçekleşen davranışlar pedofilik davranışlar olarak kabul edilmektedir (Bayraktar, 2015, s: 67).

2.3.5. Çocuklarda cinsel istismarın yaşa göre belirtileri

Çocuklarda cinsel istismarın yaşa göre belirtileri farklılık göstermektedir. Aşağıda belirtilere yer verilmiştir.

0-9 Yaş Çocukları;

- Normal hallerinden daha fazla huysuz, hırçın, ağlama ve sızlanmasının olması
- Çocuğun, bakımından sorumlu kişilere normal olmayan bir şekilde sarılması
- Çocuğun güvende olduğu yerlerden ayrılmak istememesi
- Sürekli uyku halinde olması veyahut da uyku düzeninin bozuk olması
- Enüresis, enkopresis gibi semptomlar, konuşma yetisini kaybetme veyahut da diğer gelişimsel gerilikler
- Çocuğun gelişimsel dönemine uygun olmayan cinsel eylemleri bilmesi ve ilgi duyması
- Bazı yerlerden ve insanlardan korkma, çekinme yaşaması

- Özel bölgelerine fazlaca dokunması
- Regresyon yaşmaları
- Yemek yeme bozuklukları
- Aile ve çevresinden uzaklaşarak içine kapanık bir kişilik sergilemesi

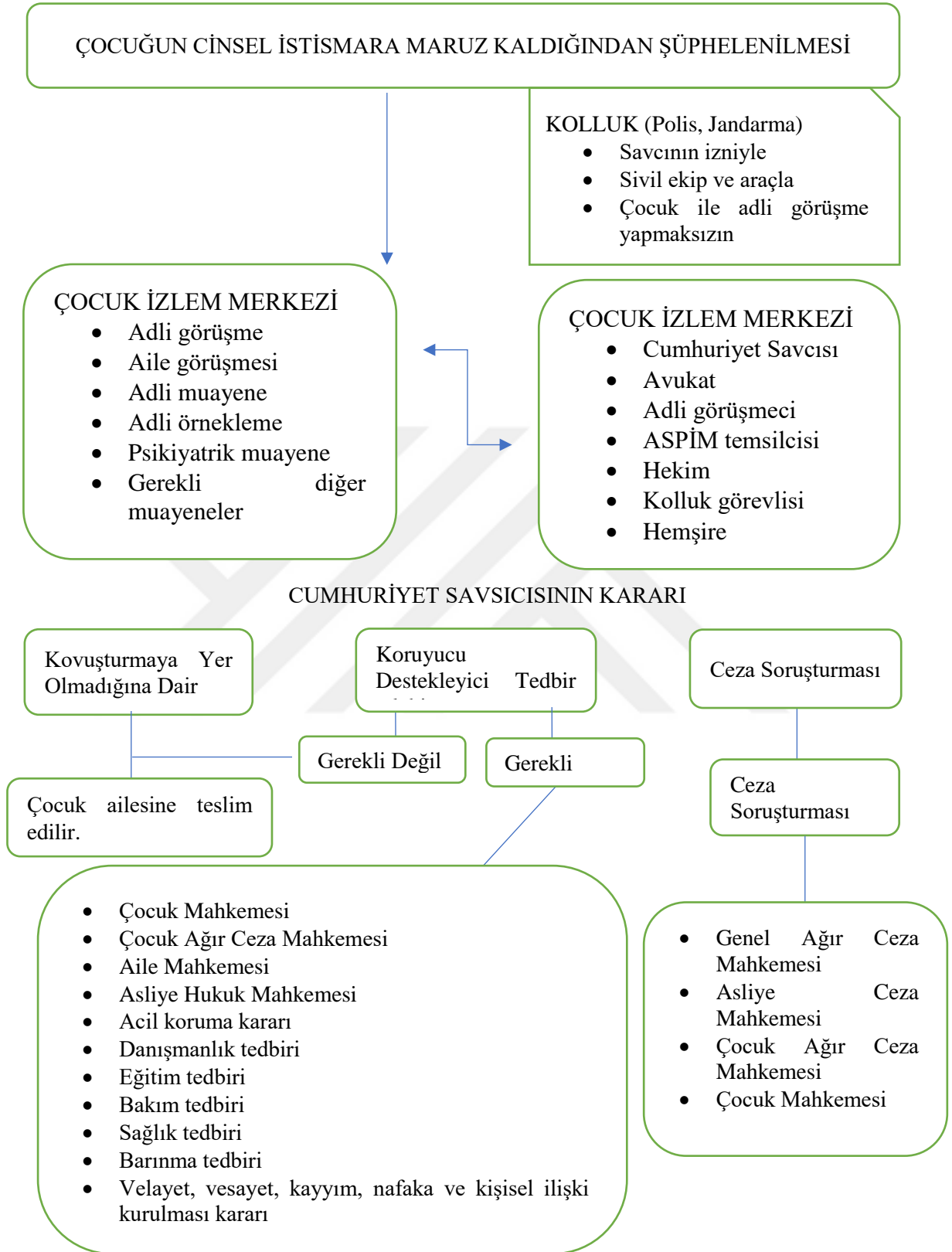
10-18 Yaş Çocukları;

- Çocukların bu yaşta duygusuz, hissiz ve kendini depresyonda hissetmesi
- Ciddi uyku sorunları yaşaması, kâbus dolu rüyalar görmesi
- Akademik hayatında düşüş, okuldan uzaklaşma
- Arkadaş çevresi ve aileden uzaklaşması, kaçınma sergilemesi
- Kavgacı, öfkeli olması, kendinden büyükleri ile saygı sorunları yaşaması ve arkadaşları ile kavgalı olması
- Alkol, uyuşturucu bağımlısı olması, kendine zarar veren davranışlar sergilemesi
- Yemek yeme bozuklukları
- Sürekli intihar eğiliminde olması veyahut da konuşması
- İstismara yönelik hatırlamalar yaşaması ve istismar hakkında konuşması (Çelik ve ark., 2017, s: 13-14).

2.3.6. Çocukların cinsel istismar vakalarında adli süreç şeması

Çocukların cinsel istismar vakalarında adli sürecin işlenmesi için öncelikle adli makamlara olayın intikal etmesi gerekmektedir. Sonrasında adli süreç başlayarak, ilgili kanunlar çerçevesince yargılama yapılmaktadır. Adli sürecin işleyiş şeması Şekil 1’de verilmiştir.

Şekil 1: Çocukların cinsel istismara maruz kaldığından şüphelenilmesi

Kaynak: Çelik ve ark., 2017, s: 30.

Şekil 1’de görüldüğü üzere, çocuğun cinsel istismar şüphesi ile başlayan adli süreç; çocuk izlem merkezi ve cumhuriyet savcılığına intikal etmesiyle ilerleme, cumhuriyet savcılığın kararı ile sürecin hangi mahkemede devam edeceği belirlenmektedir.

2.3.7. Çocuğun cinsel istismarını önleme, koruma çalışmaları

Çocuğun cinsel istismarı çocuğun bilişsel, sosyal ve duygusal gelişiminde ciddi hasara neden olabilir. Bir toplum olarak, çocuğun cinsel istismarının önlemesi konusunda ortak sorumlulukları vardır. Bunu başarmak için, çocukların gelişimini, sağlığını ve güvenliğini artıran hizmet ve politikalar başlatılmalı ve desteklenmelidir. Çocukların, ailelerin temel ihtiyaçlarını karşılamaya yardımcı olabilecek politika ve programların desteklenmesi sağlanmalıdır. Cinsel istismar için risk faktörlerini tamponlayan ve ayrıca bu risk faktörlerini doğrudan ele alan koruyucu faktörleri güçlendirmek için araştırma, bireysel eğitim ve halk eğitimine önem verilmelidir.

Çocuk İstismarını Önlemek için (Daro, 1994);

- Çocuk cinsel istismarının kabul edilemezliği konusunda farkındalığın artırılması ve çocuk cinsel istismarının durdurulmasının herkesin sorumluluğu olduğu fikrinin artırılması gereklidir. Tüm yetişkinler ve ergenlerin, çocuk cinsel istismarının çocuklara ciddi zararlar veren ciddi bir suç olduğunu ve çocukların cinsel aktiviteye girmesine asla izin vermeyeceklerini bilmeleri gerekir.
- Kapsamlı bir önleme stratejisi geliştirilmesi gerekir. Anne-babaların ve diğer bakıcıların, çocukları adına alabilecekleri koruyucu önlemler konusundaki farkındalıklarını ve bilgilerini arttırmayı içerir. Güçlü bir halk eğitimi mesajı, topluma cinsel istismarın hem herkesin hem de sorununun ne olduğunu kabul etmesini teşvik etmek amacıyla, kamuya iletilmelidir. Bu tür halk eğitimi çabalarının amacı, cinsel istismarın ya da toplumun yetişkinler ve çocuklar arasındaki uygun etkileşimlerin ne olduğunu belirleyerek, doğru etkileşim biçiminin öznel yargılara bırakılmadan uygulanmasını sağlamaktır.
- Halkı ve özellikle politikacıları, çocuğun istismarının gerçek doğası hakkında eğitmek gereklidir. Doğru bilgilerin kamuya, özellikle politikacılar aracılığıyla geniş çapta yayılması, çocuğun cinsel istismarını çevreleyen sessizliği ve tabuyu kırmaya yardımcı olacak ve soruna etkili çözümlerin bulunmasını kolaylaştıracaktır.

- Mevcut çocuk istismarını önleme programlarının titizlikle değerlendirilmesi ve güçlendirilmesi gereklidir. Mevcut çocuk istismarı önleme programları, öncelikle okul öncesi ve ilkokul çocuklarına istismar vakalarının nasıl tanıtılacağı ve kişisel güvenlik becerilerinin öğretilmesi konusunda eğitim vermeye odaklanılmalıdır. Programlar ayrıca, bu tür olayları anne-babalara veya diğer sorumlu yetişkinlere ifşa etmeleri için teşvik ederek geçmiş veya devam eden cinsel istismara maruz kalan çocuklara yardım etmeye odaklanabilir (Putnam, 2003).

Araştırmalar, bu tür programların çocuk istismarı oluşumunu gerçekten engellediğine dair çok fazla kanıt sunmamaktadır. Her ne kadar program değerlendirmeleri kısa vadeli bilgi kazancını gösterse de bu bilgi kazanımı ile çocukların cinsel istismarının önlenmesi arasında net bir bağlantı kuramamışlardır. Kesin sonuçların bulunmaması bu programların etkisiz olduğu anlamına gelmez. Aksine, etkinliği göstermek, esas olarak mevcut değerlendirmelerin metodolojik eksiklikleri nedeniyle zorlu bir iştir. Bu sınırlamalar, karşılaştırma gruplarının bulunmamasını, bilgi ve beceri ölçütlerine ilişkin ön testlerin yapılmamasını, yetersiz takip sürelerini ve küçük örneklem büyüklüğünü içerir (Ekstrand, 1996).

Mevcut çocuk istismarı önleme programlarının gelecekteki değerlendirmeleri bu gibi metodolojik eksiklikleri gidermelidir. Ayrıca, çocuk cinsel istismarını önleme programları güçlendirilmelidir, böylece program stratejileri daha çok çocuk cinsel istismarının önlenmesi hedefine ulaşır.

Çocuklara yönelik cinsel istismarın önlenmesinin, çocuklara verilen bilgilendirmeden çok yetişkinlere verilmesi gereklidir. Pek çok uzman, çocuklar çocuk cinsel istismarını önleme programları yoluyla edinilen bilgileri ellerinde tutsalar bile, bu tür çocukların, daha yaşlı ve daha güçlü suçlular tarafından kendilerine yöneltilen taciz davranışlarına karşı koyamayacaklarından endişe duymaktadır (Finkel ve Giardino, 2009).

Yetişkinlere, çocukları istismardan korumak için önemli bir sorumluluk düşmektedir. Bu nedenle, mevcut çocuk istismarını önleme programlarını güçlendirirken, çocuk istismarını önleme sorumluluğunu çocuklardan alıp yetişkinlere ve kamu kurumlarına yönlendiren programlar oluşturulmalıdır. Bu yaklaşımlardan biri, yetişkinlerin çocuk cinsel istismarı konusundaki farkındalığını ve bilgisini artırmak ve

yetişkinlerin çocuklarını korumak için yapabilecekleri eylemleri öğretmek için medya kampanyalarının kullanımı gibi yaygın ve yoğun bir halk eğitimini sağlamaktır (De Arellano ve ark., 2008).

Bilgili anne-babalar ve deneyimli profesyoneller tarafından bile sıklıkla çocuğa karşı başkası tarafından yapılan istismarın algılanması zor olabilir. Çocuğun cinsel istismarı riskini azaltma yöntemlerini çocuklarla çalışan profesyonellere, bakıcılara, anne babalara, öğretmenlere öğretmek gereklidir. Ayrıca, anne babaların, bakıcıların ve profesyonellerin eğitimi, bir çocuğun cinsel tacizi açıkladığında ne yapılacağına, cinsel tacizi nasıl bildireceğine ve nasıl yanıt vereceğine odaklanmalıdır.

Çocuğun doğum öncesinden başlayan, sonrasında ve çocukluk döneminin her gelişim aşamasında yeterli oranda sağlık bakımının sağlanması gerekmektedir. Anne ve babaların üzerlerine düşen rolleri hakkında, çocuk istismarı ve ihmali konusunda eğitim verilmelidir. Toplum içerisinde ki farkındalığın artırılması için medya tarafından bireysel, aile içi ve halka yönelik çocuk istismarı ve ihmali konusunda yayınlar gerçekleştirilmelidir. Ailelerin gelir dağılımında adil ve aile içinde uygun düzeyde dağılımının sağlanması için çalışmalar yapılması gerekmektedir. Bu çalışmalar birincil önleme yaklaşımlarının özünü oluşturan çalışmaların konuları olarak görülmektedir.

Çocukların, kendi bedenlerinin özel olduğunu ve başkaları tarafından asla dokunulamayacağını bilmesi, kişisel güvenliğini sağlayabilmesi ile güvenlik haklarının olduğunu öğrenmesi önemlidir. Anne-babaların çocuklarına her durumda kayıtsız, şartsız güvendiklerini hissettirmeleri ve her ne konuda olursa olsun çocuklarının yaşadıkları olumlu ve olumsuz her olayın kendilerinden saklanmamasının gerektiğini öğretmek anne baba ve çocuk arasındaki bu güveni sağlamaları gerekmektedir. Çocukların karşılaştığı herhangi bir kötü davranış karşısında çevresinden ve güvenlik güçlerinden yardım isteyebileceği öğretilmelidir. Çocuklara karşı bu konuda güven oldukça önemlidir. Çocukların kişilik gelişimleri ve özgüvenlerinin desteklenmesi gerekmektedir.

Aile bireyleri arasında herkesin kişilik haklarının olduğu aile bireylerine öğretilmesi önemlidir. Aile arasında şiddetin ve kötü alışkanlıkların önüne geçilmesi için gerçekleştirilen çalışmalar ailenin refahı ve aile içi istismarın önlenmesi açısından gerekli görülen ön çalışmalardır. Öte yandan kadının toplumdaki yeri ve statüsünün artırılması oldukça önemlidir. Kadının toplumdaki varlığının güçlendirilmesi, eğitim düzeyinin

arttırılması, sorunlar karşısında ki duruşunun, mücadelesinin desteklenmesi toplumdaki cinsiyet eşitsizliklerinin de ortadan kalkmasını sağlayacaktır (Bayraktar, 2015, s: 98-100).

Özetle, Türkiye’de çocuğa karşı gerçekleşen cinsel istismar vakalarının önüne geçilmesinde belirlenen yaklaşımların aktif bir şekilde yürütülmesini, devamlılığının sağlanması ve niteliğinin arttırılması vakaların önüne geçilmesinde, nitelikli istatistikler elde edilmesi açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

2.4. Çocuk Cinsel İstismarın Dünyadaki Durumu

Her kültürde ve her toplumda bulunabilen tarihsel bir fenomen olan çocukların cinsel istismarı, nispeten yakın bir zamanda sistematik çalışmanın hedefi haline gelmiştir. Geçmişte bir tabu olarak kabul edilen bu konuda, kamuoyunda duyarlılık giderek artmıştır. Ancak bugün bile, çeşitli ulusal ve uluslararası kuruluşlar (WHO, UNICEF, INTERPOL, EUROPOL, gibi) tarafından toplanan mevcut istatistikler, çoğu zaman çocukların cinsel tacizi vakaları nedeniyle genellikle göz ardı edilen olgunun gerçek boyutunu temsil etmemektedir. Aslında, her 3 kişiden biri kimseye bu tacizi söylememektedir. Öyle ki UNICEF'in 30 ülkede yaptığı araştırma bu gerçeği doğrulamaktadır. Kurbanların küçük bir yüzdesi yardım istediklerini söylemiştir. Bu isteksizliğin ardında, satıcılık korkusu, suçluluk, utanç, kafa karışıklığı, kurumlarda güvensizlik, kültürel ve sosyal şartlanma, aynı zamanda yardımcı olabilecek hizmet ve yapılarla ilgili yanlış bilgilendirme korkusu olabilir. Ancak dünyadaki milyonlarca çocuğun sömürü ve cinsel taciz mağdurları olduğu görülmektedir (PBC, 2019).

Çocuk istismarı yaşadığımız yüzyılın evrensel sorunlarından biridir. Dünya üzerinde ülkeler arasındaki kültürel farklılıklar nedeniyle çocuklara karşı gerçekleştirilen eylemlerin çocuk istismarı olarak kabul edilmesinde farklılıklar bulunmaktadır. Afrika’da kız çocukları ve hatta kadınların sünnet edilmesi normal kabul edilirken Türk kültürünün bakış açısında normal olarak kabul edilmemektedir. Papua Yeni Gine’de ergenlik çağına yaklaşan erkek çocukların kendi aralarında oral ve anal seks yapmaları normal karşılanmaktadır. Bu durum ayinler ile kutlanmakta ve erkek çocukların büyüyüp, toplumdaki yetişkinler arasında yerini almaları için gerekli olan bir kültür olarak görülmektedir (Aydın, 2019, s:12).

Dünyada cinsel istismara uğrayan çocukların gerçek istatistiklerine ulaşmak, kültür, gelenek ve göreneklere göre çocuk istismarının kabulünün değişiklik göstermesi, istismar olgularının raporlanmasında ki zorluklar gibi sebeplerden ötürü gerçek istatistiklere ulaşılamamaktadır (Yüksel ve Saner, 2016).

Bakır (2018) tarafından hazırlanan **“2018 Dünyanın Çocuk Karnesi”** raporunda yer verdiği dünya istatistikleri aşağıdaki gibidir;

- Birleşmiş Milletlerin hazırladığı raporda, 2014 yılından aktardığı verilere göre dünya genelinde her 10 kız çocuğundan biri cinsel istismara maruz kalmaktadır. Rapora göre cinayete uğrayan ergen ve çocukların sayısı 2012 yılında 95.000’i bulduğu saptanmıştır.
- Dünya Sağlık Örgütünün 2017 yılı istatistiklerinden aktardığı verilere göre dünya genelinde kız çocuklarının %18’i erkek çocuklarının %8’i cinsel istismara maruz kalmaktadır.
- Rapora göre Asya kıt ’asında cinsel istismara uğrayan çocukların sayılarının oldukça yüksek olduğu bildirilmiştir.
- Tayland’da 2005 yılında cinsel münasebete zorlanan çocukların oranı %17,1 iken 2017 yılında bu oranın %21’e yükseldiği tespit edilmiştir.
- Rapora göre Endonezya’nın Batı Java bölgesinde yaşayan bazı ailelerin 15-16 aralığında yaşları değişkenlik gösteren kız çocuklarını maddi değeri yüksek para ve diğer eşyalar karşılığında sattığı belirtilmiştir.
- Rapora göre Birleşmiş Milletler İstikrar Misyonu Askerleri 2015 yılından bu zamana kadar çocukların 171 cinsel istismar suçuna karıştığını belirtmiştir.
- Orta Afrika Cumhuriyeti’nde 2014 yılında görev yapan Fransız askerlerinin 6 çocuğa cinsel istismarda bulunduğu iddia edilmiştir.
- Birleşmiş Milletler Kaynaklarının aktardığı 2016 yılı verilerine göre Ocak ve mart aylarında, aralarında Burundili ve Fas’lı askerlerin bulunduğu 25’ten fazla cinsel istismar olayının olduğu belirtilmiştir.
- Düzenlenen rapora göre cinsel istismar mağduru çocukların %26,3’ü Güney Afrika’da yaşamaktadır.
- Devlet denetçisi Yosef Shapira tarafından hazırlanan raporun 2015 yılı verilerine göre İsrail’de 6.000 çocuğun cinsel istismara maruz kaldığı saptanmıştır.

- Rapora göre 2013 yılında gerçekleşen vaka verilerinde 4.171 çocuğun kız ve 13 yaşından küçük olduğu, 1.267 çocuğun ise erkek ve 13 yaşından küçük olduğu saptanmıştır.
- Raporda Avrupa'da 18 milyon çocuğun cinsel şiddete maruz kaldığı saptanmıştır.
- Rapora göre her 5 çocuktan 1 tanesinin cinsel istismara uğradığı ABD'de yaşayan çocukların ise %20,7'si cinsel istismara maruz kaldığı saptanmıştır.
- Rapora göre ABD'de 2012 yılında yapılan bir çalışmada çocuk servislerine 3,4 milyon çocuk istismarı vakası tespit edilmiş, diğer istismar türleri ve cinsel istismar türünün de içinde bulunduğu mağdur 1.640 çocuğun öldüğü saptanmıştır. Yapılan çalışmada istismara uğrayan çocukların %70'i üç yaşın altında olduğu saptanmıştır (Bakır, 2018, s: 16-21).

PBC'nin 2019 raporuna göre dünya istatistikleri aşağıdaki gibidir;

Küresel düzeyde bakıldığında; Dünya Sağlık Örgütü, 2017 yılında, 2 ila 17 yaşları arasındaki 1 milyar kadar küçük çocuğun fiziksel, duygusal veya cinsel şiddete maruz kaldığını tahmin etmektedir. Cinsel istismar (dokunmadan tecavüze kadar), 2014'ten itibaren yapılan bazı UNICEF tahminlerine göre, en fazla mağdur sayısını temsil eden 120 milyondan fazla çocuğun mağdur olduğunu ortaya koymuştur. 2017'de BM örgütü 38 düşük ve orta gelirli ülkede, yaklaşık 17 milyon yetişkin kadının çocukluklarında zorla cinsel ilişkiye girdiğini itiraf ettiğini bildirmektedir.

Avrupa: DSÖ, 2013 yılında Avrupa'da yaklaşık 18 milyon çocuğun cinsel taciz mağduru olduğunu tahmin etmiştir: Tüm kızların %13,4'ü ve tüm erkeklerin %5,7'si. UNICEF'e göre, 28 Avrupa ülkesinde, yaklaşık 2,5 milyon genç kadın 15 yaşından önce fiziksel temasla veya temas olmadan cinsel istismara uğradığını bildirmiştir (2017'de yayınlanan veriler). Ayrıca, 44 milyon (yaklaşık %22,9) fiziksel şiddet mağduru, 55 milyon (%29,6) psikolojik şiddet mağduru olmuştur. 2017'de, çocukların cinsel sömürüsüne ilişkin bir INTERPOL raporu, 54 Avrupa ülkesinde 14.289 mağduru tespit etmiştir.

Asya: Hindistan'da, 2001 ve 2011 yılları arasında "Asya İnsan Hakları Merkezi", %336'lık bir artışla çocukların tecavüzüne ilişkin toplam 48.338 vaka bildirmiştir: 2001'deki 2.113 davadan 2011'deki 7.112 davaya kadar rakamlar artmaktadır.

Kuzey Amerika: Amerika Birleşik Devletleri'nde resmi hükümet verileri, her yıl 700 milyondan fazla çocuğun şiddet ve istismara uğradığını bildirmektedir. Uluslararası Kayıp ve İstismara Uğrayan Çocuklar Merkezi'ne (ICMEC) göre, 10 çocuktan biri cinsel istismara uğramıştır.

Avustralya: Avustralya'da, Avustralya Sağlık ve Refah Enstitüsü (AIHW) tarafından Şubat 2018'de yayımlanan verilere göre, 2015-2017 yıllarını kapsayan 6 kadından 1'inde (%16 veya 1,5 milyon) fiziksel veya cinsel istismara uğradıklarını, 15 yaşından önce ve 9 erkekten 1'i (%11 veya 9,92 bin), erkekler iken istismara uğradıklarını bildirmiştir. 2015-2016 yılları arasında yaklaşık 450 milyon çocuk koruma önlemi alarak ve 55.600 çocuk, kötüye kullanımı tedavi etmek ve daha fazla suistimali önlemek için evlerinden uzaklaştırılmıştır. Yerli nüfusun yaşadığı riskler de unutulmamalıdır: AIHW'ye göre, 2015-2016 arasında, yerli çocukların, yerli olmayan akranlarına göre istismara ya da terk edilmeye maruz kalma ihtimalleri 7 kat daha fazla olduğu görülmüştür.

Afrika: Güney Afrika'da, Adalet ve Suç Önleme Merkezi tarafından yürütülen araştırmaların sonuçları 2016 yılında, erkek veya kadın olan 3 Güney Afrikalıdan 1'inin 17 yaşına gelmeden önce cinsel taciz riski altında olduğunu ortaya koymuştur. Güney Afrika'daki 15 ila 17 yaş arasındaki 784.967 genç cinsel istismara uğramıştır. Bu durumda mağdurlar yaygın olarak erkeklerdir. Şiddetin 1/3 bile polise bildirmemiştir. Diğer Afrika ülkelerinde, çocukların cinsel istismarı, kıtayı sarsan ve ölçülmesini zorlaştıran çatışmayla bağlantılı daha geniş şiddet bağlamının bir parçasıdır. Bu fenomen, çeşitli Afrika ülkelerinde yaygın olan erken evlilik uygulamasıyla da yakından bağlantılıdır (PBC, 2019).

2.5. Çocuk Cinsel İstismarın Türkiye'deki Durumu

Türkiye'de çocuğun cinsel istismarı adına yapılan çalışmalar 1980'li yıllarda gerçekleşmeye başlamıştır. Türkiye'de yapılan çalışmalar ışığında cinsel istismara uğrayan çocukların istatistikleri elde edilmeye çalışılıp belli bir sayı belirtilmiş olsa da Türkiye'de çocuğun cinsel istismarı verilerine bildirilmediği, gizli tutulduğu, adli makama, hastanelere başka bir şekilde yapılan kayıtlar ve benzeri daha birçok sebepten ötürü tam anlamı ile ulaşılamamış durumdadır. Çocuklar ve haklarının korunması, refah düzeylerinin üstte tutulması amacı ile imzalanan çocuk hakları sözleşmesinin hükümlerinin, tam olarak uygulanmadığını çocuğa yönelik cinsel istismarların sayısında gerçekleşen artıştan da anlaşılmaktadır. Türkiye'de çocuğa karşı yapılan cinsel istismarda

artış olmasının nedenleri; eğitimsizlik, nüfus artışı, iç ve dış göçler, şiddet eğilimli olma ve bakış açısının kapalı olması olarak sıralanabilir (Polat, 2017).

Türkiye’de istatistiksel olarak cinsel istismara uğrayan çocukların sayısı tam olarak belirlenmiş olmasa da TÜİK’in verilerinde çocuğa karşı gerçekleştirilen cinsel istismar vakalarında mağdur olan çocukların sayısı 2014’te 74.064 iken 2016’da 83.552 olmuştur. Cinsel istismar mağduru çocukların sayısı 2014’ten 2016 yılına kadar %33 artış göstermiştir. Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü’nün belirlediği istatistiğe göre sanık çocukların sayısı 2006’da %45,5’lik dilimi oluştururken 2016’da %58,8’e yükselmiştir. Türkiye’nin genelinde çocuk izlem merkezlerine 2011-2016 yılları arasında 21.068 olgu başvurulmuş, olguların %85’ini kız çocukları, %15’ini ise erkek çocukları oluşturmuştur (TÜİK, 2016).

Türkiye çocuk istismarı raporuna göre cinsel saldırı mağduru çocukların sayıları Tablo 1’deki gibidir;

Tablo 1: 2014-2016 yılları Türkiye’de cinsel istismara uğrayan çocuk sayısı

Yaş	Cinsiyet	2014	2015	2016
0-11	Kız	1.304	1.470	2.487
	Erkek	748	760	1.124
12-14	Kız	2.319	2.533	3.688
	Erkek	332	371	563
15-17	Kız	6.091	7.198	8.460
	Erkek	296	346	518

Kaynak: TÜİK, 2014, 2015, 2016.

Tablo 1’e göre; 0-11 yaş arasında kız mağdur çocukların sayısı 2014’te 1.304, 2015’te 1.470, 2016’da 2.487 kişi, 0-11 yaş arasında erkek mağdur çocukların sayısı 2014’te 748, 2015’te 760, 2016’da 1.124 kişi, 12-14 yaş aralığında kız mağdur çocukların sayısı 2014’te 2.319, 2015’te 2.533, 2016’da 3.688 kişi, 12-14 yaş aralığındaki erkek mağdur çocukların sayısı 2014’te 332, 2015’te 371, 2016’da 563 kişi, 15-17 yaş aralığındaki kız mağdur çocukların sayısı 2014’te 6.091, 2015’te 7.198, 2016’da 8.460 kişi, 15-17 yaş aralığındaki erkek mağdur çocukların sayısı 2014’te 296, 2015’te 346, 2016’da 518 kişi olarak belirlenmiştir (TÜİK, 2014, 2015, 2016).

Dünya çocuk karnesine göre Türkiye’de cinsel istismara uğramış çocukların yaş ortalaması 13,7’dir. Cinsel istismara uğrayan çocukların %71,6’sını 14-17 yaş

aralığındaki çocuklar oluşturmaktadır. Cinsel istismar mağduru çocukların %88,3'ünün kız çocuğu olduğu belirtilmektedir. Cinsel istismar mağduru çocukların %52,9'u okula devam etmemekte, %4,7'si zihinsel engelli, %7,3' ise daha önce istismara uğramış çocuklardır. Adalet Bakanlığı 2014'te yayınladığı verilere göre Türkiye'de çocuğa cinsel taciz davalarının sayısının 40.000 olduğunu davaların 24.285'nin karara bağlandığını, mahkûmiyet alanların sayısının ise 13.968 olduğunu belirtilmiştir. Adli Tıp Kurumu'na gelen cinsel istismar olgularının 650 civarında olduğu belirtilmiştir. TÜİK, Adalet Bakanlığı, İç İşleri Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (ASPB), meclis soru önergelerine verilen cevaplar, sivil toplum kuruluşları ve günlük gazetelere yansıyan olaylardan elde edilen istatistiklere göre çocuk pornografisinin yaygın olduğu ülkelerden biri de Türkiye'dir. 2008 ve 2013 yılları arasında çocuğa karşı cinsel saldırı, taciz ve tecavüz davalarında yaklaşık olarak %400 oranında bir artış olduğu belirtilmiştir. Davaların sayıları 2008'de 7.500, 2009'da 13,812, 2011'de 18.334 olarak belirtilmiştir (Bakır, 2018: s: 22).

Türkmen ve ark. (2017) tarafından yapılan çalışmada cinsel istismara uğrayan kız çocuklarının %42,5'nin 13-15 yaş aralığında olduğunu, cinsel istismar tiplerinin %69,4'ü vajinal penetrasyon, %62,4'ünün bedene cinsel amaçlı dokunma olduğu belirtmiştir. İstismar mağduru çocukların %25,9'unun birden çok kez cinsel istismara mağdur kaldığını belirtmiştir. Cinsel istismara uğrayan çocukların istismarcılarının tamamının erkek olduğunu, %54,1'i tanıdık, %14,1'inin ise akrabalarından biri olduğunu belirtmiştir. Vakaların, %25,9'u birden çok istismarcı tarafından gerçekleştirilmiş olduğunu bildirmiştir (Türkmen ve ark., 2017, s:197).

Çöpür ve ark. (2012) yaptığı çalışmada kız çocuklarının %80,7'sinin, erkek çocuklarının %19,3'nün cinsel istismara maruz kaldığı saptanmıştır. Çocukların istismarcılarının %80,0'nin aile üyelerinden, akraba ve tanıdık kimselerden oluştuğunu belirtmiştir. Çocukların istismar türlerini %24,4 oranında dokunma, okşama %27,4 oranında vajinal penetrasyon olduğunu istismarların gerçekleşme şeklinin ise %51,1'nin zorlama, %29,6'sının kandırma yolu ile olduğu saptanmıştır (Çöpür ve ark., 2012, s: 46).

Ensest saptanması en zor olan istismar türleri arasında olduğu düşünülmektedir. Bu konudaki çalışmalar yetersiz olmakla birlikte istismarın verilerinin toplanabilmesi için kısıtlı merkezler bulunmaktadır. Ensest ile ilgili bazı çalışmalar aşağıdaki gibidir;

Sezgin (1993) tarafından gerçekleştirilen bir çalışmada cinsel şiddete uğrayanların 185 kişiden 48 kişisi aile içi cinsel şiddete uğradıkları, %26'sının ensest mağduru olduğu belirtilmiştir. Ensest olgularının %58'i baba, %17 öz ağabey, %8'i amca-dayı, %6'sı üvey baba, %6'sı kuzen, %4'ü üvey ağabey tarafından gerçekleştirildiği belirtilmiştir. Yine yapılan çalışmaların birin de İstanbul mahkemelerine yansıyan ensest olgularında sanıkların %22'si öz baba olduğu saptanmıştır (Sezgin, 1993).

Küntay ve Erginsoy (2000) tarafından İstanbul ilinde gerçekleştirilen bir çalışmada 500 kız çocuğun seks işçisi olarak çalıştığı belirlenmiştir. EGM ve Deri Zührevi hastalıkları hastanesinde gerçekleştirilen 11 aylık bir çalışmada ilk cinsellik deneyiminin 10 yaşa kadar düştüğü belirlenmiştir.

Adalet Bakanlığı'nın 2015 yılı verilerine göre yılda ortalama 8 bin çocuk cinsel istismara uğramaktadır. Adalet Bakanlığı'nın verileri en çok cinsel istismar, taciz ve saldırıların çocuklara karşı işlendiğini göstermiştir (Polat, 2017, s:392).

Çocuğa karşı cinsel sömürü ve istismarın önlenmesi çalışması 2013 yılı verilerine göre çocuğun cinsel bütünlüğüne karşı 19 bin 757 suç davası açılmış, toplamda cinsel saldırı suçunun %46'sı çocuklara karşı işlendiği bildirilmiştir. Adalet bakanlığı verileri Türkiye'de cinsel istismar vakalarının son 10 yılda yaklaşık olarak 3 kat arttığını belirtmiştir. Adli sicil kayıtlarında cinsel istismar davaları son beş yılda %50 artış göstermiştir. Türkiye, çocuğa karşı cinsel istismarın gerçekleşmesinde dünya listesinde 3. sırada yer almaktadır. Erkek çocuklar arasında %1'i cinsel istismara uğramakta bu çocukların %70'i 18 yaşın altında yer almaktadır. 11 yaş altı istismara uğrayan çocukların oranı %70 olarak bildirilmiştir (Adalet Bakanlığı, 2013).

TÜİK 2015 verilerine göre mağdur çocukların sayısı 122 bini geçmekte, mağdur çocukların %10'u cinsel suç mağduru çocuklar olarak bildirilmiştir. Cinsel istismar ve cinsel şiddet olgularının %46'sı çocuğa karşı gerçekleştirilmektedir. 2015 yılının cinsel istismar mağduru çocuk verilerine göre İstanbul 1.324 kişi ile birinci, İzmir 736 kişi ile ikinci, Adana 528 kişi ile üçüncü sırada yer almıştır. 2015 yılında 736 kişi ile ikinci sırada yer alan İzmir'de 2017 Nisan ayında bu sayı 3 bin 100 kişiye çıkmıştır (TÜİK, 2015).

Türkiye'de çocuğa karşı cinsel istismar suçu, Türk Ceza Kanunu'nun 6. Bölümünde Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar olarak ele alınmıştır. Bu bölümde çocuğa karşı

cinsel istismarın kapsamı açıklanmıştır. İlgili bölüm araştırmanın ekler kısmında sunulmuştur.

2.6. Çocuktan Çocuğa Cinsel İstismar

Çocukların cinsel istismarına yönelik yapılan araştırmalar, genel olarak istismarcıların yetişkinler olabileceği üzerine odaklanmıştır. Oysa yapılan araştırmalarda cinsel istismara maruz kalmış çocukların istismarcılarının üçte birinin, yine çocuk yaştaki bireyler olduğu gösterilmektedir (Doğan, 2008; Göker, Aktepe, Hesapçıoğlu ve Kandil, 2009). Başka bir ifade ile önemli sayıda cinsel suç 18 yaşından küçükler tarafından işlenmektedir. Çocuklar arası cinsel istismarın yaygınlığı veri kaynağına ve ölçüm yöntemine bağlı olarak değişmektedir. Örneğin Finkelhor, Ormrod ve Chaffin, (2009), her dört cinsel suçludan birini ve mağdur olan her üç cinsel suçludan birinin 18 yaş altında olduğunu belirtmektedir. Amerikan Federal Soruşturma Bürosunun (FBI) istatistiklerine göre 2009 yılında ABD’de işlenen 21,407 tecavüz vakasının yaklaşık yüzde 15’i 18 yaşından küçükler tarafından işlenmiştir (FBI, 2009).

Johnson (1988), yaşları 4-13 arasında değişen 47 çocuk sanık üzerinde yaptığı araştırmasında; sanıkların kendilerinden küçük yaştaki mağdurlarını zorla istismar ettiklerini belirlemiştir. Sanıkların %49’nun cinsel istismarda bulunmadan önce, cinsel istismara uğradığı ve %19’unun istismarcı davranışlarından önce fiziksel olarak da istismar edildiği saptanmıştır. Sanıkların kendilerini mağdur eden insanları ve taciz ettikleri çocukları tanıdıkları belirlenmiştir. Vakaların %47’sinde mağdur bir kız kardeş/erkek kardeş olmuştur. Sanık başına ortalama mağdur sayısı, 1 ila 7 arasında değişmektedir. Suistimalcileri istismara uğradıklarında yaş ortalaması 8 yıl 9 aydır. Mağdurların yaş ortalaması ise 6 yıl 9 aydır. Bu çocukların ailelerinin çoğunda, cinsel istismar, fiziksel istismarın yanı sıra uyuşturucu kullanımı öyküsü bulunduğu saptanmıştır.

Konu ile ilgili yaptığı başka bir araştırmada Johnson (1989), 13 yaş grubunda cinsel istismar suçundan yargılanan, sanık çocukların hepsinin daha önce cinsel istismara uğradığını, %31’inin fiziksel olarak istismara uğradığını, %85’inin aile üyeleri tarafından istismara uğradıklarını belirlemiştir. Bu çocukların %77’si ailelerinden bir kurban seçerek cinsel istismarda bulunduğu ve cinsel istismar davranışı gösterirken, güç kullanarak, diğer çocukları zorladıkları belirlenmiştir. İlk bilinen suç işlemlerinin yaş ortalamasının 6 yıl 9

ay olduğu, mağdurlarının yaş ortalamasının ise 4 yıl 4 ay olduğu saptanmıştır. Bu çocukların ortalama mağdur sayısı 1 ile 15 arasında değişmekte olup, mağdur ortalaması ise 3,5'tir. Cinsel istismara uğrayan kız çocuklar, mağdurlarını, kendilerinden iki kat daha fazla mağdur etmişlerdir. Bu çocukların ailelerinde cinsel, fiziksel istismar ve madde bağımlılığı öyküsünün olduğu da saptanmıştır.

Çocuktan çocuğa cinsel istismar vakalarında hem mağdur hem de sanık çocuğun yardıma ihtiyaçı vardır. İstismara uğrayan çocuğun, çocuklukta cinsel istismarı yaşayan pek çok kişinin yaşadığı travmanın ve bununla birlikte gelen semptomların ağırlılığını önlemek için kesinlikle gerekli özen gösterilmelidir. İstismara uğratan çocuğun da doğru yaklaşıma ihtiyaçı vardır, çünkü istatistiksel olarak ifade edilirse, cinsel istismar yapan erkek çocukların 50-75'inin, kız çocukların ise hepsinin daha önce cinsel olarak istismara uğradığı bildirilmektedir (Johnson, 2000). Bu nedenle cinsel istismara uğrayan bir kişi ömür boyu süren cinsel istismar sanığı olma riski altındadır. Birçok yetişkin sanığın 18 yaşın altında cinsel istismara başladığı bildirilmektedir (Finkelhor ve Ormrod, 2000, s: 8)

3. GEREÇ VE YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada; 2017 -2018 yılları içerisinde İzmir Adliyesi'ne intikal eden, çocuklar arasında gerçekleşmiş cinsel istismar vakalarının dosya üzerinden incelenmesi amaçlanmıştır. Bu ana amaç doğrultusunda aşağıdaki alt amaçlara ulaşılmak istenmiştir:

1. İstismar özelliklerinin ortaya çıkartılması.
2. İzmir ili sınırlarında son iki yıldaki cinsel istismara uğrayan çocukların sayısının belirlenmesi.
3. Cinsel istismara uğramış çocukların sosyodemografik özelliklerinin belirlenmesi.
4. Cinsel istismarı gerçekleştirmiş çocukların sosyodemografik özelliklerinin belirlenmesi.
5. Cinsel istismara uğramış mağdur çocuklar ve cinsel istismarı gerçekleştirmiş sanık çocukların sosyodemografik özellikleri ile istismar türü arasındaki ilişkinin belirlenmesi.

3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, İzmir'de 2017-2018 yıllarında çocuklar arasında gerçekleşen cinsel istismar vakaları oluşturmaktadır. 2017 yılında İzmir Adliyesi'ne çocuklar arası cinsel istismarla ilgili 159 dosya, 2018 yılında ise, 94 tane çocuklar arası cinsel istismarla ilgili dosya intikal etmiştir. Araştırma evreninde toplam 253 çocuklar arası cinsel istismar dosyası bulunmaktadır. Araştırmada örnekleme yoluna gidilmemiş, araştırma evreninin tamamına ulaşılmak istenmiştir. Ancak dosyaların bir bölümünün yüksek mahkemelere gönderilmesi ve bir bölümünün de karar aşamasında olmasından dolayı incelenmesine izin verilmemiştir. Bu durumlar sonucunda 118 dosya araştırma kapsamına alınmıştır. Araştırmanın gerçekleşebilmesi için gerekli izinler Adalet Bakanlığı İzmir Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet Komisyonu Başkanlığı 09/10/2018 Tarihli 2018/5236 sayılı kararınca verilmiştir.

3.3. Araştırmanın Yöntemi

Araştırma tanımlayıcı ve kesitsel niteliktedir. Araştırmada son iki yıl içerisinde İzmir Adliyesi'ne intikal eden, çocuklar arasında gerçekleşmiş cinsel istismar vakalarının dosya üzerinden incelenmesi amaçlanmıştır.

Çocuk istismarı dosyalarının içerik analizinin yapılabilmesi için dosya inceleme kontrol listesi kullanılmıştır. Sözkonusu kontrol listesi, Melek İnan'ın "2005-2009 Yıllarında Kocaeli Adliyesi'nde Görülen Cinsel İstismar Konulu Davalarda Sanık ve Mağdur Çocukların Sosyodemografik Özellikleri ve Suçun Niteliği" adlı tezinde oluşturduğu bilgi formundan faydalanılarak oluşturulmuştur (Ek 1). Formu kullanmak için alınan izin ekte sunulmuştur (Ek 2). Dosya inceleme kontrol listesindeki bilgiler dört ana başlıktan oluşmaktadır; birinci başlık mahkemeye ait bilgileri, ikinci başlık mağdura ait bilgileri, üçüncü başlık sanığa ait bilgileri ve dördüncü başlık ise olaya ait bilgileri içermektedir.

Araştırma dosyaları 1. Çocuk Ağır Ceza Mahkemesi ve 1., 2. ve 3. Çocuk Mahkemesi'nde görevli çalışanlar kontrolünde incelenmiştir. Dosya inceleme kontrol listesi anketi ışığında dosyalardan elde edilen veriler kaydedilmiştir.

3.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma;

- İzmir Adliyesi'ne 2017-2018 yıllarında çocuklar arasında gerçekleşen cinsel istismarla ilgili incelenmesine izin verilen dosyalarla,
- Dosya inceleme kontrol listesindeki parametrelerle sınırlıdır.
- Ayrıca incelenen dosyaların %92,4'ü nitelikli istismar içermesinden dolayı, bulgular bu çerçevede değerlendirmeye alınmıştır.

3.5. Çalışmanın Etik Yönü

Araştırma, Etik Kurul Onayı ve Adalet Bakanlığı İzmir Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet Komisyonu Başkanlığı 09/10/2018 Tarihli 2018/5236 sayılı kararı ile verilen izni doğrultusunda gerçekleştirilmiştir. Araştırmada incelenecek dosyalar, 1. Çocuk Ağır Ceza Mahkemesi ve 1., 2. ve 3. Çocuk Mahkemesi dosyaları mahkeme

görevlileri gözetimi doğrultusunda, dosyaya ait esas numaraları, kişilerin ad ve soyadları, olayın detayları gibi gizliliği çok mühim olan dosya bilgileri alınmamış ve gizliliğin bağlılığına dair güven verilmiştir. Araştırmaya dahil edilen bilgiler, araştırmanın dışında kullanılmamış ve başkaları ile paylaşılmamıştır, Adalet Bakanlığı İzmir Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet Komisyonu Başkanlığı'nın verdiği karara güven ve sadakat gösterilmiştir.

3.6. Verilerin Analizi

Araştırmada kontrol formu ile ulaşılan verilerin analizi bilgisayar ortamında çözümlenmiştir. Verilerin analizinde mağdur ve sanık çocukların demografik özelliklerinin belirlenmesinde frekans ve yüzde istatistiklerinden, mağdur ve sanık çocukların demografik özellikleri ile istismar türü arasındaki ilişkilerin incelenmesinde Nonparametrik testlerden İki Faktörlü Ki-Kare testinden faydalanılmıştır.

4. BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde, araştırmanın amacına ulaşması için yapılan istatistiksel çözümler neticesinde ulaşılan bulgulara yer verilmektedir. Bu doğrultuda öncelikle cinsel istismara uğramış mağdur çocukların sosyodemografik bilgilerine ve cinsel istismarı gerçekleştirmiş sanık çocukların sosyodemografik özelliklerine yer verilmiştir. Ardından incelenen dosyaların tanımlayıcı bulgularına yer verilerek, son olarak cinsel istismara uğramış mağdur ve sanık çocukların sosyodemografik özellikleri ile cinsel istismar türü arasındaki ilişkilere dair bulgular yer almıştır.

4.1. Mağdur Çocuklara Ait Sosyodemografik Bilgiler

Tablo 2’de incelenen dosyalar kapsamında ortaya çıkan mağdur çocukların yaş dağılımlarına ilişkin veriler yer almaktadır.

Tablo 2: Mağdur çocukların yaş dağılımları

Yaş Grubu	N	%
3-6	8	6,8
7-12	29	24,6
13-18	81	68,6
Toplam	118	100

Tablo 2’de görüldüğü gibi 13-18 yaş aralığında 81 (%68,6) çocuk bulunmaktadır. 3-6 yaş aralığında 8 (%6,8) çocuk bulunmaktadır.

Tablo 3’te mağdur çocukların cinsiyetlerine yönelik veriler yer almaktadır.

Tablo 3: Mağdur çocukların cinsiyet dağılımları

Cinsiyet	N	%
Kız	88	74,6
Erkek	30	25,4
Toplam	118	100

Tablo 3’te görüldüğü gibi cinsel istismara uğrayan 88 (%74,6) kız çocuğu bulunmaktadır. Cinsel istismara uğrayan 30 (%25,4) erkek çocuk bulunmaktadır.

Tablo 4'te mağdur çocukların eğitim durumlarına yönelik veriler yer almaktadır.

Tablo 4: Mağdur çocukların eğitim durumu dağılımları

Düzy	N	%
Okula devam etmeyen (Anaokulu ve okul çağı)	9	7,6
Anaokulu	4	3,4
İlkokul	24	20,3
Ortaokul	48	40,7
Lise	33	28,0
Toplam	118	100

Tablo 4'te görüldüğü gibi ortaokula devam eden ve mezun olan cinsel istismar mağduru çocuklar 48 (%40,7) kişidir. Cinsel istismar mağduru çocukların 4'ü (%3,4) anaokuluna devam etmektedir.

Tablo 5'te mağdur çocukların yerleşim yerlerine yönelik veriler yer almaktadır.

Tablo 5: Mağdur çocukların yerleşim yeri dağılımları

Yerleşim yeri	N	%
Merkez	9	7,6
İlçe	109	92,4
Toplam	118	100

Tablo 5'de görüldüğü gibi cinsel istismar mağduru çocukların 109'u (%92,4) İzmir'in ilçelerinde ikamet etmektedir. Mağdur çocukların 9'u (%7,6) İzmir'in merkezinde ikamet etmektedir.

Tablo 6'da mağdur çocukların birlikte yaşadığı kişilere yönelik veriler yer almaktadır.

Tablo 6: Mağdur çocukların birlikte yaşadığı kişiler

Beraber yaşadığı kişiler	N	%
Aile *	84	71,2
Anne	17	14,4
Baba	9	7,6
Akraba	2	1,7
Yurt	6	5,1
Toplam	118	100

*Anne-baba, kardeş ve aile büyükleri

Tablo 6 'de görüldüğü gibi cinsel istismar mağduru çocukların 84'ü (%71,2) ailesiyle birlikte yaşamaktadır. Mağdur çocukların 2'si (%1,7) akrabasının yanında yaşamaktadır.

Tablo 7'de mağdur çocukların çalışma durumlarına yönelik veriler yer almaktadır.

Tablo 7: Mağdur çocukların çalışma durumları

Çalışma durumu	N	%
Evet	3	2,5
Hayır	117	97,5
Toplam	118	100

Tablo 7'da görüldüğü gibi cinsel istismar mağduru 117 (%97,5) çocuk çalışmamaktadır. Mağdur çocukların 3'ü (%2,5) çalışmaktadır.

Tablo 8'de mağdur çocukların fiziksel engel durumlarına yönelik veriler yer almaktadır.

Tablo 8: Mağdur çocukların fiziksel engel durumları

Fiziksel engel durumu	N	%
Evet	2	1,7
Hayır	116	98,3
Toplam	118	100

Tablo 8'de görüldüğü gibi cinsel istismar mağduru çocuklardan 116'sının (%98,3) fiziksel engeli bulunmamaktadır. Mağdur çocuklardan 2'sinin (%1,7) fiziksel engeli bulunmaktadır. İncelenen dosyalar kapsamında fiziksel engeli olan çocukların, engel türüne yönelik raporun incelenmesine izin verilmediğinden dolayı engel türü belirtilememiştir.

Tablo 9'da mağdur çocukların zihinsel engel durumlarına yönelik veriler yer almaktadır.

Tablo 9: Mağdur çocukların zihinsel engel durumları

Zihinsel engel durumu	N	%
Evet	21	17,8
Hayır	97	82,2
Toplam	118	100

Tablo 9’da görüldüğü gibi cinsel istismar mağduru 97 (%82,2) çocuğun zihinsel engeli bulunmamaktadır. Mağdur çocukların 21’inin (%17,8) zihinsel engeli bulunmaktadır. İncelenen dosyalar kapsamında zihinsel engeli olan çocukların, engel türüne yönelik raporun incelenmesine izin verilmediğinden dolayı engel türü belirtilememiştir.

Tablo 10’da mağdur çocukların psikiyatrik rahatsızlık durumlarına yönelik veriler yer almaktadır.

Tablo 10: Mağdur çocukların psikiyatrik rahatsızlık durumları

Psikiyatrik rahatsızlık durumu	N	%
Evet	28	23,7
Hayır	90	76,3
Toplam	118	100

Tablo 10’da görüldüğü cinsel istismar mağduru 90 (%76,3) çocuğun psikiyatrik rahatsızlığı bulunmamaktadır. Mağdur çocukların 28’i (%23,7) psikiyatrik rahatsızlığa sahiptir. İncelenen dosyalar kapsamında psikiyatrik rahatsızlığı olan çocukların, rahatsızlıklarına yönelik raporun incelenmesine izin verilmediğinden dolayı rahatsızlık türü belirtilememiştir.

4.2. Sanık Çocuklara Ait Sosyodemografik Bilgiler

Tablo 11’de araştırma kapsamındaki dosyalarda yer alan sanık çocukların yaş dağılımlarına ilişkin veriler yer almaktadır.

Tablo 11: Sanık çocukların yaş dağılımları

Yaş	N	%
7-12	8	6,8
13-18	110	93,2
Toplam	118	100

Tablo 11’de görüldüğü gibi cinsel istismarı gerçekleştiren 110 (%93,2) sanık çocuğun yaş aralığı 13-18 yaş aralığıdır. 7-12 yaş aralığında 8 (%6,8) sanık çocuk bulunmaktadır.

Tablo 12’de araştırma kapsamındaki dosyalarda yer alan sanık çocukların cinsiyet dağılımlarına ilişkin veriler yer almaktadır.

Tablo 12: Sanık çocukların cinsiyet dağılımları

Cinsiyet	N	%
Erkek	116	98,3
Kız	2	1,7
Toplam	118	100

Tablo 12’de görüldüğü gibi cinsel istismarı gerçekleştiren 116 (%98,3) erkek sanık çocuklardan oluşmaktadır. Sanıkların, 2’si (%1,7) kız çocuklardan oluşmaktadır.

Tablo 13’de araştırma kapsamındaki dosyalarda yer alan sanık çocukların eğitim durumu dağılımlarına ilişkin veriler yer almaktadır.

Tablo 13: Sanık çocukların eğitim durumu dağılımları

Eğitim Düzeyi	N	%
Okula devam etmeyen (Anaokulu ve okul çağı)	1	0,8
İlkokul	16	13,6
Ortaokul	51	43,2
Lise	50	42,4
Toplam	118	100

Tablo 13’te görüldüğü gibi ortaokula devam eden ve mezun olan sanık çocuklar 51 (%43,2) kişidir. Cinsel istismarı gerçekleştiren sanık çocukların 1’i (%0,8) okumamaktadır.

Tablo 14’de araştırma kapsamındaki dosyalarda yer alan sanık çocukların yerleşim yerleri dağılımlarına ilişkin veriler yer almaktadır.

Tablo 14: Sanık çocukların yerleşim yerleri

Yerleşim yeri	N	%
Merkez	11	9,3
İlçe	107	90,7
Toplam	118	100

Tablo 14 'de görüldüğü gibi cinsel istismarı gerçekleştiren sanık çocukların 107'si (%90,7) İzmir'in ilçelerinde ikamet etmektedir. Sanık çocukların 11'i (%9,3) İzmir'in merkezinde ikamet etmektedir.

Tablo 15'de araştırma kapsamındaki dosyalarda yer alan sanık çocukların birlikte yaşadığı kişilere göre dağılımlarına ilişkin veriler yer almaktadır.

Tablo 15: Sanık çocukların birlikte yaşadığı kişiler

Berberer yaşadığı kişiler	N	%
Aile*	103	87,3
Anne	3	2,5
Baba	5	4,2
Akraba	3	2,5
Yurt	4	3,4
Toplam	118	100

*Anne-baba, kardeş ve aile büyükleri

Tablo 15 'te görüldüğü gibi cinsel istismarı gerçekleştiren çocukların 103'ü (%87,3) ailesiyle birlikte yaşamaktadır. Sanık çocukların 3'ü (%2,5) annesi ve akrabası ile yaşamaktadır.

Tablo 16'da araştırma kapsamındaki dosyalarda yer alan sanık çocukların çalışma durumu dağılımlarına ilişkin veriler yer almaktadır.

Tablo 16: Sanık çocukların çalışma durumu dağılımları

Çalışma durumu	N	%
Evet	32	27,1
Hayır	86	72,9
Toplam	118	100

Tablo 16 'da görüldüğü gibi cinsel istismarı gerçekleştiren sanık çocukların 86'sı (%72,9) çalışmamaktadır. Sanık çocukların 32'si (%27,1) çalışmaktadır.

Tablo 17'de araştırma kapsamındaki dosyalarda yer alan sanık çocukların fiziksel engel durumu dağılımlarına ilişkin veriler yer almaktadır.

Tablo 17: Sanık çocukların fiziksel engel durumu dağılımı

Fiziksel engel durumu	N	%
Evet	1	0,8
Hayır	117	99,2
Toplam	118	100

Tablo 17’de görüldüğü gibi cinsel istismarı gerçekleştiren sanık çocuklardan 117’sinin (%99,2) fiziksel engeli bulunmamaktadır. Sanık çocuklardan 1’inin (%0,8) fiziksel engeli bulunmaktadır. İncelenen dosyalar kapsamında fiziksel engeli olan çocukların, engel türüne yönelik raporun incelenmesine izin verilmediğinden dolayı engel türü belirtilememiştir.

Tablo 18’de araştırma kapsamındaki dosyalarda yer alan sanık çocukların zihinsel engel durumu dağılımlarına ilişkin veriler yer almaktadır.

Tablo 18: Sanık çocukların zihinsel engel durumu dağılımı

Zihinsel engel durumu	N	%
Evet	5	4,2
Hayır	113	95,8
Toplam	118	100

Tablo 18’de görüldüğü gibi cinsel istismarı gerçekleştiren sanık 113 (%95,8) çocuğun zihinsel engeli bulunmamaktadır. Sanık çocukların 5’inin (%4,2) zihinsel engeli bulunmaktadır. İncelenen dosyalar kapsamında zihinsel engeli olan çocukların, engel türüne yönelik raporun incelenmesine izin verilmediğinden dolayı engel türü belirtilememiştir.

Tablo 19’da araştırma kapsamındaki dosyalarda yer alan sanık çocukların psikiyatri rahatsızlık durumlarına göre dağılımlarına ilişkin veriler yer almaktadır.

Tablo 19: Sanık çocukların psikiyatrik rahatsızlık durumları

Psikiyatrik rahatsızlık durumu	N	%
Evet	12	10,2
Hayır	106	89,8
Toplam	118	100

Tablo 19’de görüldüğü gibi cinsel istismarı gerçekleştiren 106 (%89,8) çocuğun psikiyatrik rahatsızlığı bulunmamaktadır. Sanık çocukların 12’si (%10,2) psikiyatrik rahatsızlığa sahiptir. İncelenen dosyalar kapsamında psikiyatrik rahatsızlığı olan çocukların, rahatsızlıklarına yönelik raporun incelenmesine izin verilmediğinden dolayı rahatsızlık türü belirtilememiştir.

4.3. İncelenen Dosyaların Tanımlayıcı Bulguları

Tablo 20’de araştırma kapsamındaki incelenen dosyaların olay tarihi dağılımlarına ilişkin veriler yer almaktadır.

Tablo 20: İncelenen dosyaların olay tarihi dağılımı

Olay tarihi	N	%
2017	39	33,1
2018	79	66,9
Toplam	118	100

Tablo 20’de görüldüğü gibi dosyaların 79’u (66,9) 2018 yılında açılmıştır. 2017 yılında 39 (%33,1) dosya açılmıştır.

Tablo 21’de araştırma kapsamındaki incelenen dosyaların istismar dağılımlarına ilişkin veriler yer almaktadır

Tablo 21: Dosya incelemesine göre istismar türü dağılımı

İstismar Türü	N	%
Nitelikli İstismar	109	92,4
Basit İstismar	9	7,6
Toplam	118	100

Tablo 21’de görüldüğü gibi dosyaların 109’u (%92,4) nitelikli istismar suçları olarak görülmektedir. Dosyaların 9’u (%7,6) basit istismar suçlarından görülmektedir.

Tablo 22’de araştırma kapsamındaki incelenen dosyaların mağdur çocukların, sanık çocukların şikâyet durumu dağılımlarına ilişkin veriler yer almaktadır.

Tablo 22: Mağdur çocukların, sanık çocuklardan şikâyet durumu dağılımı

Şikâyet durumu	N	%
Evet	116	98,3
Hayır	2	1,7
Toplam	118	100

Tablo 22’de görüldüğü gibi mağdurlardan 116’sı (%98,3) sanıktan şikâyetçidir. Mağdurlardan 2’si (%1,7) sanıktan şikâyetçi değildir.

Tablo 23’te araştırma kapsamındaki incelenen dosyaların mağdur çocukların olay sırasındaki duygularına göre dağılımlarına ilişkin veriler yer almaktadır

Tablo 23: Mağdur çocukların olay sırasındaki duyguları

Olay sırasındaki duyguları	N	%
Korku	100	84,7
Üzüntü	2	1,7
Endişe	16	13,6
Toplam	118	100

Tablo 23’te görüldüğü gibi mağdurlardan 100’ü (%84,7) olay anında korku hissettiğini belirtmiştir. Mağdurlardan 2’si (%1,7) olay anında üzüntü hissettiğini belirtmiştir.

Tablo 24’de araştırma kapsamındaki incelenen dosyaların mağdur çocukların fiziksel yara alma durumu dağılımlarına ilişkin veriler yer almaktadır

Tablo 24: Mağdur çocukların fiziksel yara alma durumu

Fiziksel yara alma durumu	N	%
Evet	73	61,9
Hayır	45	38,1
Toplam	118	100

Tablo 24’te görüldüğü gibi mağdurların 73’ü (%61,9) cinsel istismara alıkoyma sırasında olaydan fiziksel yara almıştır. Mağdurların 45’i (%38,1) olaydan fiziksel yara almamıştır.

Tablo 25’de araştırma kapsamındaki incelenen dosyaların mağdur çocuktaki fiziksel bulgu varlığı dağılımlarına ilişkin veriler yer almaktadır

Tablo 25: Mağdur çocuktaki fiziksel bulgu varlığı

Fiziksel bulgu bulunma durumu	N	%
Evet	46	39,0
Hayır	72	61,0
Toplam	118	100

Tablo 25’te görüldüğü gibi mağdurların 72’sinde (%61,0) cinsel istismardan sonra cinsel istismara uğradığına dair fiziksel bulguya rastlanmamıştır. Mağdurların 46’sında (%39,0) ise cinsel istismara uğradığını gösteren fiziksel bulgulara rastlanmıştır.

Tablo 26’da araştırma kapsamındaki incelenen dosyaların mağdur çocuğun psikolojisinin bozulma durumu dağılımlarına ilişkin veriler yer almaktadır

Tablo 26: Mağdur çocuğun psikolojisinin bozulma durumu

Psikolojisinin bozulma durumu	N	%
Evet	107	90,7
Hayır	11	9,3
Toplam	118	100

Tablo 26’da görüldüğü gibi mağdurların 107’sinin (%90,7) olay sonrası psikolojisi bozulmuştur. Mağdurların 11’nin (%9,3) olay sonrası psikolojisi bozulmamıştır.

Tablo 27’de araştırma kapsamındaki incelenen dosyaların sanık çocukların istismar ile ilgili eski dosya durumu dağılımlarına ilişkin veriler yer almaktadır

Tablo 27: Sanık çocukların istismar ile ilgili eski dosya durumu

Sanıkların istismar ile ilgili başka dosyası bulunma durumu	N	%
Evet	1	0,8
Hayır	117	99,2
Toplam	118	100

Tablo 27’de görüldüğü gibi sanık çocukların 117’sinin (99,2) geçmişinde istismar ile ilgili bir başka dosyası yoktur. Sanık çocukların 1’nin (0,8) istismar ile ilgili dosyası bulunmaktadır.

Tablo 28’de araştırma kapsamındaki incelenen dosyaların sanık çocukların istismar dışındaki dosyası durumu dağılımlarına ilişkin veriler yer almaktadır

Tablo 28: Sanık çocukların istismar dışındaki dosyası durumu

Başka konulu dosyası bulunma durumu	N	%
Evet	12	10,2
Hayır	106	89,8
Toplam	118	%100

Tablo 28’de sanık çocukların 106’sının (%89,8) başka konulu dosyası yoktur. Sanık çocukların 12’sinin (%10,2) başka konulu dosyası vardır.

Tablo 29’da araştırma kapsamındaki incelenen dosyaların sanık çocukların farik ve mümeyyizlik rapor durumu dağılımlarına ilişkin veriler yer almaktadır

Tablo 29: Sanık çocukların farik ve mümeyyizlik rapor durumu

Farik ve mümeyyizlik raporu olma durumu	N	%
Evet	43	36,4
Hayır	75	63,6
Toplam	118	100

Tablo 29’da sanık çocukların 75’inin (%63,6) farik ve mümeyyizlik raporu yoktur. Sanık çocukların 43’ü (%36,4) farik ve mümeyyizlik raporuna sahiptir. Farik ve mümeyyizlik; kişinin yaptığı fiilin hukukî anlam ve sonuçlarını algılayabilmesi, yaptığı işin iyi ve kötü sonuçlarını bilmesi, davranışlarını duruma göre yönlendirdiğinin farkında olmasıdır (TCK, md. 31).

Tablo 30’da araştırma kapsamındaki incelenen dosyaların sanık çocuklarla ilgili karar nitelik durumu dağılımlarına ilişkin veriler yer almaktadır

Tablo 30: Sanık çocuklarla ilgili karar nitelik durumu

Kararın niteliği	N	%
Mahkûmiyet	23	19,5
Beraat	4	3,4
Derdest*	77	65,3
HAGB	4	3,4
Düşme **	10	8,5
Toplam	118	100

* Görülmekte olan dosya

** Yeterli delil bulunamamasından dolayı dosyanın kapanması

Tablo 30’da görüldüğü gibi sanık çocukların 77’sinin (%65,3) karar niteliği derdesttir. Sanıklardan 4’ünün (%3,4) karar niteliği HAGB ve beraattir.

Tablo 31’de araştırma kapsamındaki incelenen dosyaların sanık çocuklarla ilgili tedbir karar durumu dağılımlarına ilişkin veriler yer almaktadır

Tablo 31: Sanık çocuklarla ilgili tedbir karar durumu

Tedbir kararı bulunma durumu	N	%
Evet	0	0
Hayır	118	100
Toplam	118	100

Tablo 31’de görüldüğü gibi dosyaların 118’inin (%100) tedbir kararı bulunmamaktadır.

Tablo 32’de araştırma kapsamındaki incelenen dosyaların sanık çocukların suçu kabul etme durumu dağılımlarına ilişkin veriler yer almaktadır

Tablo 32: Sanık çocukların suçu kabul etme durumu

Suçü kabul etme durumu	N	%
Evet	16	13,6
Hayır	102	86,4
Toplam	118	100

Tablo 32’de görüldüğü gibi sanık çocukların 102’si (%86,4) suçu kabul etmemektedir. Sanık çocukların 16’sı (%13,6) suçu kabul etmektedir.

Tablo 33'te araştırma kapsamındaki incelenen dosyaların istismar olayının adliyeğe yansıma durumu dağılımlarına ilişkin veriler yer almaktadır

Tablo 33: İstismar olayının adliyeğe yansıma şekli dağılımı

Olayın adliyeğe yansıma şekli	N	%
İhbar	118	100
Toplam	118	100

Tablo 33'te görüldüğü gibi olayların 118'i (%100) ihbar olarak Adliye'ye yansımıştır.

Tablo 34'de araştırma kapsamındaki incelenen dosyaların istismar olayının yaşandığı yere göre dağılımlarına ilişkin veriler yer almaktadır

Tablo 34: İstismar olayının yaşandığı yer

Olay yeri	N	%
Merkez	79	66,9
İlçe	39	33,1
Toplam	118	100

Tablo 34'te görüldüğü gibi olayların 79'u (%66,9) İzmir'in merkezinde gerçekleşmiştir. Olayların 39'u (%33,1) ise İzmir'in ilçelerinde gerçekleşmiştir.

Tablo 35'de araştırma kapsamındaki incelenen dosyaların sanık çocukların mağdur çocukları tehdit etme durumu dağılımlarına ilişkin veriler yer almaktadır

Tablo 35: Sanık çocukların mağdur çocukları tehdit etme durumu

Tehdit etme durumu	N	%
Evet	48	40,7
Hayır	70	59,3
Toplam	118	100

Tablo 35'te görüldüğü gibi olayların 70'inde (%59,3) tehdit bulunmamaktadır. Olayların 48'i (%40,7) tehdit içermektedir.

Tablo 36'da araştırma kapsamındaki incelenen dosyaların sanık çocukların mağdur çocuklara karşı şiddet kullanım durumu dağılımlarına ilişkin veriler yer almaktadır

Tablo 36: Sanık çocukların mağdur çocuklara karşı şiddet kullanım durumu

Şiddet kullanma durumu	N	%
Evet	26	22,0
Hayır	92	78,0
Toplam	118	100

Tablo 36’de görüldüğü gibi olayların 92’sinde (%78,0) olay esnasında şiddet kullanımı gerçekleşmiştir. Olayların 26’sında (%22,0) olay esnasında şiddet kullanımı gerçekleşmemiştir.

Tablo 37’de araştırma kapsamındaki incelenen dosyaların sanık çocukların olayda silah kullanım durumu dağılımlarına ilişkin veriler yer almaktadır.

Tablo 37: Sanık çocukların olayda silah kullanım durumu

Olayda silah kullanma durumu	N	%
Evet	5	4,2
Hayır	113	95,8
Toplam	118	100

Tablo 37’de görüldüğü gibi olayların 113’ünde (%95,8) silah kullanımı gerçekleşmemiştir. Olayların 5’inde (%4,2) ise silah kullanımı gerçekleşmiştir.

Tablo 38’de araştırma kapsamındaki incelenen dosyaların istismar olayının yaşanma sayısı dağılımlarına ilişkin veriler yer almaktadır

Tablo 38: İstismar olayının yaşanma sayısı

İstismar yaşanma sayısı	N	%
1	65	55,1
2 ve üzeri	53	44,9
Toplam	118	100

Tablo 38’de görüldüğü gibi cinsel istismar olaylarının 65’i (%55,1) bir kez yaşanmıştır. Olayların 53’ü (%44,9) iki ve ikiden fazla yaşanmıştır.

Tablo 39’da araştırma kapsamındaki incelenen dosyaların istismar olaylarındaki mağdur çocuk sayısı dağılımlarına ilişkin veriler yer almaktadır

Tablo 39: İstismar olaylarındaki mağdur çocuk sayısı dağılımı

Olaydaki mağdur sayısı	N	%
1	118	100
2 ve üzeri	0	0
Toplam	118	100

Tablo 39’da kastedilen istismar olayında bir sanık tarafından istismar edilen çocuk sayısı öğrenilmek istenmiştir. Tablodan da görüldüğü gibi olayların her birinde 1 mağdur bulunmaktadır, olaylarda toplamda 118 (%100) mağdur bulunmaktadır.

Tablo 40’da araştırma kapsamındaki incelenen dosyaların olay öncesi sanık ve mağdur çocukların tanışma durumu dağılımlarına ilişkin veriler yer almaktadır

Tablo 40: Olay öncesi sanık ve mağdur çocukların tanışma durumları

Olay öncesi sanık mağdur tanışma durumu	N	%
Evet	106	89,8
Hayır	12	10,2
Toplam	118	100

Tablo 40’ta görüldüğü gibi mağdur ve sanığın 106’sı (%89,8) olaydan önce birbirini tanımaktadır. Mağdur ve sanığın 12’si (%10,2) olay öncesinde birbirini tanımamaktadır.

Tablo 41’de araştırma kapsamındaki incelenen dosyaların sanık ve mağdur çocuk arasındaki yakınlık dereceleri dağılımlarına ilişkin veriler yer almaktadır

Tablo 41: Sanık ve mağdur çocuk arasındaki yakınlık dereceleri dağılımı

Sanık mağdur yakınlık derecesi	N	%
Aile*	8	6,8
Akraba	11	9,3
Tanıdık	3	2,5
Arkadaş	83	70,3
Yabancı	13	11,0
Toplam	118	100

*Anne-baba, kardeş ve aile büyükleri

Tablo 41’de görüldüğü gibi mağdur ve sanıkların 83’ü (%70,3) arkadaştır. Mağdur ve sanıkların en az 3’ü (%2,5) birbirini uzaktan tanımaktadır.

4.4. İstismar Türü ve Mağdura Ait Sosyodemografik Özelliklerin Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Tablo 42’de araştırma kapsamında incelenen dosyalardaki suçların istismar türlerinin dağılımlarına ilişkin veriler yer almaktadır

Tablo 42: Araştırma kapsamında incelenen dosyalardaki suçların istismar türlerinin dağılımı

	Nitelikli İstismar	Basit istismar
f	109	9
%	92,4	7,6

Araştırma kapsamındaki dosyaların 109’unda (%92,4) nitelikli istismar, 9’unda ise (%7,6) basit istismar suçunun işlendiği belirlenmiştir.

İstismar türü ve mağdura ait sosyodemografik özelliklerin arasındaki ilişkinin incelenmesi için iki faktörlü ki kare analizi kullanılmıştır.

Tablo 43’te istismar türü ile mağdurun yaşı arasındaki ilişkilere yönelik veriler yer almaktadır.

Tablo 43: İstismar türü ile mağdurların yaş grupları arasındaki ilişki

Yaş grubu	Nitelikli istismar	Basit istismar	χ^2	p	
3-6 yaş	f	8	0	0,801	0,67
	%	100,0	0,0		
7-12 yaş	f	27	2		
	%	93,1	6,9		
13-18 yaş	f	74	7		
	%	91,4	8,6		

Tablo 43 incelendiğinde istismar türü ile mağdurun yaşı arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır ($\chi^2=0,801$, $p=0,67$, $p>0,05$),

Tablo 44’de istismar türü ile mağdurun cinsiyetleri arasındaki ilişkilere yönelik veriler yer almaktadır.

Tablo 44: İstismar türü ile mağdurların cinsiyetleri arasındaki ilişki

Cinsiyet		Nitelikli istismar	Basit istismar	χ^2	p
Kadın	f	81	7	0,053	0,82
	%	92,0	8,0		
Erkek	f	28	2		
	%	93,3	6,7		

Tablo 44 incelendiğinde istismar türü ile cinsiyeti arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır ($\chi^2=0,053$, $p=0,82$, $p>0,05$).

Tablo 45’de istismar türü ile mağdurun eğitim durumları arasındaki ilişkilere yönelik veriler yer almaktadır.

Tablo 45: İstismar türü ile mağdurların eğitim durumları arasındaki ilişki

Eğitim durumu		Nitelikli istismar	Basit istismar	χ^2	p
Okula devam etmeyen (Anaokulu ve okul çağı)	f	8	1	0,752	0,95
	%	88,9	11,1		
Anaokulu	f	4	0		
	%	100,0	0,0		
İlkokul	f	22	2		
	%	91,7	8,3		
Ortaokul	f	45	3		
	%	93,8	6,3		
Lise	f	30	3		
	%	90,9	9,1		

Tablo 45 incelendiğinde istismar türü ile eğitim durumu arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır ($\chi^2=0,752$, $p=0,95$, $p>0,05$).

Tablo 46’da istismar türü ile mağdurun yerleşim yeri arasındaki ilişkilere yönelik veriler yer almaktadır.

Tablo 46: İstismar türü ile mağdurların yerleşim yeri arasındaki ilişki

Yerleşim yeri		Nitelikli istismar	Basit istismar	χ^2	p
Merkez	f	8	1	0,168	0,68
	%	88,9	11,1		
İlçe	f	101	8		
	%	92,7	7,3		

Tablo 46 incelendiğinde istismar türü ile yerleşim yeri arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır ($\chi^2=0,168$, $p=0,68$, $p>0,05$).

Tablo 47’de istismar türü ile mağdurun beraber yaşadığı kişiler arasındaki ilişkilere yönelik veriler yer almaktadır.

Tablo 47: İstismar türü ile mağdurların beraber yaşadığı kişiler arasındaki ilişki

Beraber Yaşadığı Kişiler		Nitelikli istismar	Basit istismar	χ^2	p
Aile*	f	77	7	0,949	0,92
	%	91,7	8,3		
Anne	f	16	1		
	%	94,1	5,9		
Baba	f	8	1		
	%	88,9	11,1		
Akraba	f	2	0		
	%	100,0	0,0%		
Yurt	f	6	0		
	%	100,0	0,0		

*Anne-baba, kardeş ve aile büyükleri

Tablo 47 incelendiğinde istismar türü ile beraber yaşadığı kişiler arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır ($\chi^2=0,949$, $p=0,92$, $p>0,05$).

Tablo 48’de istismar türü ile mağdurun çalışma durumları arasındaki ilişkilere yönelik veriler yer almaktadır.

Tablo 48: İstismar türü ile mağdurların çalışma durumları arasındaki ilişki

Çalışma durumu		Nitelikli istismar	Basit istismar	χ^2	p
Evet	f	3	0	0,254	0,61
	%	100,0	0,0		
Hayır	f	106	9		
	%	92,2	7,8		

Tablo 48 incelendiğinde istismar türü ile çalışma durumu arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır ($\chi^2=0,254$, $p=0,61$, $p>0,05$).

Tablo 49’da istismar türü ile mağdurların fiziksel engeli bulunma durumu arasındaki ilişkilere yönelik veriler yer almaktadır.

Tablo 49: İstismar türü ile mağdurların fiziksel engeli bulunma durumu arasındaki ilişki

Fiziksel engel		Nitelikli istismar	Basit istismar	χ^2	p
Evet	f	2	0	0,168	0,68
	%	100,0	0,0		
Hayır	f	107	9		
	%	92,2	7,8		

Tablo 49 incelendiğinde istismar türü ile fiziksel engelin olup olmaması arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır ($\chi^2=0,168$, $p=0,68$, $p>0,05$).

Tablo 50’de istismar türü ile mağdurların zihinsel engeli bulunma durumu arasındaki ilişkilere yönelik veriler yer almaktadır.

Tablo 50: İstismar türü ile mağdurların zihinsel engeli bulunma durumu arasındaki ilişki

Zihinsel engel		Nitelikli istismar	Basit istismar	χ^2	p
Evet	f	21	0	2,109	0,15
	%	100,0	0,0		
Hayır	f	88	9		
	%	90,7	9,3		

Tablo 50 incelendiğinde istismar türü ile zihinsel engelin olup olmaması arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır ($\chi^2=2.109$, $p=0,15$, $p>0,05$).

Tablo 51’de istismar türü ile mağdurların psikiyatri rahatsızlıkları bulunma durumu arasındaki ilişkilere yönelik veriler yer almaktadır.

Tablo 51: İstismar türü ile mağdurların psikiyatrik rahatsızlıkları bulunma durumu arasındaki ilişki

Psikiyatrik Rahatsızlık		Nitelikli istismar	Basit istismar	χ^2	p
Evet	f	27	1	0,857	0,36
	%	96,4	3,6		
Hayır	f	82	8		
	%	91,1	8,9		

Tablo 51 incelendiğinde istismar türü ile psikiyatrik rahatsızlığın olup olmaması ($\chi^2=0,857$, $p=0,36$, $p>0,05$) arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır.

4.5. İstismar Türü ve Sanığa Ait Sosyodemografik Özelliklerin Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

İstismar türü ve sanığa ait sosyodemografik özelliklerin arasındaki ilişkinin incelenmesi için iki faktörlü ki kare analizi kullanılmıştır.

Tablo 52’de istismar türü ile sanıkların yaş grupları arasındaki ilişkilere yönelik veriler yer almaktadır.

Tablo 52: İstismar türü ile sanıkların yaş grupları arasındaki ilişki

Yaş grubu		Nitelikli istismar	Basit istismar	χ^2	p
7-12 yaş	f	8	0	0,709	0,40
	%	100,0	0,0		
13-18 yaş	f	101	9		
	%	91,8	8,2		

Tablo 52 incelendiğinde istismar türü ile sanığın yaşı arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır ($\chi^2=0,709$, $p=0,40$, $p>0,05$).

Tablo 53’de istismar türü ile sanıkların cinsiyetleri arasındaki ilişkilere yönelik veriler yer almaktadır.

Tablo 53: İstismar türü ile sanıkların cinsiyetleri arasındaki ilişki

Cinsiyet		Nitelikli istismar	Basit istismar	χ^2	p
Kadın	f	107	9	0,168	0,68
	%	92,2	7,8		
Erkek	f	2	0		
	%	100,0	0,0		

Tablo 53 incelendiğinde istismar türü ile cinsiyeti arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır ($\chi^2=0,168$, $p=0,68$, $p>0,05$).

Tablo 54’de istismar türü ile sanıkların eğitim durumları arasındaki ilişkilere yönelik veriler yer almaktadır.

Tablo 54: İstismar türü ile sanıkların eğitim durumları arasındaki ilişki

Eğitim durumu		Nitelikli istismar	Basit istismar	χ^2	p
Okula devam etmeyen	f	1	0		
(Anaokulu ve okul çağı)	%	100,0	0,0		
Anaokulu	f	0	0		
	%	0,0	0,0		
İlkokul	f	15	1	0,139	0,99
	%	93,8	6,3		
Ortaokul	f	47	4		
	%	92,2	7,8		
Lise	f	46	4		
	%	92,0	8,0		

Tablo 54 incelendiğinde istismar türü ile eğitim durumu arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır ($\chi^2=0,139$, $p=0,99$, $p>0,05$).

Tablo 55’de istismar türü ile sanıkların yerleşim yerleri arasındaki ilişkilere yönelik veriler yer almaktadır.

Tablo 55: İstismar türü ile sanıkların yerleşim yerleri arasındaki ilişki

Yerleşim yeri		Nitelikli istismar	Basit istismar	χ^2	p
Merkez	f	11	0		
	%	100,0	0,0	1,002	0,32
İlçe	f	98	9		
	%	91,6	8,4		

Tablo 55 incelendiğinde istismar türü ile yerleşim yeri arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır ($\chi^2=1,002$, $p=0,32$, $p>0,05$).

Tablo 56’da istismar türü ile sanıkların beraber yaşadıkları kişiler arasındaki ilişkilere yönelik veriler yer almaktadır.

Tablo 56: İstismar türü ile sanıkların beraber yaşadıkları kişiler arasındaki ilişki

Beraber yaşadığı kişiler		Nitelikli istismar	Basit istismar	χ^2	p
Aile*	f	95	8	1,915	0,75
	%	92,2	7,8		
Anne	f	3	0		
	%	100,0	0,0		
Baba	f	4	1		
	%	80,0	20,0		
Akraba	f	3	0		
	%	100,0	0,0		
Yurt	f	4	0		
	%	100,0	0,0		

*Anne-baba, kardeş ve aile büyükleri

Tablo 56 incelendiğinde istismar türü ile beraber yaşadığı kişiler arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır ($\chi^2=1,915$, $p=0,75$, $p>0,05$).

Tablo 57’de istismar türü ile sanıkların yaş grupları arasındaki ilişkilere yönelik veriler yer almaktadır.

Tablo 57: İstismar türü ile sanıkların çalışma durumları arasındaki ilişki

Çalışma durumu		Nitelikli istismar	Basit istismar	χ^2	p
Evet	f	30	2	0,118	0,73
	%	93,8	6,3		
Hayır	f	79	7		
	%	91,9	8,1		

Tablo 57 incelendiğinde istismar türü ile çalışma durumu arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır ($\chi^2=0,118$, $p=0,73$, $p>0,05$).

Tablo 58’de istismar türü ile sanıkların fiziksel engelinin bulunma durumu arasındaki ilişkilere yönelik veriler yer almaktadır.

Tablo 58: İstismar türü ile sanıkların fiziksel engeli bulunma durumu arasındaki ilişki

Fiziksel engel durumu		Nitelikli istismar	Basit istismar	χ^2	p
Evet	f	1	0	0,083	0,77
	%	100,0	0,0		
Hayır	f	108	9		
	%	92,3	7,7		

Tablo 58 incelendiğinde istismar türü ile fiziksel engelin olup olmaması arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır ($\chi^2=0,083$, $p=0,77$, $p>0,05$).

Tablo 59'da istismar türü ile sanıkların zihinsel engeli bulunma durumu arasındaki ilişkilere yönelik veriler yer almaktadır.

Tablo 59: İstismar türü ile sanıkların zihinsel engeli bulunma durumu arasındaki ilişki

Zihinsel engel durumu		Nitelikli istismar	Basit istismar	χ^2	p
Evet	f	5	0	0,431	0,51
	%	100,0	0,0		
Hayır	f	104	9		
	%	92,0	8,0		

Tablo 59 incelendiğinde istismar türü ile zihinsel engelin olup olmaması arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır ($\chi^2=0,431$, $p=0,51$, $p>0,05$).

Tablo 60'da istismar türü ile sanıkların psikiyatrik rahatsızlıkları bulunma durumu arasındaki ilişkilere yönelik veriler yer almaktadır.

Tablo 60: İstismar türü ile sanıkların psikiyatrik rahatsızlıkları bulunma durumu arasındaki ilişki

Psikiyatrik rahatsızlık durumu		Nitelikli istismar	Basit istismar	χ^2	p
Evet	F	12	0	1,103	0,29
	%	100,0	0,0		
Hayır	F	97	9		
	%	91,5	8,5		

Tablo 60 incelendiğinde istismar türü ile psikiyatrik rahatsızlığın olup olmaması ($\chi^2=1,103$, $p=0,29$, $p>0,05$) arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır.

5. TARTIŞMA

Cinsel istismar, dünyada ve Türkiye’de çocukların ciddi oranlarda maruz kaldığı bir durumdur. Cinsel istismarın önüne geçilmesi için gerek mevcut durumun tespitine yönelik gerekse mağdur ve sanıkların özelliklerini araştıran pek çok araştırma bulunmaktadır. Ancak yapılan araştırmalarda çocuklara yönelik cinsel istismar konusunun sanıkları genelde yetişkinler olarak ele alınmıştır. Yapılan sınırlı sayıdaki araştırma göstermektedir ki, çocuktan çocuğa cinsel istismar olguları, cinsel istismara uğrayan çocuklar arasında azımsanamayacak boyutlardadır.

Bu araştırmada İzmir Adliyesi’ne 2017-2018 yıllarında intikal eden, çocuklar arası cinsel istismarı içeren ve izin alınan 118 dosya incelenmiştir:

Yapılan bu çalışmada, İzmir ili çevresinde cinsel istismara uğrayan mağdur çocukların %69,6’sı 13-18 yaş, %24,6’sı 7-12 yaş arasında ve %40,7’sinin ortaokul eğitim kademesinde bulunan çocuklar olduğu belirlenmiştir. Literatürde yapılan araştırmalara bakıldığında; Yektaş ve ark. (2018) 3-18 yaşları arasındaki 106 cinsel istismara maruz kalmış çocuklar üzerinde yaptığı araştırmada, istismara uğrayan çocukların yaş ortalamalarını 12,6 olarak tespit etmiştir. Urazel ve ark. (2017) cinsel istismara uğrayan 4-17 yaş aralığındaki 135 çocuk üzerinde yaptıkları araştırmada, istismara uğrayan çocukların %47,4’ünün 12-15 yaş aralığında, %25’inin 15 yaş üzerinde ve %26,7’sinin 12 yaş altında olduğu belirlenmiştir. Dönmez ve ark. (2014) tarafından gerçekleştirilen bir başka çalışmada ise cinsel istismar mağduru kızların yaş ortalaması 13,2 olarak saptanmıştır. Çöpür ve ark. (2012) tarafından yapılan çalışmada ise 13-18 yaş arası çocukların daha çok istismara maruz kaldığı ve %38,5’inin ortaokul eğitim kademesinde olduğu saptanmıştır. Demir ve ark. (2008) cinsel istismara maruz kalmış 30 çocuk üzerinde gerçekleştirdikleri çalışmalarında da mağdurların yaş ortalamasını 13,9 olarak saptamışlardır. Yurtdışında yapılan araştırmalarda da 7-13 yaş aralığındaki çocukların daha fazla cinsel istismara maruz kaldıkları belirtilmektedir (Finkelhor, 1993; Siegel ve Williams, 2003). Ulaşılan sonuçlardan Türkiye’deki çocuk istismarı vakalarında 13 yaş üzerinde bulunan ortaokul eğitim düzeyinde bulunan çocukların daha fazla risk altında olduğu söylenebilir. Adolesan dönemi dünya sağlık örgütü tarafından 10-19 yaş aralığı olarak kabul edilmiştir (Parlaz ve ark, 2012). Sanık çocukların çoğunluğunun bu yaş aralığında olmaları, bu dönemde fiziksel gelişimlerinin ön planda

olarak, döneme bağlı gelişen sekonder seks karakterlerinin oluşması, çocuğun cinsel kimliğinin bu dönemde oluşması ve dolayısıyla yaşamın doğal bir parçası olan cinselliğe ilgi duymaya başlamaları olağandır. Ancak bu dönemde çocukların gelişim düzeylerine uygun cinsel eğitim almamaları, ailelerinin cinselliğe ayıp bakış açısıyla bakması ve konuşmaya yaklaşmaması, ailenin de cinsellik üzerine doğru bilgilere sahip olmaması gibi nedenlerden dolayı çocukların konu ile ilgili oluşan meraklarını farklı kanallardan yanlış şekilde öğrenmesi ve gerçekleştirilmesinden kaynaklı olarak cinsel istismarların gerçekleştiği düşünülmektedir. Adolesan döneminde oluşan enerji ve hareketliliğin aileler tarafından doğru bir şekilde yönlendirilememesi, çocuğun çeşitli spor ve sanat dallarında bu enerjilerini gidermelerinin sağlanamaması, çocuktan çocuğa cinsel istismarla ilgili ortaya çıkan bu olumsuz sonuçta etkilerinin olduğu söylenebilir.

Yapılan bu çalışmada cinsel istismar mağduru çocukların %74,6'sı kız, %25,4'ü ise erkek çocukları olduğu, kız çocuklarının erkek çocuklarından daha fazla istismara uğradığı saptanmıştır. Çöpür ve ark. (2012) tarafından yapılan çalışmada kız çocuklarının %80,7'si erkek çocuklarının %19,3'nün cinsel istismara maruz kaldığı saptanmıştır. Yektaş ve ark. (2018) tarafından yapılan araştırmada da cinsel istismara maruz kalan kız çocukların oranı %78,3'dür. Türkiye'de çocuk cinsel istismarı üzerine yapılan diğer araştırmalarda da yapılan bu araştırmada da olduğu gibi mağdurların büyük bölümü kızlardan oluşmaktadır (Ballı 2010, Bilginer ve ark., 2013, İmren ve ark., 2013; Uytun ve Öztop, 2016; Fis ve ark., 2010; Demir ve ark., 2013; Gökkaya, 2018). Yurtdışında yapılan araştırmalarda da Türkiye'de olduğu gibi kız çocuklarının erkek çocuklarına oranla daha fazla cinsel istismara uğradığı belirlenmiştir (Finkelhor, 1993; Siegel ve Williams, 2003 Johnson, 1988). Fakat cinsel istismara uğrayan erkek çocukların istismara uğradıklarını açığa vurma oranının daha az olduğu belirtilmektedir (Finkelhor, 1994; Pereda ve ark., 2009). Araştırmalardan ulaşılan veriler bütünsel olarak değerlendirildiğinde; kız çocukların gerek yetişkinler tarafından gerekse çocuklar tarafından cinsel istismara maruz kalmada erkek çocuklara göre daha fazla risk altında oldukları söylenebilir. Kız çocuklarının risk faktörü altında olmalarının başlıca nedeni; toplumdaki cinsiyet eşitsizliği ve ataerkil aile yapısının olduğu düşünülmekte, küçüklükten itibaren, kız çocuklarının baskılanması, kızlar ses çıkarmaz, erkekler ne yaparsa doğrudur, erkeklerin ahlak dışı cinsel yaşantılarının elinin kiri değerlendirilmesi gibi cinsiyetçi bakış açıları kız çocuklarını risk faktörü yapmaktadır. Bu durumun önüne geçmek için öncelikle toplum olarak kız çocuklarına bakış açısının değiştirilmesi,

cinsiyetçi bakış açısı yerine daha eşitlikçi bir bakış açısının kazandırılması gerekmektedir. Burada da özellikle ulusal medyaya önemli görevler düşmektedir. Televizyonlarda yer alan dizi ve reklamlarda bu durumun önüne geçmeye yönelik yayın yapılmalıdır. Ancak görünen odur ki bu durumun önüne geçmek yerine, kızları ikinci sınıf yapan, baskılayan, cinsiyetçi bakış açısı yapılan yayınlar sayıca artmaktadır.

Yapılan bu çalışmada cinsel istismar mağduru çocukların %92,4'ünün İzmir'in ilçelerinde ikamet ettiği saptanmıştır. Literatürde konu ile ilgili araştırmalara bakıldığında Işık ve ark. (2019) Isparta'da gerçekleştirdikleri çalışmalarında cinsel istismar mağduru çocukların %43,2'sinin il merkezinde, %33,9'unun ise ilçe merkezinde ikamet ettikleri belirlenmiştir. İnan (2010) Kocaeli'nde gerçekleştirdiği çalışmasında ise cinsel istismar mağduru çocukların %46'sının il merkezinde ikamet ettiğini saptamıştır. Araştırma bulgularının tam anlamıyla örtüşmeme nedeninin araştırma yapılan illerin farklı olması dolayısıyla, şehrin imkânlarının, yaşam şartlarının, kültür ve geleneklerinin, ailenin sosyoekonomik durumuna bağlı olarak farklılık gösterebilmesinden kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Yapılan bu çalışmada istismar mağduru çocukların %71,2'sinin ailesiyle (anne, baba, kardeş, aile büyükleri) birlikte yaşayan ve çoğunluğunun çalışmadığı (%97,5) saptanmıştır. Araştırmanın 18 yaş altı çocukları kapsamı zorunlu eğitim yaşında bulunmalarından ve çoğunluğunun ailesinin yanında yaşamasından dolayı ihtiyaçlarını ailelerin karşıladıkları söylenebilir. İnan (2010) yaptığı çalışmada istismar mağduru çocukların %87,7'sinin, Yektaş ve ark. (2018) çalışmasında %65,1'inin, Bilginer ve ark. (2013) %83,7'sinin ailesiyle birlikte yaşadığı sonucuna ulaşmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçların literatürdeki bulgular ile paralel olduğu görülmüştür. Ulaşılan verilerden çocuktan çocuğa cinsel istismar olgularında aile ile birlikte veya ayrı yaşamının risk açısından önemli bir faktör olmadığı söylenebilir.

Yapılan bu çalışmada cinsel istismar mağduru çocukların çoğunluğunun fiziksel engeli (%98,3) zihinsel engeli (%82,2) ve (%76,3) psikiyatrik rahatsızlığının bulunmadığı belirlenmiştir. Yapılan araştırmanın sonucuna göre mağdur çocukların %1,7'si (n:3) fiziksel engele sahiptir. Sanık çocukların, engel durumundan ötürü istismarın ortaya çıkmaması ve mağdur çocuğun şikâyet bildiriminde bulunamayacağını düşünerek mağdurun engel durumundan faydalanmış olabileceği düşünülmektedir. İnan'ın (2010) araştırmasında da mağdurların tamamının fiziksel engelinin %70,1'inin zihinsel engelinin

ve %98,2'sinin herhangi bir psikiyatrik rahatsızlığının olmadığı belirlenmiştir. İmren ve ark. (2013) tarafından yapılan çalışmada istismar mağduru çocukların %70,1'nin Işık ve ark. (2019) araştırmasında da cinsel istismara maruz kalan çocukların %90,7'sinin zihinsel bir engelinin olmadığı belirlenmiştir. Araştırma sonuçları bütünsel olarak değerlendirildiğinde, herhangi fiziksel ve zihinsel engeli bulunmayan, psikiyatrik açıdan rahatsızlığı olmayan çocukların cinsel istismar açısından risk altında olduğu söylenebilir.

Yapılan bu çalışmada sanık çocukların tamamına yakınının (%93,2), 13-18 yaş aralığında bulunan (%98,2) erkek çocuklardan oluştuğu saptanmıştır. Konu ile ilgili benzer nitelikli araştırmalara bakıldığında da cinsel istismar sanıklarının tamamına yakınının erkeklerden oluştuğu görülmektedir (Özer ve ark., 2007; İnan, 2010; Alpaslan, 2014; Johnson, 1988; Carlstedt ve ark., 2001). 13-18 yaş aralığı, çocukluktan erişkinliğe geçiş aşaması olarak tanımlanabilen ergenlik dönemini kapsadığı için riski bir dönem olarak düşünülebilir. Bu dönemde erkek çocuklar cinsel gelişimlerini tamamlayarak, kendi vücutlarını keşfetmektedirler. Başta merak olmak üzere, cinselliği doğru olmayan yerlerden öğrenme, bilinçsiz internet kullanımı gibi durumlar, spor, sanat gibi etkinliklere katılmamaları ve enerjilerini harcamamaları, kendi yaş gruplarında bulunan kızlarla cinsel deneyim yaşama arzularını artırmakta, hatta cinsel istismara kadar gidebildiğini göstermektedir. Ayrıca toplumun ataerkil yapısı, erkek çocuklarının kendilerini kız çocuklarının üstün görerek, her şeyi hakkıymış gibi görmelerinin de bu durumda etkisinin olduğu düşünülmektedir.

Yapılan bu çalışmada sanık çocukların %43,2'si ortaokul öğrenimine devam eden ya da mezun olan çocuklardan oluştuğu belirlenmiştir. Konu ile ilgili araştırmalara bakıldığında, çocuktan çocuğa cinsel istismar inceleyen sınırlı sayıda araştırma olmasından dolayı, çocukların eğitim durumları ile ilgili fazla bilgiye ulaşılmamakla birlikte, İnan (2010) tarafından yapılan çalışmada sanıkların %45,8'nin ilköğretim mezunu olduğu saptanmıştır. İki çalışma arasındaki eğitim düzeylerindeki farklılıklar, İnan'ın araştırmasının 2010 yılında gerçekleştirilmiş olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Bu çalışmanın yapıldığı dönemde ortaokul eğitiminin zorunlu olmasının, sanık çocukların eğitim durumunun oransal olarak daha yüksek olmasına yansıdığı düşünülmektedir.

Yapılan bu çalışmada sanık çocukların %90,7'sinin ilçelerde ikamet ettiği saptanmıştır. İnan (2010) tarafından yapılan çalışmada sanıkların %51'inin ilçelerde

ikamet ettiği saptanmıştır. Oranlardaki farklılık sebebinin insanların yaşam şartlarının değişkenlik göstermesinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Yapılan bu çalışmada sanıkların çoğunluğunun (%87,3) ailesiyle birlikte yaşayan, herhangi bir işte çalışmayan (%72,9) çocuklardan oluştuğu belirlenmiştir. Yaş grubunun küçük olması nedeniyle aile ile birlikte yaşama ve çalışmama durumunun olağan olduğu düşünülmektedir. Nitekim İnan'ın (2010) araştırmasında da cinsel istismar sanığı olan çocukların bu çalışmada olduğu gibi çoğunluğunun ailesi ile birlikte yaşayan (%82,8) çalışmayan (%87,3) çocuklardan oluştuğu bulgulamıştır.

Yapılan bu çalışmada sanıkların tamamına yakınının herhangi bir fiziksel engeli (%99,2), zihinsel engeli (%95,8) ve psikiyatrik bir rahatsızlığı (%89,8) bulunmadığı görülmüştür. Başka bir ifade ile cinsel istismar sanığı olan çocukların tamamına yakını, fiziksel, zihinsel ve psikoloji açısından sağlık sorunu bulunmamaktadır. Herhangi bir sorunu olmamasına rağmen cinsel istismarda bulunması, yaptığı eylemin farkında olduğunu ve bilinçli olarak yaptığının göstergesi olarak nitelendirilebilir. Konu ile ilgili literatüre bakıldığında; cinsel suç işleyen sanıkların %25-36 arasında zihinsel açıdan sorunlarının olduğu bildirilmektedir (Boykins, 2007). Araştırmalardan ulaşılan sonuçların örtüşmeme nedeninin, diğer araştırmaların yetişkin cinsel sanıklar üzerinde gerçekleştirilmiş olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Nitekim çocuk cinsel sanıklar üzerinde gerçekleştirilen bu çalışmanın sonuçları da destekleyen nitelikte, sanıkların %100'ünün herhangi bir fiziksel engelinin, %96,4'ünün zihinsel engelinin ve %99'nun psikiyatrik rahatsızlığının bulunmadığı saptanmıştır (İnan, 2010).

Araştırmada çocuktan çocuğa cinsel istismar vakaları dosyalarının tanımlayıcı özellikleri açısından da inceleme yapılmıştır. Bu doğrultuda ele alınan ilk değişken dosyaların yılları olmuştur. İncelenen 118 dosyanın 79'u (%66,9) 2018 yılına ait, 39'u (%33,1) 2017 yılına aittir. Diğer bir ifade ile 2 yıl arasında %100'den fazla çocuktan çocuğa cinsel istismar vakalarında adli olarak artış kaydedilmiştir. Bu artışın adli olarak olduğu, gerçekte rakamların daha yüksek düzeylerde olduğu düşünülmektedir. Toplumda artan bilinçle birlikte, sessiz kalmama, hak arama, medyaya yansıyan cinsel istismar davalarında sanıklara verilen suçlar gibi durumlardan dolayı, mağdurların ve yakınlarının yaşanan duruma sesiz kalmayarak hukuka başvurdukları düşünülmektedir.

Yapılan bu çalışmada dosyaların %92,4'ü nitelikli istismar dosyalarıdır. Nitelikli cinsel istismar Türk Ceza Kanunu'nun 103/2 maddesinde "Cinsel istismarın vücuda organ veya sair bir cisim sokulması suretiyle gerçekleştirilmesi" olarak ifade edilmekte, halk arasında ise tecavüz olarak bilinmektedir. Açılan dosyalarının tamamına yakını nitelikli cinsel istismar suçları teşkil etmekte ve mağdur çocuklar, kendilerine karşı işlenen bu suçtan dolayı (%98,3) sanıktan şikâyetçi olmuştur. İnan (2010) tarafından gerçekleştirilen çalışmada ise mağdurların %45,4'ü sanıktan şikâyetçi olmuştur. Aradaki farklılığın nedeni, araştırma yapılan yıllardaki farklıktan dolayı, aradan geçen 9-10 yıl içerisinde ailelerin istismar hakkında daha bilinçli olmaları, olaya bakış açıları ve yıllara göre toplumdaki farkındalık düzeyinin yükselmesinin sonuçlara yansıdığı düşünülmektedir.

Yapılan bu çalışmada mağdurların %84,7'sinin olay anında korku hissettiği saptanmıştır. Cinsel istismara uğrayan çocukların genellikle kendilerine ne olacağını ne yapılacağını bilme hususunda önemli korkular yaşadıkları, bu korkuyu ilerleyen süreçte istismarcının sessiz kalma isteği üzerine korku yaşadıkları, depresyon, davranış bozuklukları, travma sonrası stres bozukluğu gibi sorunlar yaşadıkları belirtilmektedir (Bal ve ark., 2003; Davis, Petretic-Jackson 2000). Nitekim yapılan bu çalışmada mağdurların %90,7'sinin olay sonrasında psikolojilerinin bozulduğu saptanmıştır.

Yapılan bu çalışmada mağdurların %61'inde cinsel istismara uğradığına dair herhangi bir fiziksel bulgu bulunmamıştır. İnan (2010) tarafından gerçekleştirilen çalışmada mağdurların %60,1'inde fiziksel bulgu olmadığı saptanmıştır. Mağdurların çocuk yaşta olmalarından dolayı, yaşadıkları korku ve panik duygularıyla olayın hemen sonrasında, çoğunluğunun durumu bir yakınlarına anlatamadıkları ve bundan dolayı da adli mercilere başvurunun geciktiği düşünülmektedir. Cinsel istismarın gerçekleştirildiği zaman ve cinsel istismara yönelik şikâyet arasında geçen zaman sonucunda, mağdurların çoğunluğunda istismara yönelik fiziksel bir bulguya rastlanılmadığı söylenebilir.

Yapılan bu çalışmada mağdurların %61,9'u cinsel istismar sırasında, cinsel istismardan kaynaklanan fiziksel yara almıştır. Zorla gerçekleştirilen bir eyleme karşı mağdurların direnç göstermeleri neticesinde fiziksel olarak yara aldıkları söylenebilir.

Yapılan bu çalışmada sanıkların çoğunluğunun (%99,2) aynı konulu dosyası ve başka konulu dosyaları (%89,8) bulunmamaktadır İnan'ın (2010) çalışmasında da

araştırma bulgumuzla örtüşen şekilde sanıkların %97,9'nun aynı konulu %93,8'inin de başka konu dosyasının olmadığı saptanmıştır. Örün (2012) tarafından yapılan araştırmada istismarcıların birçoğunun genellikle suç kaydı olmayan, normal insanlar olduğu belirtilmektedir. Bu araştırmalar sonucunda genel olarak cinsel istismar vakalarını yapan kişilerin farklı suç gruplarına karışmadığı söylenebilir.

Farik ve mümeyyizlik, bir çocuğun işlediği suçun bilincinde olması ve işlediği suçu bilerek ve isteyerek işlemesi" anlamına gelmektedir (Cantürk, 2015: 31). Türk Ceza Kanunu'nun 31. maddesine göre "Fiili işlediği sırada on iki yaşını doldurmamış olan çocukların ceza sorumluluğu yoktur. Bu kişiler hakkında, ceza kovuşturması yapılamaz; ancak, çocuklara özgü güvenlik tedbirleri uygulanabilir" bundan dolayı da çocukların ceza almaları için farik ve mümeyyizlik raporuna ihtiyaç duyulmaktadır. Yapılan bu çalışmada sanık çocukların %63,6'sı farik ve mümeyyizlik raporuna sahip olmadığı, diğer bir ifade ile yaptıkları suçu bilerek ve isteyerek işledikleri belirlenmiştir. İnan (2010) tarafından gerçekleştirilen çalışmada sanıkların çoğunluğunun (%95,8) farik ve mümeyyizlik raporunun olmadığı saptanmıştır. Bu iki çalışma arasındaki farkın çalışma yapılan yaş grupları yoğunluğu arasındaki farklılıktan kaynaklandığı düşünülmektedir.

Yapılan çalışmada sanık çocukların %65,3'ünün dosyası halen devam etmekte, tamamında tedbir kararı bulunmadığı belirlenmiştir. Dosyalarda tedbir kararının bulunmamasında dosyaların halen derdest olması, sanık çocukların yaş sınırının üstünde olmasının etkisi olduğu düşünülmektedir. Diğer bir ifade ile %63,6'sının farik ve mümeyyizlik raporunun olmamasının etkisi vardır.

Yapılan bu çalışmada sanık çocukların %86,4'ünün suçlarını kabul etmedikleri belirlenmiştir. Yapılan çalışmalarda da cinsel suçlardan sorumlu tutulan sanıkların suçlarını kabul etmedikleri görülmektedir (Bozbeyoğlu, 2009; Aktepe, 2009; İnan, 2010). Sanıkların 18 yaş altında olmalarından dolayı çoğunluğu aileleri ile birlikte yaşayıp, çalışmamaktadırlar. Suçu kabul ettikleri zaman muhtemelen aile ve toplum tarafından dışlanma sorunuyla karşılaşacaklardır. Bu sorunla karşılaşmamak, toplum dışına itilmemek amacıyla suçlarını kabul etmeyerek inkâr yoluna başvurdıkları düşünülmektedir.

Yapılan bu çalışmada olayların %100'ü ihbar yoluyla ortaya çıkmıştır. Diğer bir ifade ile cinsel istismar gizli kalmayıp, adli makamlara sirayet etmektedir. Çocuk cinsel

istismarının ortaya çıkmasında, farklı nedenlerden dolayı doktora gidildiğinde doktor tespiti neticesinde, okul rehberlik servislerinin bildirmesi ve farklı nedenlerle çocuk polislerinin cinsel istismarı anlayarak adli makamlara bildirmeleri neticesinde cinsel istismar ortaya çıkabilmektedir (İnan, 2010; Yüksel ve Saner 2016).

Yapılan bu çalışmada olayların %66,9'u il merkezinde gerçekleştiği, %40,7'sinde tehdit olduğu, %2'sinde şiddet kullanıldığı ve %4,2'sinde silah kullanıldığı belirlenmiştir. Diğer bir ifade ile yaşanan cinsel istismar vakalarının yarısından fazlasında tehdit bulunmamakta, çoğunluğunda şiddet ve silah kullanılmamıştır. Çocuk mağdurların olay sırasında direnmesi, olay sonrasında failini açığa çıkarması nedeniyle vakalardaki tehdit oranının yüksek olduğu düşünülmektedir. Zaman zaman fiziksel şiddetin yaşandığı istismar vakalarının bazısında ise silah devreye girmektedir. Bu durum cinsel istismar suçunun ölüme kadar gidebilecek önemli sonuçlar doğurabileceğini göstermektedir.

Yapılan çalışmada yaşanan cinsel istismar olaylarının %55,1'inin bir kez gerçekleştiği, %44,9'unun ise 2 ve üzeri kez yaşandığı belirlenmiştir. Yaşanan cinsel istismar olaylarının tamamında mağdur tek kişi olup, mağdur ve sanık olay öncesinde tanışmakta (%89,8) olup, istismar genel olarak mağdurun arkadaşı (%70,3) tarafından gerçekleştirilmiştir. Yapılan araştırmalarda da cinsel istismarın genellikle bir kez gerçekleştiği görülmektedir (Türkmen ve ark., 2017; İnan, 2010). İstismarın açığa çıkarılması ve ailelerin bu konuda ki duyarlılığı istismarın devamının gerçekleşmesine engel olduğu düşünülmektedir. Diğer taraftan sanıkların çoğunluğunun, mağdurun arkadaşı olması, arkadaşlık ilişkisinden yaklaşarak mağdura ulaşarak istismarı gerçekleştirdiğini göstermektedir. Konu ile benzer nitelik gösteren araştırmalara bakıldığında istismar olaylarının çok büyük bölümü tanıdık ve yakın çevreden kişiler tarafından yapılmaktadır. Mağdur ve sanıkların genel olarak birbirlerini tanıdığı literatürdeki çalışmalar ışığında da açık bir şekilde belirtilmiştir (Kütük ve ark., 2008; Arslan ve ark., 2008; Taner ve Gökler, 2004; Çöpür ve ark., 2012; İnan, 2010). Araştırmadan ulaşılan verilere göre çocukların çevresini, özellikle arkadaşlarını kontrollü bir şekilde yönlendirmenin faydalı olacağı düşünülmektedir.

Yapılan bu çalışmada istismarın türü ile mağdur ve sanığın aynı yapıdaki sosyodemografik özellikleri olan; yaşı, cinsiyeti, eğitim durumu, yerleşim yeri, beraber yaşadığı kişiler, çalışma durumu, fiziksel engelin olup olmaması, zihinsel engelin olup olmaması ve psikiyatrik rahatsızlığının olup olmaması arasında anlamlı ilişki

bulunmamıştır. Araştırma kapsamında incelenen istismar türlerinin %92,4 oranında nitelikli istismar olması nedeniyle istismar türü ile mağdur ve sanıkların sosyodemografik özellikleri arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Son İki yılda İzmir Adliyesi'nde Görülen Çocuk İstismarı Vakalarının İçerik Analizi konulu tez çalışmasında elde edilen sonuçlara göre cinsel istismar mağduru çocukların sosyodemografik özellikleri aşağıdaki gibidir;

- Çocukların en küçük yaş grubu 1-6 yaş, en büyük yaş grubu ise 13-18 yaş grubudur.
- Kız çocukları erkek çocuklara göre daha çok cinsel istismar mağduru.
- Çocukların çoğu ortaokul mezunu ve ortaokula devam eden çocuklardır.
- Çocukların geneli İzmir'in ilçelerinde ikamet etmektedir.
- Çocukların geneli aileleriyle birlikte yaşamaktadırlar.
- Çocukların büyük çoğunluğu çalışmamaktadır.
- İstismar mağduru çocukların büyük çoğunluğunun fiziksel, zihinsel, psikiyatrik rahatsızlıkları bulunmamaktadır.
- İstismarın türü ile mağdurun sosyodemografik özellikleri arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır.

Sanık çocukların sosyodemografik özellikleri sonuçlar incelendiğinde aşağıdaki gibidir;

- Çocukların en küçük yaş grubu 7-12 yaş, en büyük yaş grubu ise 13-18 yaş grubudur.
- Cinsel istismarı gerçekleştiren çocukların büyük çoğunluğu erkektir.
- Çocukların çoğunluğu ortaokul mezunu ve ortaokula devam eden çocuklardır.
- Çocukların geneli İzmir'in ilçelerinde ikamet etmektedir.
- Genellikle çocuklar aileleriyle birlikte yaşamaktadır.
- Çocukların büyük çoğunluğu çalışmamaktadır.
- Sanık çocukların büyük çoğunluğunun fiziksel, zihinsel, psikiyatrik rahatsızlıkları bulunmamaktadır.
- İstismar türü ile sanığın sosyodemografik özellikleri arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır.

Cinsel istismar dosyalarının incelenmesi sonucu elde edilen bulgular aşağıdaki gibidir;

- 2017 yılında 39 adet, 2018 yılında 79 adet dava dosyası bulunup toplamda 118 dava dosyası incelenmiştir. 2017 yılından 2018 yılına kadar olan bir yıllık süreçte cinsel istismar vakalarının arttığı gözlenmiştir.
- Dosyaların 109 tanesi nitelikli cinsel istismar suçu, 9 tanesi ise basit cinsel istismar suçu olarak görülmektedir.
- Mağdur çocukların geneli sanık çocuklardan şikâyetçidir.
- Mağdur çocuklar olay anında genellikle korku hissetmiştir.
- Mağdur çocukların çoğunluğu olaydan istismara ilişkin fiziksel olarak yara almıştır.
- Mağdur çocukların genelinde olay sonrası fiziksel bulgulara rastlanmamıştır, bunun nedeninin olayın üstünden uzun zaman geçmesi ve mağdurların çocuk olmasından dolayı istismar izlerinin hızlı iyileşmesi olduğu düşünülmektedir.
- Mağdur çocukların genellikle olay sonrasında psikolojisi bozulmuştur.
- Sanık çocukların çoğunun aynı konulu dosyası bulunmamaktadır.
- Sanık çocukların çoğunun başka konulu dosyası bulunmamaktadır.
- Sanık çocukların genelinin farik ve mümeyizlik raporu bulunmamaktadır.
- Sanık çocukların genelinin dosyalarının dava süreci halen devam etmektedir.
- Dava dosyalarının hiçbirinde tedbir kararı bulunmamaktadır.
- Sanık çocukların birkaçı hariç geneli suçunu kabul etmemektedir.
- Olayların tümü ihbar yolu ile Adliye'ye yansımıştır.
- Olayların geneli İzmir'in ilçelerinde gerçekleşmiştir.
- Olayların yarısından fazlasında tehdit bulunmaktadır, birkaçında ise tehdit bulunmamaktadır.
- Olayların genelinde şiddet kullanımı gerçekleşmemiştir, birkaçında şiddet kullanımı gerçekleşmiştir.
- Olaylarda genellikle silah kullanımı gerçekleşmemiştir.
- Cinsel istismar vakalarının yarıdan fazlasının bir kez gerçekleştiği gözlenmiştir.
- İstismar vakalarının hepsinde yalnızca bir mağdur bulunmaktadır.
- Mağdur çocuk ve sanık çocukların geneli olay öncesinde birbirini tanımaktadırlar.

- Mağdur ve sanık çocukların geneli arkadaşdır.

Öneriler

Araştırmadan ulaşılan sonuçlar doğrultusunda aşağıdaki öneriler getirilmiştir.

- Araştırmada işlenen cinsel suçların çoğunluğunun nitelikli cinsel istismar olması, çocuklar arasında yaşanan bu suçların basite alınacak veya masum olarak ifade edilecek düzeyde olmadığını göstermektedir. Yaşanan mağduriyetin ve cinsel suçların giderilmesine yönelik, toplumsal bilinç ve farkındalığı artıracak, çocukların yaş grupları doğrultusunda, okul öncesinden başlayarak lise eğitimi sonuna kadar, bilinçli bir şekilde eğitimler verilerek, kişisel haklar ve mahremiyetin çocuklara kazandırılması önerilmektedir.
- Çocuktan çocuğa istismar olaylarında, istismarcının genellikle mağdurun arkadaşı olması, ailelerin çocuklarının arkadaşlarına ve çevrelerini kontrollü bir şekilde denetim altında tutmalarını gerektirmektedir.
- Küçük yaşlardan itibaren, çocuklara karşı gerçekleştirilen temaslarda iyi ve kötü dokunuşların öğretilmesi ve çocuğun karşılaştığı durumlarda 'hayır' diyebilme yetisinin geliştirilmesi sağlanmalıdır.
- Ailelerin çocuklarıyla sağlıklı iletişim kurmaları, herhangi bir cinsel taciz veya istismar durumlarında, kendileriyle konuşabilecekleri ortamı oluşturmaları önerilmektedir.
- Ailelerin çocuk istismarı konusunda bilgilendirilmesi ile anne-babalık becerileri, tutum ve davranışlarındaki yanlışların giderilmesi, çocuklarının cinsel istismara uğramaları durumunda bunu fark edecek unsurları bilerek, nasıl hareket etmeleri konusunda okul rehberlik servislerince eğitimler verilebilir.
- Cinsel istismar sanıklarının genelinin ilk eylemleri olmaları sonucundan yola çıkarak, özellikle ergenlik döneminde bulunan çocukların cinselliği doğru kanallardan öğrenerek, cinselliğe karşı meraklarının giderilmeleri sağlanmalı, çocukların okudukları ve izledikleri yayınlar, gerek televizyon gerekse internet ortamında kontrol altına alınmalıdır.
- Çocuk sahibi ailelerin çocukları ile birebir kurdukları ilişkinin güçlendirilmesi, kişilik gelişimlerinin, ruh sağlıklarının ve anne-babalarıyla kurulan bağın kalitesini artırmak için çocuk ve aile iş birliğini içeren çalışmalar yapılmalıdır.

- Çocuğun ailesi ile yaşadıklarını rahatlıkla paylaşabilmesi için çocuğa güven duyulması ve çocuğun anlattıklarının dikkate alınması son derece önemlidir.
- Araştırmada cinsel istismarı yapanların büyük bölümünün erkek çocukları olduğu belirlenmiştir. Bunun temel nedeninin; Türk kültürünün benimseniş olduğu ataerkil aile yapısının yanlış anlaşılacak, erkek egemenliğinin, erkeklerin her konuda kendilerini haklı görmeleri olduğu düşünülmektedir. Aynı zamanda cinsel istismara maruz kalanların büyük bölümünü kız çocuklarının oluşturmasında da ataerkil aile yapısının yanlış anlaşılmasının etkisi olduğu düşünülmektedir. Kız çocuklarının ikinci planda tutularak sessiz kalmaları, istismara uğramalarında etken olabilir. Gerçek Türk kültürünün gerektirdiği gibi toplum ve aile eğitilmeli, bu yönde çocuklar yetiştirilmelidir.
- Erkek çocuklarına kadın ile erkeğin eşitliğini, kadından üstün değil birbirini tamamlayan farklılıklara sahip olduğunu ve saygının en büyük erdem olduğu verilmelidir.
- Kız çocuklarına erkeklerin üstün değil eşit ve tamamlayıcı nitelikte olduklarını, kimsenin ona zorla bir şey yaptıramayacağını, aklın en büyük güç, saygının ise en büyük erdem olduğu öğretilmelidir.
- Cinsel istismar mağduru çocukların ve sanık çocukların rehabilitasyonu zorunlu olmalı, mağdur çocuk gibi sanık çocuğunda psikolojik ve tıbbi destekleri gerçekleştirilmeli istismarın olumsuz etkileri önlenmelidir.
- Verilen izin dahilinde taranan dosyaların kapsamında %92,4 oranında nitelikli istismar olması nedeniyle bundan sonraki araştırmalarda veri sayısının artırılarak diğer istismar türünden de daha fazla verinin olması gerçekçi sonuçların elde edilmesinde etkili olacağı düşünülmektedir.
- Bu araştırma İzmir ilinde 2017-2018 yıllarında adli makamlara sirayet eden 118 dosyanın incelenmesi ile sınırlıdır. Konu ile ilgili daha kapsamlı verilere ulaşabilmek için, farklı illerde araştırmanın benzerleri yapılabilir.

7. KAYNAKLAR

- ABBASI MA, SAEIDI M, KHADEMI G, HOSEINI BL, MOGHADAM ZE. (2015). Child Maltreatment in the Worldwide: a Review Article. *International Journal of Pediatrics*, 3(1): 353-365.
- ALPASLAN AH. (2014). Çocukluk Döneminde Cinsel İstismar. *Kocatepe Tıp Dergisi*, 15 (2):194-201.
- ARSLAN MM, KAR H, AKÇAN R, ÇEKİN N. (2008) Hatay Ağır Ceza Mahkemesinde Karara Bağlanan Cinsel Suçların Analizi. *Adli Bilimler Dergisi*, 7(2):35-39.
- AYDIN, İ. (2019). *Türkiye’de çocuk istismarı, çocuk istismarını önleyici sosyal politikalar ve Diyarbakır örneği*. Ankara
- BAKIR, Z. (2018). Dünyanın Çocuk Karnesi. Araştırma 63, İNSAMER, Mayıs.
- BAL S, VAN OOST P, BOURDEAUDHUIJ ID. (2003). Avoidant Coping As a Mediator Between Self-Reported Sexual Abuse and Stress-Related Symptoms in Adolescents. *Child Abuse & Neglect*. 27(8):883-897.
- BALLI, Ö. (2010). Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi’ne Başvuran Çocuk İstismarı ve İhmali Olgularının Değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi, Adana.
- BAYRAKTAR, S. (2015). *İnsanlığın kanayan yarası çocuk istismarı ve ihmali*. Nobel Tıp Kitabevi.
- BİLGİNER Ç, HESAPÇIOĞLU ST, KANDİL S. (2013). Çocukluk Çağı Cinsel İstismarı: Mağdur ve Sanık Açısından Çok Yönlü Bakış. *Düşünen Adam Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Dergisi*, 26 (1): 55-64.
- BOYKINS AD, and MYNATT S. (2007). Assault History And Follow-Up Contact Of Women Survivors of Recent Sexual Assault. *Issues Ment Health Nurs*, 28: 867-81
- BOZBEYOĞLU, A. Ç. (2009). *Türkiye’de ensest sorununu anlamak* (Katkıda Bulunanlar; Koyuncu E., Sezgin A. U., Kardam F., Sungur A), Özet Rapor, Ankara: Damla Matbaacılık, Reklamcılık ve Yayıncılık Tic. Ltd. Şti.
- BYWATERS, P., BUNTING, L., DAVIDSON, G., HANRATTY, J. et al (2016). *The relationship between poverty, child abuse and neglect: an evidence review*. Newyork: Joseph Rowntree Foundation.
- CANTÜRK G. (2015). Çocuk Suçluluğunda Adli Psikiyatrik Değerlendirme. *STED*, 14(2): 31-34.
- CARLSTEDT A, FORSMAN A, SODERSTROM H. (2001) Sexual Child Abuse in a Defined Swedish Area 1993–97: a Population-Based Survey. *Archives of Sexual Behavior*, 30(5): 483-495.
- CLEAVER, H., UNELL, I. and ALDGATE, J. (2011). *Children's needs – parenting capacity. child abuse: parental mental illness, learning disability, substance misuse and domestic violence*. London: The Stationery Office.
- ÇAMURDAN, A. (2007). *Çocuk ihmali. çocuk istismarı ve ihmaline multidisipliner yaklaşım*. Ankara: Ankara Üniversitesi Basım Evi.

- ÇELİK, C., PEHLİVAN, R., KINAY, Ş., SELİM, M., ÖZKAN, A., DİNÇER, M., ÖZTÜRK, E., TORTOP, Z., (2017). *Çocuk bakım kuruluşlarında çalışan personele yönelik istismar ile mücadele rehber kitapçığı*. Ankara: Aile ve Sosyal Politikalar bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Yayın (2017). [<https://ailevecalisma.gov.tr/media/2499/cocuk-bakim-kuruluslarinda-calisan-personele-yonelik-istismarla-mucadele-rehber-kitapcigi.pdf>] Erişim Tarihi: 28.07.2019
- ÇOCUK KORUMA KANUNU (2005). Resmi Gazete. Kanun no: 5395 Sayı: 25876, Kabul tarihi: 3/7/2005
- ÇÖPÜR M, ÜNERİ ÖS, AYDİN E, BAHALİ MK, TANİDİR C, GÜNES H, ve ERDOĞAN A. (2012). İstanbul İli Örnekleminde Çocuk ve Ergen Cinsel İstismarlarının Karakteristik Özellikleri. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 13(1): 46.
- DARO D, MCCURDYK. (1994). Preventing Child Abuse and Neglect: Programmatic Interventions. *Child Welfare*, 73: 405.
- DAVIES, C, WARD, H. (2012) *Safeguarding children across services: messages from research on identifying and responding to child maltreatment*. London: Jessica Kingsley Publishers.
- DAVIS JL, PETRETIC-JACKSON PA. (2000). The Impact of Child Sexual Abuse on Adult Interpersonal Functioning. a Review and Synthesis of The Empirical Literature. *Aggression and Violent Behavior*. 5(3): 291-328.
- DE ARELLANO MA, CAMPBELL C, RHEİNGOLD AA, SELF-BROWN S. (2008). A Media Campaign Prevention Program for Child Sexual Abuse: Community Members' Perspectives. *Journal of Interpersonal Violence*, 23(6):728-743.
- DEMİR OF, AYDIN K, TURAN F, YURTSEVEN A, ERBİL B.(2013). Acil Servise Başvuran Çocuk Adli Olguların Analizi. *Türk Pediatri Arşivi*, 48:235-240.
- DEMİR, M. (2008). Çocuk ve Ergenlerin Cinsel İstismarı Sonrasında Akut Stres Bozukluğu ve Travma Sonrası Stres Bozukluğu Özelliklerinin İncelenmesi. Yayınlanmamış Uzmanlık tezi, Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi, Bursa.
- DİNLEYİCİ M, ve DAĞLI, F. (2016). Duygusal İhmal, İstismar ve Çocuk Hekiminin Rolü. *Osmangazi Tıp Dergisi*, 38(1):1-9.
- DOĞAN S. (2008). Cinsel İstismar Davranışı Gösteren Ergenler: İki Olgu ve Konunun Gözden Geçirilmesi. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 15 (3): 157-162.
- DOĞAN, M. (1986). Zeka Geriliğinin Suça Etkisi. Uzmanlık Tezi, Adli Tıp Kurumu, İstanbul, 2-35.
- DÖNMEZ YE, SOYLU N, ÖZCAN ÖÖ, YÜKSEL T. DEMİR AÇ, BAYHAN PÇ, MİNİKSAR DY. (2014). Cinsel İstismar Mağduru Çocuk ve Ergen Olgularımızın Sosyodemografik ve Klinik Özellikleri. *Journal of Turgut Ozal Medical Center*, 21(1), 44-48.
- DSÖ (2016). Child maltreatment. [<http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs150/en/>] Erişim Tarihi: 11.07.2019.
- DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ (1999). Çocuk İstismarını Önleme Hakkında İstişare Raporu. Geneva, 29-31 Mart, ss.13-17.

- EKSTRAND, L.E. (1996). *Preventing child sexual abuse: research inconclusive about effectiveness of child education programs*. Washington, DC: General Accounting Office.
- FEDERAL BUREAU OF INVESTIGATION (FBI) (2009). Crime in the United States, 2009–Table 29. Clarksburg, WV: U.S. Department of Justice, Federal Bureau of Investigation, Criminal Justice Information Services Division. www2.fbi.gov/ucr/cius2009/data/table_29.html. Erişim Tarihi: 28.07.2019
- FINKEL, M.A., GIARDINO, A.P. (2009). *Medical evaluation of child sexual abuse: a practical guide*. Elk Grove Village, IL American Academy of Pediatrics.
- FINKELHOR D, ORMROD R. (2000). Characteristics of Crimes Against Juveniles. *Office of Juvenile Justice and Delinquency Prevention*, (June), 1-12.
- FINKELHOR D, ORMROD R, CHAFFIN M. (2009). Juveniles Who Commit Sex Offenses Against Minors: (630532009-001) [Data set]. <https://doi.org/10.1037/e630532009-001>
- FINKELHOR D. (1993). Epidemiological Factors in The Clinical Identification of Child Sexual Abuse. *Child Abuse & Neglect*, 17 (1): 67-70. [https://doi.org/10.1016/0145-2134\(93\)90009](https://doi.org/10.1016/0145-2134(93)90009)
- FINKELHOR D. (1993). Epidemiological Factors in The Clinical Identification of Child Sexual Abuse. *Child Abuse & Neglect*, 17(1): 67-70. [https://doi.org/10.1016/0145-2134\(93\)90009-T](https://doi.org/10.1016/0145-2134(93)90009-T)
- FINKELHOR D. (1994). Sex Abuse and Sexual Health in Children: Current Dilemmas for The Pediatrician. *Schweiz Med Wochenschr*, 124:2320-2330.
- FINKELHOR, D., ORMROD, R., CHAFFİN, M. (2009). *Juveniles Who Commit Sex Offenses Against Minors: (630532009-001)* [Data set]. <https://doi.org/10.1037/e630532009-001>
- FINKELHOR, M.A, GIARDINO, A.P. (2009). *Medical evaluation of child sexual abuse: a practical guide*. Elk Grove Village, IL American Academy of Pediatrics.
- FIRAT, S., YILMAZ., Ş. B. I., İLTAŞ., Y. (2017). *Ruhsal ve hukuki yönleriyle çocuk istismarı çocukların cinsel dokunulmazlığına*. Akademisyen Kitabevi.
- FIS NP, ARMAN A, KALACA S, BERKEM M. (2010). Psychiatric Evaluation of Sexual Abuse Cases: a Clinical Representative Sample From Turkey. *Child Youth Serv Rev*, 32:1285-1290.
- GLD (2018). [<https://www.qld.gov.au/community/getting-support-health-social-issue/support-victims-abuse/child-abuse/what-is-child-abuse/child-abu>]. Erişim Tarihi: 15.05.2019
- GÖKER Z, AKTEPE E, HESAPÇIOĞLU ST, KANDİL ST. (2009). Cinsel İstismar Suçlusu Olarak Çocuk ve Ergenler: Olgu Serisi. *Klinik Psikiyatri*, 12:141-146.
- GÖKKAYA VB. (2018). Cinsel İstismar ve Çocuk (Sivas İli Örneği). *The Journal of Academic Social Science Studies*, 66 (II), 425-432, doi: number:<http://dx.doi.org/10.9761/JASSS7542> Number
- GÜRHAN, N. (2015). *Her yönüyle çocuk istismarı ve ihmali*. Ankara: Nobel Tıp Kitap Evi.
- HENDERSEN, H. (200). *Domestic violence and child abuse sourcebook. Hhealth reference series*. (First ed.). USA: Omnigraphics, Inc,

- IŞIK Ü, AKTEPE E, ŞİMŞEK F, AKYILDIZ A, YILDIZ A. (2019). Isparta İlinde Bir Üniversite Hastanesinde Değerlendirilen Cinsel İstismar Mağdurlarının Sosyodemografik, Klinik ve Ailevi Özellikleri: 2014 – 2018 Verileri. *SDÜ Sağlık Bilimleri Dergisi*, 10 (1): 53-57. <https://doi.org/10.22312/sdusbed.514228>
- İBİLOĞLU A, ATLI A, OTO R, ÖZKAN M. (2018). Çocukluk Çağı Cinsel İstismar ve Ensest Olgularına Çok Yönlü Bakış. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 10(1): 84-98.
- İMREN SG, AYAZA AB, YUSUFOĞLU C, ARMAN AR. (2013). Cinsel İstismara Uğrayan Çocuk ve Ergenlerde Klinik Özellikler ve İntihar Girişimi İle İlişkili Risk Etmenleri. *Marmara Medical Journal*, 26(1):11-16. 28.
- İNAN, M. (2010). Kocaeli Adliyesi'nde Görülen Cinsel İstismar Konulu Davalarda Sanık ve Mağdur Çocukların Sosyo Demografik Özellikleri ve Suçun Niteliği, Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli.
- JOHNSON TC. (1988). Child Perpetrators—Children Who Molest Other Children: Preliminary Findings. *Child Abuse & Neglect*, 12 (2): 219-229. [https://doi.org/10.1016/0145-2134\(88\)90030-0](https://doi.org/10.1016/0145-2134(88)90030-0)
- JOHNSON TC. (1989). Female Child Perpetrators: Children Who Molest Other Children. *Child Abuse and Neglect*, 13(4):571-585. [https://doi.org/10.1016/0145-2134\(89\)90061-6](https://doi.org/10.1016/0145-2134(89)90061-6)
- JOHNSON TC. (2000) Sexualized Children and Children Who Molest. *SIECUS Rep*, 29:35- 39.
- KARA, Ö. (2010). Ankara İlinde Görev Yapan Pediatri Asistanları, Uzmanları ve Pratisyen Hekimlerin Çocuk İstismarı ve İhmal Konusunda Bilgi Düzeyleri ve Yaklaşımlarının Karşılaştırılması. Uzmanlık Tezi, Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ankara.
- KAYTEZ N, YÜCELYİĞİT S, KADAN G. (2018). Çocuğa Yönelik İstismar ve Çözüm Önerileri. *Avrasya Sağlık Bilimleri Dergisi*, 1 (1): 18-24. Retrieved from <http://dergipark.org.tr/avrasyasbd/issue/37987/438877>.
- KULAKSIZOĞLU, A. (2004). *Ergenlik psikolojisi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- KÜNTAY E, ERGİNSOY G. (2000). Ticari Seks İşçisi Olarak Sömürülen Çocukların Görüşleri ve Gereksinimleri. I. İstanbul Çocuk Kurultayı-Bildiriler Kitabı.
- KÜTÜK Ö, ÇELENK S, TOROS F. (2008) Cinsel İstismara Uğramış Çocukların Biyopsikososyal Özellikleri. 2. Uluslar Arası Katılımlı Çocuk İstismarını ve İhmalini Önleme Sempozyumu, 08-10 Mayıs 2008 Ankara, Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi.
- LEGANO L, MARGARET, MCHUGH T, MD, MPH AND PALUSCI V. (2009). Child Abuse and Neglect. *Curr Probl Pediatr Adolesc Health Care*, 9 (1): 33-39.
- MUNKEL, W.I. (1994). Neglect and Abandonment. Child Maltreatment GW Medical Publishing St. Louis, pp. 241–258.
- NCCAN (1995). Child Maltreatment 1993: Report from the States to the National Center on Child Abuse and Neglect.
- NORDQVİST, C. (2018). Recognizing child abuse. Reviewed by Karen Gill, MD <https://www.medicalnewstoday.com/articles/241532.php>

- ÖNAL S, CELBİŞ O, ÖZDEMİR B, ÖZDEMİR M. (2013). Çocuk İstismarı. *Türk Nöroşirürji Dergisi*, 23 (2): 124-127.
- ÖRÜN E, TATLI MM. (2012). Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne Göre Türk Çocuklarının Sağlık ve Sosyal Hakları Açısından Durumu. *Yeni Tıp Dergisi*, 29 (3):132.
- ÖZER E, BÜTÜN C, BEYAZTAŞ EY, ENGİN A. (2007). Çorum Adli Tıp Şube Müdürlüğüne 2006-2007 Yıllarında Başvuran Cinsel İstismar Mağduru Çocuk Olgularının Değerlendirilmesi. *Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 29 (2): 51-55.
- PARLAZ E.A., TEKGÜL, N., KARADEMİRCİ, E. ÖNGEL, K. (2012). Ergenlik Dönemi: Fiziksel Büyüme, Psikolojik ve Sosyal Gelişim Süreci. *Turkish Family Physician*, 3 (4):10-16.
- PBC (2019). <https://www.pbc2019.org/protection-of-minors/child-abuse-on-the-global-level> Erişim Tarihi: 28.07.2019
- PERED AN, GUİLERA G, FORNS M, GOMEZ-BENİTO J. (2009). The International Epidemiology of Child Sexual Abuse: a Continuation of Finkelhor. *Child Abuse Negl*, 33(6):331-42.
- PLATT D, TURNEY D. (2012) Editorial: Parental Engagement With Services When Children May be at Risk. *Child & Family Social Work*, 17 (2):115-117.
- POLAT, O. (2006). *Aile içi cinsel tecavüz ensest*. İstanbul: Nokta Kitap.
- POLAT, O. (2007). *Tüm boyutlarıyla çocuk istismarı*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- POLAT, O. (2017). *Cinsel istismar, tüm boyutlarıyla çocuk istismarı* (2. baskı) .Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- PUTNAM FW. (2003). Ten-Year Research Update Review: Child Sexual Abuse. *J. Am. Acad. Child Adolesc. Psychiatry*, 42 (suppl.3): 269-278
- RAINN (2019). [<https://www.rainn.org/articles/incest>] Erişim Tarihi: 15.05.2019
- SEZGİN, A. U. (1993). Ensestin Psikososyal ve Adli Yönden İncelenmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü.
- SIEGEL JA, WILLIAMS LM. (2003). The Relationship Between Child Sexual Abuse And Female Delinquency and Crime: A Prospective Study. *Journal of Research in Crime and Delinquency*, 40 (1):71-94. <https://doi.org/10.1177/0022427802239254>
- TANER Y, GÖKLER B. (2004) Çocuk İstismarı ve İhmali: Psikiyatrik Yönleri. Derleme. *Hacettepe Tıp Dergisi*, 35(2):82-86.
- TDK (2019) [<http://sozluk.gov.tr/>] Erişim Tarihi: 28.07.2019
- TIRAŞCI Y, ve GÖREN S. (2007). Çocuk İstismarı ve İhmali. *Dicle Tıp Dergisi*, 34 (1):70-74.
- TUİK. (2014, 2015, 2016). MEDAS Merkezi Dağıtım Sistemi. TUİK: <http://tuikapp.tuik.gov.tr/medas/?locale=tr>
- TÜRK CEZA KANUNU (2004). Kanun Numarası: 5237, T.C. Resmi Gazetesi, 12.10.2004, No: 25611.

- TÜRKMEN SN, SEVİNÇ İ, KIRLI Ö, ERKUL I, KANDEMİR T. (2017). Cinsel İstismara Uğrayan Kız Çocuklarının Profilleri. *İzmir Dr. Behçet Uz Çocuk Hast. Dergisi*, 7(3):197-202.
- UNİCEF (2016). Çocuklara Kötü Muamelenin Önlenmesi: Bu Konuda Harekete Geçilmesine ve Kanıt Toplanmasına Yönelik bir Kılavuz.
- URAZEL B, FİDAN S, GÜNDÜZ T, ŞENLİKLİ M, ÖZÇİVİT ASFUROĞLU B. (2017). Çocuk ve Ergen Cinsel İstismarlarının Değerlendirilmesi. *Osmangazi Tıp Dergisi*, 39 (2): 18-25. DOI: 10.20515/otd.308058
- UYTUN M, ÖZTOP DB.(2016). Cinsel İstismar Mağduru Çocuk ve Ergenlere Konulan Psikiyatrik Tanıların ve Uygulanan Tedavilerin Devamlılığının Değerlendirilmesi. *Yeni Symposium*, 54(3):18-24.
- WHITE O, HINDLEY N, JONES D.(2015) Risk Factors for Child Maltreatment Recurrence: an Updated Systematic Review. *Medicine, Science and the Law*, 55 (4): 259-277.
- WHO (1999). [\[https://www.who.int/violence_injury_prevention/resources/publications/en/guidelines_chap7.pdf\]](https://www.who.int/violence_injury_prevention/resources/publications/en/guidelines_chap7.pdf) Erişim Tarihi: 15.05.2019
- YEKTAŞ Ç, TUFAN AE, BÜKEN B, ÇETİN NY, YAZICI M. (2018). Cinsel İstismar Mağduru Çocuk Ve Ergenlerde İstismar ve İstismarcıya İlişkin Özelliklerin Ve Psikopatoloji İle İlişkili Risk Etkenlerinin Değerlendirilmesi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 19 (5): 501-8.
- YOKUŞ SH. (2005). 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Çocukların Cinsel İstismarı ve Reşit Olmayanla Cinsel İlişki Suçları. *Hukuk ve Adalet*, (5).
- YÜKSEL, Ş. ve SANER, S. (2016).Çocuk Cinsel İstismarı ve Zor Açığa Çıkması. Bilgilendirme Dosyası, [\[http://www.psikiyatri.org.tr/uploadFiles/219201618057-CocukCinsel_istismar_bilgilendirme_dosyasi.pdf\]](http://www.psikiyatri.org.tr/uploadFiles/219201618057-CocukCinsel_istismar_bilgilendirme_dosyasi.pdf) Erişim Tarihi: 28.07.2019

EKLER

Ek 1. Dosya İnceleme Kontrol Listesi

DOSYAYA AIT BİLGİLER

OLAY TARİHİ	2017	2018
	☐	☐
İSTİSMARIN TÜRÜ	Nitelikli İstismar	Basit İstismar
	☐	☐

MAĞDURA AIT BİLGİLER

YAŞ (OLAY ANINDA)	3 - 6	7 - 12	13 - 18			
	☐	☐	☐			
CİNSİYET	KIZ		ERKEK			
	☐		☐			
EĞİTİM DURUMU	Okumayan	Anaokulu	İlkokul	Ortaokul	Lise	Üniversite
	☐	☐	☐	☐	☐	☐
YERLEŞİM YERİ	Merkez			İlçe		
	☐			☐		
BERABER YAŞADIĞI KİŞİLER	Aile	Anne	Baba	Akraba	Yurt	
	☐	☐	☐	☐	☐	
ÇALIŞIYOR MU ?	Evet			Hayır		
	☐			☐		
FİZİKSEL ENGELİ VAR MI ?	Evet			Hayır		
	☐			☐		
ZİHİNSEL ENGELİ VAR MI ?	Evet			Hayır		
	☐			☐		
PSİKİYATRİK RAHATSIZLIĞI VAR MI ?	Evet			Hayır		
	☐			☐		
SANIKTAN ŞİKAYETÇİ Mİ ?	Evet			Hayır		
	☐			☐		
OLAY SIRASINDAKİ DUYGULARI	Korku	Uzüntü	Endişe			
	☐	☐	☐			
FİZİKSEL YARA ALMIŞ MI ?	Evet		Hayır			
	☐		☐			

FİZİKSEL BULGU VAR MI ?

Evet

Hayır

PSİKOLOJİSİ BOZULMUŞ MU ?

Evet

Hayır

SANIĞA AİT BİLGİLER

YAŞ (OLAY ANINDA)

1 - 6

7 - 12

13 - 18

CİNSİYET

Kız

Erkek

EĞİTİM DURUMU

Okumayan

İlkokul

Orta Okul

Lise

Üniversite

YERLEŞİM YERİ

Merkez

İlçe

BERABER YAŞADIĞI KİŞİLER

Aile

Anne

Baba

Akraba

Yurt

ÇALIŞIYOR MU ?

Evet

Hayır

AYNI KONULU BAŞKA DOSYASI VAR MI ?

Evet

Hayır

BAŞKA KONULU DOSYASI VAR MI ?

Evet

Hayır

FARİK VE MÜMEYYİZLİK RAPORU VAR MI?

Evet

Hayır

FİZİKSEL ENGELİ VAR MI ?

Evet

Hayır

ZİHİNSEL ENGELİ VAR MI ?

Evet

Hayır

PSİKİYATRİK RAHATSIZLIĞI VAR MI ?

Evet

Hayır

KARARIN NİTELİĞİ

Mahkumiyet

Beraat

Derdest

HAGB

Düşme

TEDBİR KARARI VAR MI ?

Evet

Hayır

SUÇU KABUL EDİYOR MU ?

Evet

Hayır

OLAYA AİT BİLGİLER

OLAYIN ADLİYEYE YANSIMA ŞEKLİ

İhbar

Suçüstü

OLAY YERİ

Merkez

İlçe

TEHDİT VAR MI ?

Evet

Hayır

ŞİDDET KULLANIMI VAR MI ?

Evet

Hayır

OLAY SIRASINDA SİLAH KULLANIMI VAR MI ?

Evet

Hayır

OLAYIN KAÇ KEZ YAŞANDI ?

1

2 +

MAĞDUR SAYISI

1

2 +

OLAY ÖNCESİNDE TANIŞIYORLAR MI ?

Evet

Hayır

YAKINLIK DERECELERİ

Aile

Akraba

Tanıdık

Arkadaş

Yabancı

Ek 2. İzin Formu

Üsküdar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü'ne

2010 yılında Kocaeli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yönetmeliğinin Ruhsal Travma Programı için Öngördüğü Bilim Uzmanlığı (Yüksek Lisans) Tezi Olarak Hazırlanmış "2005-2009 YILLARINDA KOCAELİ ADLİYESİ'NDE GÖRÜLEN CİNSEL İSTİSMAR KONULU DAVALARDA SANIK VE MAĞDUR ÇOCUKLARIN SOSYO DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİ VE SUÇUN NİTELİĞİ" konulu tezimde kullandığım "Bilgi Formu"nun "Son İki Yılda İzmir Adliyesinde Görülen Çocuk İstismarı Vakalarının İçerik Analizi" konulu tezde düzenlenerek kullanılmasına izin veriyorum.23.07.2019

MELEK İNAN

Ek 3. Türk Ceza Kanunu'nun Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar Bölümü

ALTINCI BÖLÜM Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar

Cinsel saldırı

Madde 102- (Değişik: 18/6/2014-6545/58 md.)

(1) Cinsel davranışlarla bir kimsenin vücut dokunulmazlığını ihlâl eden kişi, mağdurun şikâyeti üzerine, beş yıldan on yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Cinsel davranışın sarkıntılık düzeyinde kalması hâlinde iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir.

(2) Fiilin vücuda organ veya sair bir cisim sokulması suretiyle gerçekleştirilmesi durumunda, on iki yıldan az olmamak üzere hapis cezasına hükmolunur. Bu fiilin eşe karşı işlenmesi hâlinde, soruşturma ve kovuşturmanın yapılması mağdurun şikâyetine bağlıdır

(3) Suçun;

a) Beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye karşı,

b) Kamu görevinin, vesayet veya hizmet ilişkisinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle,

c) Üçüncü derece dâhil kan veya kayın hısımlığı ilişkisi içinde bulunan bir kişiye karşı ya da üvey baba, üvey ana, üvey kardeş, evlat edinen veya evlatlık tarafından,

d) Silahla veya birden fazla kişi tarafından birlikte,

e) İnsanların toplu olarak bir arada yaşama zorunluluğunda bulunduğu ortamların sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle, işlenmesi hâlinde, yukarıdaki fıkralara göre verilen cezalar yarı oranında artırılır.

(4) Cinsel saldırı için başvuru olan cebir ve şiddetin kasten yaralama suçunun ağır neticelerine neden olması hâlinde, ayrıca kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır.

(5) Suç sonucu mağdurun bitkisel hayata girmesi veya ölümü hâlinde, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına hükmolunur.

Çocukların cinsel istismarı

Madde 103- (Değişik: 18/6/2014-6545/59 md.)⁽¹⁾

(1) **(Yeniden düzenlenen birinci ve ikinci cümle: 24/11/2016-6763/13 md.)** Çocuğu cinsel yönden istismar eden kişi, sekiz yıldan on beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Cinsel istismarın sarkıntılık düzeyinde kalması hâlinde üç yıldan sekiz yıla kadar hapis cezasına hükmolunur. **(Ek cümle: 24/11/2016-6763/13 md.)** Mağdurun on iki yaşını tamamlamamış olması hâlinde verilecek ceza, istismar durumunda on yıldan, sarkıntılık durumunda beş yıldan az olamaz. Sarkıntılık düzeyinde kalmış suçun failinin çocuk olması hâlinde soruşturma ve kovuşturma yapılması mağdurun, velisinin veya vasisinin şikâyetine bağlıdır. Cinsel istismar deyiminden;⁽¹⁾

a) On beş yaşını tamamlamamış veya tamamlamış olmakla birlikte fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılama yeteneği gelişmemiş olan çocuklara karşı gerçekleştirilen her türlü cinsel davranış,

b) Diğer çocuklara karşı sadece cebir, tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir nedene dayalı olarak gerçekleştirilen cinsel davranışlar, anlaşılır.

(2) **(Yeniden düzenleme: 24/11/2016-6763/13 md.)** Cinsel istismarın vücuda organ veya sair bir cisim sokulması suretiyle gerçekleştirilmesi durumunda, on altı yıldan aşağı

¹ Bu maddenin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde yer alan ‘...tamamlamamış...’ sözcüğü yönünden (1) numaralı fıkranın birinci ve ikinci cümleleri Anayasa Mahkemesi’nin 26/5/2016 tarihli ve E.: 2015/108, K.: 2016/46 sayılı Kararı ile iptal edilmiş olup, Kararın Resmi Gazete’de yayımlandığı 13/7/2016 tarihinden başlayarak altı ay sonra yürürlüğe girmesi hüküm altına alınmıştır.

olmamak üzere hapis cezasına hükmolunur. Mağdurun on iki yaşını tamamlamamış olması hâlinde verilecek ceza on sekiz yıldan az olamaz.

(3) Suçun;

a) Birden fazla kişi tarafından birlikte,

b) İnsanların toplu olarak bir arada yaşama zorunluluğunda bulunduğu ortamların sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle,

c) Üçüncü derece dâhil kan veya kayın hısımlığı ilişkisi içinde bulunan bir kişiye karşı ya da üvey baba, üvey ana, üvey kardeş veya evlat edinen tarafından,

d) Vasi, eğitici, öğretici, bakıcı, koruyucu aile veya sağlık hizmeti veren ya da koruma, bakım veya gözetim yükümlülüğü bulunan kişiler tarafından,

e) Kamu görevinin veya hizmet ilişkisinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle, işlenmesi hâlinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(4) Cinsel istismarın, birinci fıkranın

(a) bendindeki çocuklara karşı cebir veya tehditle ya da

(b) bendindeki çocuklara karşı silah kullanmak suretiyle gerçekleştirilmesi hâlinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(5) Cinsel istismar için başvuru olan cebir ve şiddetin kasten yaralama suçunun ağır neticelerine neden olması hâlinde, ayrıca kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır.

(6) Suç sonucu mağdurun bitkisel hayata girmesi veya ölümü hâlinde, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına hükmolunur.

Reşit olmayanla cinsel ilişki

Madde 104- (1) Cebir, tehdit ve hile olmaksızın, onbeş yaşını bitirmiş olan çocukla cinsel ilişkide bulunan kişi, şikâyet üzerine, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.⁽²⁾

(2) **(İptal: Ana.Mah.nin 23/11/2005 tarihli ve E: 2005/103, K: 2005/89 sayılı kararı ile; Yeniden düzenleme: 18/6/2014-6545/60 md.)** Suçun mağdur ile arasında evlenme yasağı bulunan kişi tarafından işlenmesi hâlinde, şikâyet aranmaksızın, on yıldan on beş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(3) **(Ek: 18/6/2014-6545/60 md.)** Suçun, evlat edineceği çocuğun evlat edinme öncesi bakımını üstlenen veya koruyucu aile ilişkisi çerçevesinde koruma, bakım ve gözetim yükümlülüğü bulunan kişi tarafından işlenmesi hâlinde, şikâyet aranmaksızın ikinci fıkraya göre cezaya hükmolunur.

Cinsel taciz

Madde 105- (1) Bir kimseyi cinsel amaçlı olarak taciz eden kişi hakkında, mağdurun şikâyeti üzerine, üç aydan iki yıla kadar hapis cezasına veya adlî para cezasına fiilin çocuğa karşı işlenmesi hâlinde altı aydan üç yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.⁽³⁾

(2) **(Değişik: 18/6/2014-6545/61 md.)** Suçun;

a) Kamu görevinin veya hizmet ilişkisinin ya da aile içi ilişkisinin sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle,

b) Vasi, eğitici, öğretici, bakıcı, koruyucu aile veya sağlık hizmeti veren ya da koruma, bakım veya gözetim yükümlülüğü bulunan kişiler tarafından,

c) Aynı işyerinde çalışmanın sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle,

² 18/6/2014 tarihli ve 6545 sayılı Kanununun 60 ncı maddesiyle bu fıkrada yer alan “altı aydan iki” ibaresi “iki yıldan beş” şeklinde değiştirilmiştir

³ 18/6/2014 tarihli ve 6545 sayılı Kanununun 61 inci maddesiyle bu fıkrada yer alan “hükmolunur” ibaresi “, fiilin çocuğa karşı işlenmesi hâlinde altı aydan üç yıla kadar hapis cezasına hükmolunur” şeklinde değiştirilmiştir

- d) Posta veya elektronik haberleşme araçlarının sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle,
- e) Teşhir suretiyle, işlenmesi hâlinde yukarıdaki fıkra göre verilecek ceza yarı oranında artırılır. Bu fiil nedeniyle mağdur; işi bırakmak, okuldan veya ailesinden ayrılmak zorunda kalmış ise verilecek ceza bir yıldan az olamaz.

**Ek 4. İzmir Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet Komisyonu Başkanlığından
Verilen İzin Belgesi**

T.C.
İZMİR ADLİ YARGI İLK DERECE MAHKEMESİ
ADALET KOMİSYONU BAŞKANLIĞI

Sayı : 2018/5236 Muh.
Konu : Aylin Emel TOPUZ

09/10/2018

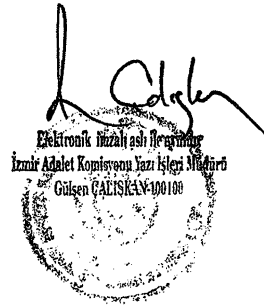
DAĞITIM YERLERİNE

Üsküdar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsünde Yüksek Lisans Programı öğrencisi Aylin Emel TOPUZ 17/09/2018 tarihli dilekçesi ile tez çalışmasını çocuk istismarı alanında yapmak istediğinden, İzmir Adliyesinde Çocuk Mahkemelerinde tez çalışması yapmak istediği, dava dosyalarında inceleme ve analiz yapmak için gerekli iznin tarafına verilmesini talep ettiği anlaşıldığından,

Üsküdar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsünde Yüksek Lisans Programı öğrencisi Aylin Emel TOPUZ'un Çocuk Mahkemelerinde tez çalışmaları yapma talebi Başkanlığımızca uygun görülmüştür.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

Ibrahim KORKMAZ
Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi
Adalet Komisyonu Başkanı
e-imza

Ek: Dilekçe ve ekleri

Dağıtım:
İzmir 1. Çocuk Ağır Ceza Mahkemesi
İzmir 1.-2.-3. Çocuk Mahkemesi

*Bu elektronik imza ile imzalanmış ve DYS üzerinden gönderilmiştir. Ayrıca fiziki olarak gönderilmeyecektir.

Adres : İzmir Adliye Sarayı 35050 Bayraklı - İZMİR Santural : (232)411 20 00
Dahili : 1487 Faks : (232)411 24 02
Bilgi için : Mine AKLEYLEK-Zabıt Kâtibi ab99965@adalet.gov.tr

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana <http://vatandas.uyap.gov.tr> adresinden cwLod9O - 5g0HxH5 - YxNjVOT - InqEIQ= ile erişebilirsiniz.

Ek 5. Etik Kurul İzni

Altunizade Mahallesi Haluk Türksoy Sokak No:14 34662 Üsküdar/İSTANBUL
T: 0216 400 22 22 F: 0216 474 12 56 bilgi@uskudar.edu.tr

T.C.
ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
GİRİŞİMSSEL OLMAYAN ARAŞTIRMALAR
ETİK KURULU BAŞKANLIĞI

SAYI: 61351342-/ 2019-185

27/03/2019

Sayın Prof.Dr.Nilgün SARP
(Aylin Emel TOPUZ)

Üsküdar Üniversitesi Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulunun 24/12/2018 tarihinde yapılan 13 No.lu toplantısında “**Son 5 Yılda İzmir Adliyesi’nde Görülen Çocuk İstismarı Vakalarının İçerik Analizi**” adlı araştırma projenizin isminin 27/03/2019 tarihli 03 no lu toplantısında “**Son 2 Yılda İzmir Adliyesi’nde Görülen Çocuk İstismarı Vakalarının İçerik Analizi**” olarak değiştirilmesinin etik açıdan uygun olduğuna karar verilmiştir.

Bilgilerinize rica ederim.

Doç. Dr. Cumhuriyet TAŞ
Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik
Kurulu Başkanı

Ek 6. Özgeçmiş

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı : Aylin Emel TOPUZ
Doğum Yeri ve Tarihi : --
Yabancı Dili : İngilizce
İletişim (Telefon/e-posta) : ayrn.tpz04@gmail.com

Eğitim Durumu (Kurum ve Yıl)

Lise : --
Lisans : Üsküdar Üniversitesi / Çocuk Gelişimi
Yüksek Lisans : Üsküdar Üniversitesi / Çocuk Gelişimi
Çalıştığı Kurum/Kurumlar ve Yıl : --
Yayımları (SCI ve diğer) : --
Diğer konular : --